

GÖDÖLLŐ VÁROS POLGÁRMESTERE

ELŐTERJESZTÉS

A Képviselő-testület

2022 december 15-i ülésére

Tárgy: *Javaslat a Gödöllői Helyi Esélyegyenlőségi Program (2022-2027) elfogadására*

Előterjesztő: Dr. Gémesi György polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021. 06. 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezései alapján minden települési önkormányzatnak, így Gödöllő Város Önkormányzatának is Helyi Esélyegyenlőségi Programban (továbbiakban: HEP) kell rögzítenie az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Gödöllő Város Képviselő-testülete a jelenleg hatályos HEP-et 2018. december 13-án fogadta el a 273/2018. (XII.13.) számú önkormányzati határozattal, majd ennek felülvizsgálata is megtörtént, melyet Gödöllő Város Polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva 2020. december 10-én fogadott el a 253/2020 (XII.10.) számú polgármesteri határozattal.

Az új HEP tervezete Gödöllő város számos intézményének és közreműködő partnerének adatszolgáltatása alapján, valamint a megalakult Helyi Esélyegyenlőségi Fórum szakmai véleményezésével készült el. Az adatok jelentős része a helyi adatgyűjtés mellett a Központi Statisztikai Hivatal, valamint az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatai alapján kerültek összegyűjtésre. A HEP mentorálását a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Program-végrehajtási és Módszertani Főosztály Helyi Esélyegyenlőségi Programok Osztályának esélyegyenlőségi referense végezte.

Az elkészült helyzetelemzést a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum megtárgyalta és véleményezte. A fórum tagjai közé számos érintett szervezet meghívásra került:

- Gödöllői Járási Hivatal
- Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
- Gödöllői Egyesített Palotakerti Bölcsőde
- Gödöllői Óvoda
- Gödöllő Város Nyugdíjas Egyesülete
- Gödöllői Civil Kerekasztal Egyesület
- Diverzitás Alapítvány
- Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ
- Dunakeszi Tankerületi Központ
- Gödöllői Tormay Károly Egészségügyi Központ

- Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény
- Civil Referens

A helyzetelemzés alapján a fórum tagjainak javaslataival készült el az intézkedési terv. A szakmai egyeztetés folyamán érkezett véleményeket beépítettük a programba.

Természetesen a dokumentum nem az „íróasztalnak” készült, így a fórumot továbbra is fenn kívánjuk tartani. A szakmai konzultációk során a program folyamatos vitája, formálása zajlik az élethelyzeteknek megfelelően. A program kötelező kétévenkénti felülvizsgálatakor a fórum is beszámol a tevékenységéről és a programmal kapcsolatos javasolt módosításokról.

Fontos szempont, hogy a 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdése alapján települési önkormányzat pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha a törvény rendelkezéseinek megfelelő hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik, valamint a tervezett fejlesztés illeszkedik a programhoz, ezért valamennyi tervezett városi fejlesztés közvetlenül vagy közvetve kapcsolódik a HEP-hez.

Tisztelt Képviselő-testület! Kérem, hogy támogassák a határozati javaslat elfogadását!

Gödöllő, 2022. december „09.”

Dr. Gémesi György
polgármester

Határozati javaslat

Gödöllő Város Képviselő-testülete elfogadja a Gödöllői Helyi Esélyegyenlőségi Program (2022-2027) nevű, a határozat mellékletét képező dokumentumot.

Felelős: Dr. Gémesi György polgármester

Határidő: folyamatos

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Gödöllő Város Önkormányzata

2022-2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	19
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	59
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	84
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	93
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	101
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	109
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	111
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	112
1. A HEP IT részletei	112
Jövőképünk.....	112
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	113
3. Megvalósítás	121
3.1 A megvalósítás előkészítése	121
3.2 A megvalósítás folyamata	121
3.3 Monitoring és visszacsatolás	123
3.4 Nyilvánosság	123
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	125
4. Elfogadás módja és dátuma	126

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Gödöllő Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település nevének eredetéről több legenda maradt fenn. Leírását régebbi iratokban Gudullur, Geödöllő, Gedelle, Gedellő változatokban találjuk.

Gödöllő 1966. január 1-én városi rangra emelkedett. Ekkor kezdődött a város jelenlegi arculatának kialakulása. A rendszerváltás Gödöllő gazdasági életében jelentős változásokat hozott. Az 1950-ben idetelepített nagyipari létesítmények egy része elsorvadt, megnőtt a magánkézben lévő kisipari és szolgáltató intézmények száma. Megjelentek a „multik” is, az újonnan épített, zöldmezős beruházások sok új munkalehetőséget, illetve komoly adóbevételeket biztosítanak a város számára.

Gödöllő 64 km²-en, a Gödöllői dombvidéken terül el, ebből 16 km² a beépített terület. A város K-Ny irányú kiterjedése mintegy 10 km, É-D irányban 12 km. A város központja a nyugati városhatártól mintegy 2 km-re, az É-D és a K-Ny irányú fő közlekedési útvonalak kereszteződésében helyezkedik el. Az ipari területek a lakóterülettől elkülönülten helyezkednek el a város nyugati oldalán. A lakóterület nagyobb része családi házas beépítésű, a 10 500 háztartásból 4500 emeletes házakban, a város 6 kisebb-nagyobb, egymáshoz kapcsolódó lakótelepén helyezkedik el. A lakótelepek házai közül 2000 körül van a panelházi lakások száma. A családi házas övezet tipikusan 7-800 m²-es telkekből áll, de vannak elhanyagolható mennyiségben sűrűbb beépítésű részek is 2 és 4 lakásos társasház formájában.

A város É-i, É-K-i területén jelentős méretű üdülőterület található, meredek, rosszul járható útviszonyok között, ennek ellenére jellemző az üdülőépületek lakáscélú használata.

A városközpont az elmúlt évtizedben épült újjá, a folyamat jelenleg is tart, a főbb utak mentén kisvárosi, fsz.+tt., fsz.+1em.+tt. megjelenési formában. A városban található néhány kiemelt jelentőségű műemléképület, amelyek közül a Grassalkovich-kastély, a Hamvay-kúria, és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem fő épülete külön említést érdemel. A város központjában az említett műemlékekhez és lakótelepekhez kapcsolódóan nagy kiterjedésű parkok találhatók.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A város belterülete ivóvízzel, telefonnal, villamos energiával és gázzal teljes mértékben ellátott, csatornázottsága mintegy 98%-os, a belterületi utaknak mintegy 75%-a pormentes.

A város „újból” (2013-tól) járási székhely, valamint a gödöllői statisztikai kistérség központja. Ennek megfelelően számos intézmény van, amely térségi feladatot lát el. Az ingázó munkavállalók mellett a térségi feladatokat ellátó intézmények jelentős számú látogatót vonzanak a városba. Ehhez kapcsolódnak még az oktatási és a kereskedelmi intézményeket látogató személyek. Durva becslés szerint a város nappali létszáma közel a duplája az éjszakainak.

A város kedvező közlekedési adottságokkal rendelkezik. A vasúti és buszcsatlakozás mellett HÉV köti össze Budapesttel, gépkocsival pedig autópálya és országos főútvonal vehető igénybe. A közlekedési hálózat minden forgalmat a központon keresztül vezet, emiatt a város központja túlszűfolt, csúcsidőben a forgalom a vasúti és a HÉV-kereszteződések miatt nagymértékben lelassul, olykor megbénul.

A város külterületén lévő mezőgazdasági célú területek egy része gyenge termőképességű szántó, gyeperdő, legelő, igen nagy része állami és magántulajdonú erdő. Az elmúlt években a mezőgazdasági területeken több gazdasági célú épület épült, állattartási, tárolási célból. A korábban jelentős kiterjedésű gyümölcsösök újraterelése lassan megkezdődött, nagyságuk az egyéb hasznosítású területekhez viszonyítva nem jelentős. A mezőgazdasági hasznosítású részekben mezőgazdasági szolgálat nincs. A város területén két nagyobb és több kisebb vízfolyás található, mindkettőn jelentős nagyságú duzzasztott tórendszer került kialakításra.

Gödöllő fekvéséből adódó értékeinek jövőbeni alakulását alapvetően meghatározzák az európai, az országos, illetve a budapesti agglomeráció és a kistérségi összefüggések.

Az európai gazdasági és közigazgatási rendszerekbe történő integrálódás felértékeli az innovatív képességgel, rugalmassággal, jól képzett lakossággal, a közlekedési szempontból könnyen elérhető, infrastruktúrával teljesen ellátott településeket.

A város mind magyarországi, mind európai viszonylatban kiváló gazdaságföldrajzi pozíciót élvez. Az Európát átszelő tengelyek frekvenciált pontján fekszik, Budapest közvetlen szomszédságában.

Az önkormányzati gazdálkodás jelenlegi helyzetére a szűk mozgástér jellemző, s a központi gazdasági és közigazgatási intézkedések hatásainak kiszámíthatatlansága további bizonytalanságot visz a tervezésbe. Éppen ezért a saját értékek és erőforrások – a helyi anyagi és szellemi erők, az ingatlanvagyon – egységes keretbe foglalt minőségi fejlesztése és a források ehhez történő hozzárendelése képezi a településfejlesztés feladatát.

A Gödöllőn jelen lévő nagy szellemi és jövedelmi-vagyoni potenciál, valamint a vállalkozói magatartás és aktív életmód egy sajátos, eddig nem hasznosított gazdasági erőteret határoz meg, amiben nagy lehetőségek rejlenek stratégiai időtávban:

- a tudásra épülő, kreatív tevékenységek bővítésében (például egészséggazdaság, tudásipar, idegenforgalom, szellemi műhelyek, oktatás, kultúra),
- a magas jövedelmű és igényű réteg, mint keresleti tényező szükségleteinek helyi kielégítésében, a helyi fogyasztói piac bővítésében.

A helyi gazdaság akkor működik jól, ha a keresleti és a kínálati oldal minél rövidebbre zárt, egyszerűbben fogalmazva, ha a lakhatási, a munkahelyi és a fogyasztói (vásárlói, rekreációs, szolgáltatást igénybe vevő stb.) funkció minél szélesebb köre egy helyen, jelesen a városban található. Minél inkább így van, annál erőteljesebb, magabiztosabb a helyi társadalom és gazdaság, annál kedvezőbb pozícióba tud kerülni külső partnerekkel szemben.

Gödöllő város lakónépessége 2021. évben 32 ezer fő fölött volt (1. számú táblázat). A lakónépesség 7 éves változása mutatja, hogy Gödöllő népessége 2015-től 2021-ig folyamatosan csökkent.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2015	34 038	bázis év
2016	33 872	99,51%
2017	33 573	99,12%
2018	33 280	99,13%
2019	33 086	99,42%
2020	32 750	98,98%
2021	32 386	98,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatgyűjtés

Az állandó népesség korösszetételét nemek szerint a 2. számú táblázat mutatja. Az országos trendekkel megegyezően a nők aránya magasabb a 65 évesnél idősebbek között.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	15018	16622	31640	47,47%	52,53%
0-2 évesek			835	2,64%	
0-14 éves	2520	2362	4882	7,96%	7,47%
15-17 éves	555	533	1088	1,75%	1,68%
18-59 éves	8652	8762	17414	27,35%	27,69%
60-64 éves	789	957	1746	2,49%	3,02%
65 év feletti	2502	4008	6510	7,91%	12,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatgyűjtés

3. számú táblázat - Öregedési index

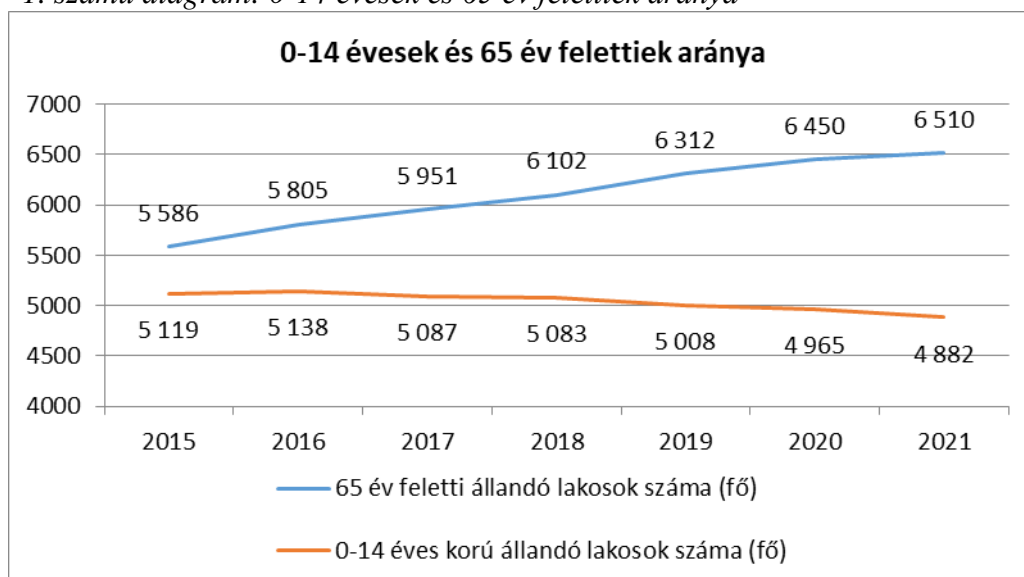
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2015	5 586	5 119	109,12%
2016	5 805	5 138	112,98%
2017	5 951	5 087	116,98%
2018	6 102	5 083	120,05%
2019	6 312	5 008	126,04%
2020	6 450	4 965	129,91%
2021	6 510	4 882	133,35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatgyűjtés

A 3. számú táblázatból látható a település öregedési indexe. Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiak vannak többen, és a település előregedő.

A számokból látható, hogy Gödöllő az elmúlt években öregedésnek indult. Ez azért is nagy probléma, mert míg korábban 10 év alatt nőtt 20%-kal az öregedési index (miközben 100 alatti értéken maradt), ugyan ez a növekedési ráta az utóbbi öt évben, tehát fele annyi idő alatt generálódott. 2013 óta az index 100 fölött van, vagyis több a nyugdíjas korú, mint a 14 év alatti, amelyre közép és hosszú távon fokozott figyelmet kell fordítani.

1. számú diagram: 0-14 évesek és 65 év feletti aránya

A 4. számú táblázat a település vonzerejét ismerteti. Ha a vándorlási egyenleg pozitív, akkor a település beköltözés szempontjából vonzó a más települések lakói számára. A negatív egyenleg azt mutatja, hogy az elköltözések száma nagyobb mértékű, mint a beköltözések száma. Ismerve az öregedési index adatait, erre az ellátó intézményrendszer kapacitásának hosszú távú tervezése során megfelelő hangsúlyt szükséges fordítani.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2015	-6,08
2016	-3,18
2017	-6,04
2018	-1,18
2019	-0,72
2020	-3,77

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 5. számú táblázat a település természetes szaporodását mutatja, mely az öregedési index folyamatos romlásával összefüggésben vizsgálandó mutató.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2015	-3,07
2016	0,49
2017	-2,85
2018	-5,36
2019	-4,49
2020	-5,12

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Gödöllő város önkormányzatának képviselő-testülete céljainak tekinti a szolidaritást, a méltányos és rugalmas bánásmódot és a pozitív diszkrimináció lehetőségének megteremtését.

Szolidaritás

Településünk közösségének minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékossággal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

A pozitív diszkrimináció lehetősége

Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód alábbi formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.(pl. nők karkedvezményes nyugdíjazása)

A gyakorlat azt mutatja, hogy a hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztán tilalmánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gödöllő Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint e törvények végrehajtására hozott kormányrendeletek és 3/2015.(II.6.) számú önkormányzati rendelet határozza meg a pénzben és természetben nyújtható ellátások körét.

A támogatások mértéke az igénylő családok egy főre eső jövedelmétől függ, ahol nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegét (28.500,- Ft-ot), illetve ezen összeg jogszabályokban meghatározott százalékát.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Az 1997. évi XXXI. törvény 19. §- alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény kötelező ellátási forma, mely azon gyermekes családokat illeti meg, ahol az egy főre jutó havi nettó jövedelem a gyermeküket egyedül nevelő szülő esetében a nyugdíjminimum 145%-át (41.325,- Ft-ot), a családban a nyugdíjminimum 135%-át (38.475,- Ft-ot) nem éri el.

A kedvezménynek az önkormányzatot terhelő pénzügyi kihatása nincs, a kedvezményről szóló határozat alapján térítésmentes étkeztetésben, tankönyvjuttatásban részesülhetnek a gyermekek, vagy fiatal felnőttek.

A gyermekvédelmi törvény 2017. évtől hatályos rendelkezései alapján a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, vagy fiatal felnőtt részére a tárgyév augusztus és november hónapjában támogatást kell nyújtani gyermekeként 6.000,- Ft, illetve hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében 6.500,- Ft értékű Erzsébet Utalvány formájában, mely hivatalunk részére költségvetési kiadást nem jelent.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 1 év időtartamra kerül megállapításra, mely a feltételek fennállása esetén meghosszabbításra kerülhet.

Települési támogatás

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján - pénzbeli vagy természetbeni formában - települési támogatást nyújt. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Az ápolási díj települési támogatásként

A szociális törvény alapján a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végző személy részére megállapított települési támogatás a társadalombiztosítási tárgyú jogszabályok alkalmazásában ápolási díjnak minősül, ha az ellátás önkormányzati rendeletben szabályozott havi összege eléri az ápolási díj központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegének a 80%-át.

Helyi rendeletünk alapján 2015. március 1-től az önkormányzat képviselő-testülete települési támogatást állapíthat meg annak a hozzátartozónak, aki 18. évét betöltött tartósan beteg személy gondozását végzi. Helyi rendeletünk alapján a támogatás feltétele, hogy az ápolás következtében

munkaviszonyát nem tudja folytatni, abból való kilépésre kényszerül. Nem állapítható meg az ellátás azon kérelmező részére, akinek családjában az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át (42.750,- Ft), egyedülálló esetén annak 200%-át (57.000,- Ft) meghaladja a család egy főre jutó havi nettó jövedelme és vagyonnal rendelkezik.

Rendkívüli települési támogatás

A szociális törvény rendelkezései értelmében a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások (különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások) vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Az 1993. évi III. törvény 45. §-a alapján 2015. március 1-től a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

A 3/2015.(II.6.) számú önkormányzati rendeletünk szabályozza azokat a feltételeket, melyek fennállása esetén önkormányzatunk rendkívüli települési támogatást nyújt:

Rendkívüli települési támogatás állapítható meg a kérelmező részére, elsősorban pénzbeli, vagy természetbeni formában:

- elemi kár esetén, amennyiben a károsult biztosítással nem rendelkezik,
- gyógyszer és gyógyászati segédeszköz beszerzésére, kórházi költségek fedezésére,
- azon állampolgár részére, akinél valamely társadalombiztosítási ellátás megállapítása folyamatban van, és más forrásból nem származik jövedelme
- büntetés-végrehajtási intézetből szabadultak részére, ha szabaduláskori keresménye a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegét nem éri el,
- gyermekek tandíj, tanszer, tankönyv ellátásához, ruházat pótlásához,
- gödöllői lakóhelyű gyermek étkezési támogatásához 100%-os térítésmentesség adható, ha a család egy főre jutó havi nettó jövedelme nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150%-át (42.750,- Ft), 50%-os támogatás állapítható meg, amennyiben a jövedelem a nyugdíjminimum 180%-át (51.300,- Ft) nem haladja meg.
- tanulmányi kiránduláshoz történő hozzájárulás céljából,
- tüzelőanyag vásárlásához
- létfenntartási gondokkal küzdő kérelmező részére,
- amennyiben családjában az egy főre eső havi nettó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át (57.000 Ft) egyedülálló esetén a 250%-át, (71.250 Ft).
- közüzemi szolgáltatási díjhoz, amennyiben a fennálló tartozása nem haladja meg a 100.000,- Ft-ot,
- temetkezés költségeihez

- amennyiben családjában az egy főre eső havi nettó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át (57.000 Ft) egyedülálló esetén a 250%-át, (71.250 Ft)
- étkezési térítési díj hátralékhoz.

Önkormányzatunk az alábbiakban felsorolt esetekben nyújthat rendkívüli települési támogatást:

- gyógyszer és gyógyászati segédeszköz beszerzésére, kórházi költségek fedezésére: önkormányzatunk felé azzal a problémával fordulnak az ügyfelek, hogy nehéz anyagi helyzetükre való tekintettel nem tudják kiváltani létfontosságú gyógyszereiket. Az orvos által felírt gyógyszerek beszedése nélkül súlyosbodhatott volna egészségügyi problémájuk.
- azon állampolgár részére, akinél valamely társadalombiztosítási ellátás megállapítása folyamatban van, és más forrásból nem származik jövedelme, vagy létfenntartási gondokkal küzd: Jellemzően olyan személyek fordultak hozzánk segítségért, akik munkaviszonyuk elvesztése, vagy álláskeresői járadékuk kimerítése következtében teljesen ellátatlanokká váltak. Jelentős volt azon kérelmezők száma is, akik ugyan rendelkeztek valamilyen rendszeres pénzellátással (pl. havi 22.800,- Ft összegű foglalkoztatást helyettesítő támogatás, 25.650,- Ft-os GYES és gyermeknevelési támogatás, 27.900,- Ft-os rokkantsági ellátás, 27.075,- Ft-os egészségügyi és gyermekfelügyeleti támogatás, 24.225,- Ft-os időskorúak járadéka, 32.600,- illetve 48.900,- Ft-os ápolási díj) de a létfenntartáshoz segítségre volt szükségük.
- gyermekek tandíj, tanszer, tankönyv ellátásához, ruházat pótlásához, tanulmányi kiránduláshoz történő hozzájárulás céljából: Igen nehéz helyzetben vannak azok a kisgyermeket nevelő szülők, akik csak nagy nehézségek árán tudják gyermekeik számára biztosítani a mindennapi szükségleteiket. A hozzánk forduló, támogatást kérelmező alacsony jövedelmű családok mindennapos gondjai között szerepelnek a pelenka és bébiétel vásárlás, gyermekeket érintően ruházat – cipő pótlása, iskolai tanszerek megvásárlása. Általános iskolai tanulók rászoruló szülei segítségért fordultak önkormányzatunkhoz annak érdekében, hogy részt vehessenek a hátrányos helyzetű gyermekeik is az iskolai tanulmányi kirándulásokon, szociális háttérükből következően ne kerüljenek hátrányos helyzetbe a kedvezőbb anyagi körülmények között élő társaik mellett.
- közüzemi szolgáltatási díjhoz, valamint közös költséghez, amennyiben a fennálló tartozása nem haladja meg a 100.000,- Ft-ot: Természetben nyújtott rendkívüli települési támogatást családok részére állapítottunk meg, a támogatást hivatalunk átutalta a közüzemi szolgáltatók felé (ELMÜ, NKM Földgázszolgáltató, Távhő, DMRV).
- temetkezés költségeihez: Kérelmező részére nyújtott rendkívüli települési támogatást az elhunyt hozzátartozójukat eltemettető kérelmező részére.
- étkezési térítési díj hátralékhoz: Olyan kérelmezők részére állapítható meg, akik alacsony jövedelmük miatt nem tudták megfizetni szociális étkeztetésüket a Gödöllői Egyesített Szociális Intézménynél.

A rendkívüli támogatás összegének meghatározása egyedi elbírálással történik, amely évente legfeljebb 4 alkalommal nyújtható háztartásonként. Önkormányzati rendeletünk értelmében minden olyan személy lakóhelyén - aki rendkívüli települési támogatás iránti kérelemmel fordul önkormányzatunk felé - minimum két évenként környezettanulmányt kell készíteni.

A környezettanulmány elkészítésére irodánk a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermejjóléti Központot kéri fel. A családgondozók által elkészített környezettanulmányban

leírtakból ellenőrizhető, hogy az ügyfelek kérelmeiben foglalt nyilatkozatok megfelelnek-e életvitelüknek, lakáskörülményeiknek.

Amennyiben a látottak alapján a családgondozók nem javasolják az ügyfél pénzbeli támogatását, úgy a rendkívüli települési támogatás iránt benyújtott kérelmük elutasításra kerül.

A Közigazgatási és Szociális Irodára beérkező rendkívüli települési támogatás iránti kérelmeket – a visszaélések és jogosulatlanul felvett támogatások kiküszöbölése, illetve minimalizálása érdekében – alapos vizsgálatnak vetjük alá. A személyi adat és lakcímnnyilvántartásból lekért adatok alapján ellenőrizzük a kérelmező bejelentett lakóhelyét, és az ott lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek számát. Kérelmező vagyontárgyainak számbavétele érdekében irodánk írásban megkeresheti a gépjármű, illetve az ingatlan nyilvántartás adataival rendelkező szerveket.

A Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermejjóléti Központ családgondozói a környezettanulmányok elkészítése folyamán több esetben tapasztaltak az ügyfelek lakóhelyén súlyos szociális, mentális, illetve higiénés problémákat. Ezek az esetek gyors intézkedést igényeltek, intézményi elhelyezéssel és családgondozással kerültek megoldásra.

Az 1993. évi III. törvény 26. §-a alapján a képviselő-testület a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére - a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint - más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat. Ezen rendelkezés alapján önkormányzatunk a helyi rendeletünkben meghatározott feltételekkel kamatmentes kölcsönt, újszülöttek köszöntését és rászorultsági étkezési támogatást állapít meg, valamint a rászorult családok részére szociális tűzifát biztosít.

Kamatmentes kölcsön

2017. december 15-től rendkívüli települési támogatás kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható, létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került kérelmező esetén, amennyiben havi rendszeres pénzellátásban részesül, maximum 6 év időtartamú futamidővel. A kamatmentes kölcsön összege és futamideje egyedi elbírálás alapján kerül meghatározásra a kérelmező jövedelmének és életkörülményeinek teljes mértékű feltérképezését követően, amelynek megtérüléséig a kérelmező ingatlanára jelzálogjog kerül bejegyzésre.

Újszülöttek köszöntése

Gyermekenként 20.000,- Ft rendkívüli települési támogatás és emléklap nyújtható azon újszülöttek részére, akinek törvényes képviselője gödöllői lakcímkártyával igazolt lakóhellyel rendelkezik, és életvitelszerűen városunkban tartózkodik.

Rászorultsági étkezési támogatás

2017. december 15-től rászorultsági étkezési támogatásként 100%-os térítésmentesség adható, ha a család egy főre jutó havi nettó jövedelme nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150%-át (42.750,- Ft), 50%-os támogatás állapítható meg, amennyiben a jövedelem a nyugdíjminimum 180%-át (51.300,- Ft) nem haladja meg.

A gyermekvédelmi törvény módosításával az általános iskola I. - VIII. osztályába járó (beleértve a 6-8 osztályos gimnáziumban tanulókat is) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek 100%-os normatív étkezési támogatásra jogosultak. A

középiskolában tanulók már csak 50% normatívára jogosultak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény révén.

Rászorultági étkezési támogatással segítettük a szülőket a fennmaradó 50% térítési díj kifizetésével. Egyre szűkül a támogatást igénylők köre, mégis nagy szüksége van rá a családoknak.

Szépkorúak köszöntése

Saját háztartásában, vagy családja körében élő 100. életéve betöltését követően a szépkorú személy részére 100.000,- Ft rendkívüli települési támogatás és emléklap nyújtható, amennyiben gödöllői lakóhellyel rendelkezik, és Gödöllőn életvitelszerűen tartózkodik. A rendkívüli települési támogatás összege a 100. életévet betöltött személy esetében az évek számával azonos arányban növekszik 1.000,- Ft-tal.

A Gödöllő Városi Nyugdíjasok Egyesülete továbbá nagyszabású, októberi Nyugdíjas Napjuk keretében színvonalas kulturális műsorral, vacsorával és oklevéllel köszönti minden évben a 90. életévüket betöltött szépkorúakat.

Szociális tűzifa

A „Szociális tűzifa támogatási szabályzatban” foglaltaknak megfelelően a rászorult személyek, családok részére szociális tűzifát biztosít az önkormányzat. A gödöllői lakóhelyű, vagy tartózkodási helyű személy a tűzifa iránti kérelmét a Közigazgatási és Szociális Irodán, valamint a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központban nyújthatja be fűtési szezononként egy alkalommal. A benyújtott kérelmek az ellenőrzést követően heti rendszerességgel összesítve továbbításra kerülnek a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ részére, amelyen feltüntetésre kerül a kérelmezőnél végzett környezettanulmány időpontja, valamint a kérelmező telefonszáma. A Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ a szociális tűzifa iránti kérelemhez elkészített környezettanulmányokat továbbítja a Közigazgatási és Szociális Iroda részére a kérelmet benyújtó személyek, családok tájékoztatása és nyilvántartásba vétele érdekében. A VÜSZI Nonprofit Kft. a tűzifára jogosult személy által a technikai díj befizetésének visszaigazolását követően gondoskodik a szociális tűzifa kiszállításáról.

Köztemetés

A köztemetés elrendelése kötelező feladat, ha az elhunyt személynek nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles hozzátartozója, illetve nem tudja vállalni a temetés költségét.

A Közigazgatási és Szociális Iroda szociális ellátásokat előkészítő szakemberei a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ kijelölt családgondozójával heti rendszerességgel megtárgyalja a beérkezett támogatásra vonatkozó kérelmeket és közösen alakítanak ki javaslatot a támogatásokra vonatkozóan.

A munkacsoport fenntartását a jövőben is fontosnak tartjuk, mivel önkormányzatunk és a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmény között ezúton is megvalósul az együttműködés és a naprakész információ nyújtás.

Városunkban a szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben szabályozott szociális alap és szakellátásokat, illetve gyermekjóléti alapellátásokat két önkormányzat által fenntartott intézmény a Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény (Ady Endre sétány 56.), valamint a Gödöllői Forrás

Szociális Segítő és Gyermejkölési Központ (Gödöllő, Tessedik S. út 4.), továbbá a Magyar Máltai Szeretetszolgálat gödöllői csoportja (Gödöllő Palota-kert 4.) látja el.

A szociális ellátások rendszerén belül 2015. március hónaptól jelentős mértékben átalakult a segélyezés rendszere. A változtatás lényege, hogy a jövedelemkompenzációt biztosító támogatások a járásokhoz, míg a kiadáskompenzáló segélyek az önkormányzatokhoz kerültek.

Az önkormányzatok a kiadást csökkentő szociális pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz adóerő képességük figyelembe vételével kaphatnak állami finanszírozást. Gödöllő város adóerő képessége jóval meghaladja a központi költségvetési törvényben meghatározott mértéket, ezáltal a szociális ellátások fedezetét saját bevételei terhére állapítja meg.

Az önkormányzatoktól kérhető kiadáskompenzáló támogatások elnevezése márciustól egységesen „települési támogatás”, ebbe tartoznak bele a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási vagy más címen kifizetett segélyek.

A kötelező támogatások közül megszűnt a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás, a kötelező óvodáztatás bevezetésével, 2015. szeptember 1-jétől pedig megszűnt az óvodáztatási támogatás is.

Gödöllő önkormányzata az elmúlt években erős szociális védőhálót alakított ki, így a rászoruló az önkormányzaton kívül a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermejkölési Központ, a Gödöllői Egyesített Szociális Intézményhez, valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálat gödöllői csoportjához is fordulhatnak, akik családgondozói tanácsadással, hivatalos ügyekben nyújtott közreműködéssel segítik az arra rászoruló személyeket, családokat.

Civil szervezetekkel történő együttműködés

A szociális szolgáltatások célja, hogy a szociális vagy egyéb ehhez kapcsolódó problémák miatt veszélyhelyzetbe kerülő családok, személyek életvezetési képességét megőrizze, krízis esetén járuljon hozzá a helyzet megoldásához, az ahhoz vezető okok felszámolásához.

A szociálisan rászorult személyek számára fontos, hogy időben jelezzék nehézségeiket, együttműködjenek, elfogadják a segítséget és helyzetüktől függően aktívan vegyenek részt a probléma megoldásban. Külső szervezetek, civilek formális és informális csoportjai növelhetik az ellátás gyakoriságát, színvonalát, hatékonyságát.

A Gödöllőn, illetve az országosan működő civil szervezetek között, egyaránt találunk adománygyűjtő, adományozó és szociális segítséget nyújtó szervezeteket.

A civil szervezetek nagy előnye, hogy képesek viszonylag gyorsan reagálni az új kihívásokra, a helyi adottságok változásaira, ezért az együttműködés területei és tartalma folyamatosan változhat.

A család- és gyermekjóléti szolgálat, a gyermekjóléti központ és az önkormányzat az alapellátáson túl együttműködést folytat az alábbi civil szervezetekkel.

Gödöllői Békés Otthon Egyesület

A Gödöllői Békés Otthon Egyesület 2003 óta része a város civil életének, főként a Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény – az Idősek klubja tagjait és a Nefejejs Napközi – fogyattékkal élők közösségét támogatja. Részen az otthonukban élő érintettek számára, éves kirándulást, közös programokat biztosít az intézmények lakóival, segítve az elszigetelődés, magányosság megelőzését és eszközöket biztosít a foglalkozásokhoz. Városi vagy városlátogatási programjain többször 40 fővel vesznek részt az ellátottak. Az esélyegyenlőség, egymás segítése az idősek számára a szerepvállaláson keresztül jöhet létre, ezért a „Mesélj nagy program” keretében lehetősége nyílik az időseknek közösségi programban aktív szereplőként részt venni.

Megújult Nemzedékekért Alapítvány

A Megújult Nemzedékekért Alapítvány – amelynek feladatait a Szeretet Lángja gyülekezet vezetője és tagjai is koordinálnak – az alábbi tevékenységekkel járul hozzá a szociális nehézségek enyhítéséhez:

- Németországból és helyi gyűjtésekből rendszeresen kapott ruha osztása karöltve a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központtal, valamint Máltai Szeretetszolgálat Gödöllői csoportjával;
- Lelki-segély szolgálat hajléktalanok felé (sok időt igénybe vevő konzultációk egyes esetek megoldására). Alfa Kurzus. Filmklub szervezés Máltai Szeretet Szolgálattal;
- Baba-mama klub, Férfi tréning, Női kör;
- Bútor szállítás rászorultaknak;
- Tűzifa szállítás, behordás (ifi tagozattal);
- Élelmiszergyűjtés, -mentés és -osztás együttműködésben a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel;
- Drogprevenációs alapítványnak helyiség biztosítása;
- Bábelőadások anyaotthonokban, gyermekotthonokban. Lelki megerősödést elősegítő ajándék CD és mesefüzetek (Gödöllő, Erdőkertes, Aszód, Fót.);
- Házasság terápiák, személyes konzultációk és kurzusok által;
- A Gödöllői Civil Kerekasztal Egyesület (GdCKE) hatékony működésének támogatása önkénteseikkel. GdCKE által szervezett rendezvényeken partnerként való együttműködés: szervezés támogatása, gospel és báb előadás (Anyák napi Gongatás, Civil Utca, Civil Piknik, Civil Karácsony és egyéb rendezvények);

Gödöllői Fészek Nagycsaládosok Egyesülete

- Ruha, konyhai eszköz, játék, bútor felajánlások fogadása és szétosztása;
- Élelmiszergyűjtés, mentés és osztás;
- Különböző előadások szervezése, lebonyolítása családi élettel, gyermekneveléssel kapcsolatban;
- Környezettudatos generáció nevelése bemutatókkal;
- Házasság hete programsorozat szervezése;
- Erzsébet tábor szervezése gyermekeknek és családoknak; Kedvezményes jegyek biztosítása kulturális programokra;
- Közösségépítő programok.

Gödöllői Kulturális és Szociális Közhasznú Egyesület

Kulturális programok szervezésével, belépőjegyekkel támogatja a hátrányos helyzetűeket.

Gödöllői Szociális Ellátó Központért Egyesület

Segítségével élelmiszer adományok, élelmiszer utalványok eljuttatása történik a rászorulóknak. Az egyesület szabadidős és prevenciós programokat biztosít hátrányos helyzetű gyermekeknek, kézműves foglalkozások anyagköltségének, belépődíjak, útiköltség támogatásával.

Diverzitás Közhasznú Alapítvány

Az alapítvány Incorpóra Programja keretében komplex álláskeresői szolgáltatást, tanácsadást nyújt a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű álláskeresőknak a Civil Házban. Az

érintett csoportok: pályakezdők, GYED-ről, GYES-ről, GYET-ről visszatérők, nők, 50 év felettiek, megváltozott munkaképességűek, alacsony iskolai végzettségűek, mélyszegénységben élők. Az ügyfeleket egyéni tanácsadással végigkísérik az álláskeresés folyamán. Évente 150-200 új álláskereső ügyféllel foglalkoznak.

Az alapítvány a MATE (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem) területén lévő SZIA Agroökológia Szociális Kertjében megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő személyeket foglalkoztat, akkreditált rehabilitációs foglalkoztatás keretében. Emellett közfoglalkoztatást is megvalósít, amelynek célja hátrányos helyzetű személyek felkészítése az elsődleges munkaerő-piacra történő visszatérésre.

Emellett Kézenfogó Kézműves Klubot tartanak fogyatékkal élők számára kéthetente a Civil Házban, képzőművész foglalkozásvezető irányításával, önkéntes segítők részvételével. A résztvevők képességeinek fejlesztése mellett a foglalkozások fontos célja a fogyatékkal élők társadalmi integrációja és az érzékenyítés.

Élelmiszermentés

Az élelmiszermentés 2017 tavaszától működik sikeresen városunkban a Magyar Élelmiszerbank élelmiszermentő programjának keretében. Teljes mértékben civilek kezdeményezésére indult el, kezdetben a Megújult Nemzedékért Alapítvány és a Gödöllői Fészek Nagycsaládosok Egyesületének vezetésével. Idővel a Nagycsaládosok külön élelmiszermentést és -osztást szerveznek saját tagjaik körében, így az Élelmiszerbank egyedüli gödöllői partnere a továbbiakban a Megújult Nemzedékért Alapítvány (MNA) maradt. Egy közfoglalkoztatotti státusban levő koordinátor vezetésével ők szállítják el a hétköznapiokon az Élelmiszerbank országos hálózatának tagjaitól, a gödöllői TESCO, ALDI áruházakból és a KFC-ből, valamint saját szervezésben a Jókenyér és a Liget pékségből a még fogyasztható, de már nem értékesíthető élelmiszereket, és osztják szét a gödöllői rászorulóknak között, szombatonként pedig az MNA bagi csapata viszi el és osztja szét az adományokat Bagon. Időről időre kapnak még felajánlásokat az Élelmiszerbank központi raktárából, a Kútház kávézóból és a Karácsonyházból is.

Van már olyan európai ország, ahol betiltották az ilyen élelmiszerek kidobását, és kötelező gondoskodni arról, hogy megfelelő módon hasznosítsák. Ennek Magyarországon még nincs meg az intézményileg kialakult rendszere, de városunkban a civilek segítségével ez megvalósulhat. A projektet kizárólag önkéntesek működtetik, az osztáshoz az Önkormányzatunk a Palotakert 4. szám alatt biztosít egy helyiséget. Az Önkormányzaton túl több vállalkozás is segíti a működtetéshez szükséges – igen magas – költségek fedezését (üzemanyag-, eszköz-, telefonköltségek stb.), de adománygyűjtő kampányokban is próbálja az Alapítvány a szükséges anyagi forrásokat előteremteni. A napi szintű szállításban, az első években a Máltai Szeretetszolgálat gödöllői csoportja nyújtott jelentős segítséget, de 2019-ben sikerült az MNA-nak a Bayer Hungária Kft. támogatásának köszönhetően egy saját járművet vásárolnia, amivel hosszú távra megoldódott a szállítás. A vásárlást egy nagyobb összeggel támogatta Önkormányzatunk is. A jármű egyébként rendelkezésre áll más civil szervezetek számára is jótékony célú tevékenységeikhez.

Az élelmiszeradományok szétosztásának szabályozása rendkívül szigorú. Készült egy rászorultsági lista a gödöllői szociális intézmények és civil szervezetek bevonásával, de a rászoruló embertársainkra a lakosság is felhívhatja a szervezők figyelmét, újra és újra hírt adnak erről a helyi sajtóban, a Gödöllői Szolgálatban, a koordinátor elérhetőségeinek megadásával.

Több önkéntes is közreműködik más szervezetekből az élelmiszeradományok eljuttatásában mindazok számára, akik egészségügyi problémáik miatt nem tudnak személyesen elmenni az adományért. Együttműködés alakult ki még a Gödöllői Tanyagondnoki Szolgálattal, melynek munkatársa is eljuttat adományokat olyan családoknak, akik Gödöllő körzetének kieső, elszegényedett területein élnek.

Ez a nemcsak humanitárius, hanem környezetvédelmi szempontból is igen jelentős projekt kiváló példája annak, hogy a civil szervezetek hogyan tudnak egymással összefogni és önkormányzatunkkal, valamint egyéb intézményekkel együttműködni egy közös jó ügy érdekében.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Gödöllő Város Önkormányzata rendelkezik Integrált Településfejlesztési Stratégiával. Gödöllő Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) középtávra – 7-8 évre – szóló, stratégiai szemléletű, megvalósítási indítékú, és komplex területi szemléletű dokumentum.

Az integrált településfejlesztési stratégia a joghatályos településrendezési tervek rendelkezésre álló dokumentumaira és a hosszú távú városfejlesztési koncepcióra támaszkodik.

Gödöllő Város Önkormányzat Településfejlesztési Koncepcióját a 194/2006. (XI. 23.) sz. önkormányzati határozattal fogadott el.

A fejlesztési koncepció egy település fejlesztési programját és rendezését megalapozó dokumentum. Egy jó koncepció az élet minél több területére vonatkozóan, komplex szemlélettel készül, amelyben a társadalmi szempontokon kívül (egyebek közt) gazdasági, helyi politikai, földrajzi, környezetvédelmi, egészségügyi, infrastrukturális, közlekedési, műemléki, művelődési és más szempontok is felmerülhetnek.

Az adott területre vonatkozó információkat szélesebb kontextusban, regionális, országos vagy uniós összehasonlításban is értelmezni kell. A koncepcióban megjelenik a múlt öröksége, a jelen tennivalói és a jövő célkitűzései, illetve az egyes területeken előrejelzéseket és jövőképet is megfogalmaz.

A különböző szempontok alapján írt dokumentumnak egységesnek kell lennie, amelyből kiderül az egyes vizsgálati területek kapcsolatrendszere. Elvárható például, hogy a gazdasági erőforrások, a szociálpolitika és a környezetvédelem kérdései a maguk szervesen összekapcsolódó módján kerüljenek bemutatásra.

A gyakorlatban persze a koncepciót megalapozó kutatások nem mindig törekedhetnek teljességre, általában ésszerű kompromisszumokat kell kötni a kutatás mélysége, költségei és időtartama között. A készülő koncepciók főleg akkor lesznek jól hasznosíthatók, ha a készítők már a vizsgálati szakaszban is elsősorban a legfontosabb helyi kérdésekre koncentrálnak erőforrásaikat; éppen ezért nincs is állandó recept a „jó” koncepció elkészítésére.

A Szociális Szolgáltatás-tervezési Koncepció célja, hogy Gödöllő város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan jogszabályban rögzített ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, a minőségi ellátást biztosítják.

A szolgáltatás-tervezési koncepció továbbá azt a célt is szolgálja, hogy az önkormányzat az ellátási kötelezettség keretébe tartozó feladatait tekintse át és mérje fel a fejlesztési lehetőségeket.

A célok elérése érdekében feltétel, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatást az arra rászoruló állampolgároknak.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Gödöllő Város Önkormányzata járási központ, valamint kistérségi székhely település is. Az önkormányzat a Gödöllői Többcélú Kistérségi Társulásban vesz részt. A Társulás nem vállalt fel szociális feladatokat, de esélyegyenlőségi intézkedések megvalósítását tűzte ki célul. A társulás a 2013. évben az önkormányzati rendszerben bekövetkezett változásokra tekintettel felülvizsgálta működését, majd további működés mellett döntött több kisebb célban, de kiemelten a közös kommunikációs és koordinációs lehetőség megteremtése és fenntartása miatt.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program készítése és felülvizsgálata során legnagyobb problémát az adathiány, az adatok nem megfelelő módon való rendelkezésre állása okozta. Különböző hivatalos adatbázisok eltérő adatokkal dolgoznak. Továbbra is meghatározandó cél, hogy mindenképpen célszerű lenne az önkormányzatnak egy integrált adatbázis létrehozása, mely a kor követelményeinek megfelelően webes felülettel lekérdezhető on-line adatbázisként is funkcionálhatna, természetesen csak a nyilvános adatokat illetően. Az esélyegyenlőséggel foglalkozó területnek számos adatgazdától szükséges információkat beszereznie. Probléma, hogy a HEP készítésre előírt jogszabályok által meghatározott formában az adatok sok esetben nem állnak rendelkezésre. Jelentős az információhiány a nem számszerűsíthető információk területén is, mint például a hátrányos helyzetű célcsoportokat kedvezőbb helyzetbe hozó programok összesítése terén.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban más mutatókat használnak. Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. A fogalmak, mint látható, nem azonos élethelyzetet fednek, általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó. Orsós 2012.)

Önkormányzatunk a fent megjelölt tanulmány véleményével összhangban a mélyszegénységben élő állampolgárait nem etnikailag közelíti meg, hanem szociális rászorultság alapján. A szociális ellátások elbírálása során évek óta kialakult az a gyakorlat, hogy az önkormányzathoz benyújtott kérelmeket egy úgynevezett támogatásokat elbíráló munkacsoport vizsgálja meg és tesz javaslatot a támogatás mértékére. A munkacsoport az önkormányzat ügyintézőiből, valamint a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ családsegítőiből áll.

A munkacsoport működésével elkerülhető a párhuzamosság is, illetve szükség esetén a családsegítők napi információkkal szolgálhatnak a támogatást igénylőkről, továbbá új kérelmek esetén eljut az információ a Forrás részére is. A Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ a szociális támogatásokhoz jutás elősegítésén túl életmód tanácsadással, hivatalos ügyek intézésével és albérletkereséssel segíti a hozzáforduló állampolgárokat.

Összességében megfogalmazható, hogy a szegénység fogalma, határa sok esetben nehezen értelmezhető. Össztársadalmi szinten lenne szükséges meghatározni a fogalmakat, és a határokat, azonban a jelenség viszonylagos jellegéből adódóan ez a meghatározás megfelelő mértékben flexibilisnek kell, hogy legyen.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2015	46,6	27,0
2016	49,8	29,6
2017	49,6	27,1
2018	49,6	24,4
2019	49,7	22,9
2020	49,3	21,8

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Megállapítható a 3.2.1. számú táblázatból, hogy a nyilvántartott álláskereső lakónépességhez viszonyított aránya az országos átlaghoz képest nem mutat jelentős eltérést. Magyarországon a KSH adatai szerint 2021. év végére a munkanélküliségi ráta 3,7% volt. Természetesen az országos átlaghoz képest alacsony mutatószám is álláskereső személyeket takar, így mindenképpen fontos a probléma elemzése. Gödöllőn az elmúlt években átlagosan csökkent a regisztrált álláskereső száma. A 2020-ban történt kiugró munkanélküliségi rátát a COVID pandémia okozta bezárásoknak lehet tulajdonítani. A nemek közötti eltérés nem jelentkezik kiemelkedően.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2015	3,2%	3,6%	3,4%
2016	2,7%	3,7%	3,2%
2017	2,4%	3,2%	2,8%
2018	2,2%	2,7%	2,5%
2019	2,0%	2,7%	2,4%
2020	2,9%	3,7%	3,3%
2021	2,3%	2,7%	2,5%

Forrás: TeIR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	728	680	587	535	490	682	505
20 éves, vagy az alatti	Fő	23,00	18,00	15,00	19,00	11,00	23,00	8,00
	%	3,16%	2,65%	2,56%	3,55%	2,24%	3,37%	1,58%
21-25 év	Fő	68,00	65,00	47,00	33,00	22,00	42,00	28,00
	%	9,34%	9,56%	8,01%	6,17%	4,49%	6,16%	5,54%
26-30 év	Fő	60,00	56,00	42,00	39,00	45,00	69,00	33,00
	%	8,24%	8,24%	7,16%	7,29%	9,18%	10,12%	6,53%
31-35 év	Fő	65,00	51,00	41,00	30,00	35,00	65,00	37,00
	%	8,93%	7,50%	6,98%	5,61%	7,14%	9,53%	7,33%
36-40 év	Fő	73,00	78,00	66,00	63,00	56,00	64,00	33,00
	%	10,03%	11,47%	11,24%	11,78%	11,43%	9,38%	6,53%
41-45 év	Fő	103,00	85,00	79,00	61,00	79,00	95,00	57,00
	%	14,15%	12,50%	13,46%	11,40%	16,12%	13,93%	11,29%
46-50 év	Fő	86,00	81,00	78,00	87,00	62,00	78,00	75,00
	%	11,81%	11,91%	13,29%	16,26%	12,65%	11,44%	14,85%
51-55 év	Fő	87,00	76,00	63,00	50,00	43,00	73,00	54,00
	%	11,95%	11,18%	10,73%	9,35%	8,78%	10,70%	10,69%
56-60 év	Fő	107,00	97,00	79,00	77,00	75,00	86,00	56,00
	%	14,70%	14,26%	13,46%	14,39%	15,31%	12,61%	11,09%
61 éves, vagy afeletti	Fő	56,00	73,00	77,00	76,00	62,00	87,00	124,00
	%	7,69%	10,74%	13,12%	14,21%	12,65%	12,76%	24,55%

Forrás: TeIR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

A 3.2.3. számú táblázat mutatja a tartósan (azaz 180 napnál régebben regisztrált) munkanélküliek számát és arányát. Nem szerencsés, hogy az arányuk 50 százalék fölött mozog, ami azt jelenti, hogy minden második álláskereső tartósan keres munkát.

3.2.3. számú táblázat - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2015	61,8%	55,6%
2016	60,0%	58,8%
2017	58,8%	59,1%
2018	58,0%	58,0%
2019	52,7%	62,4%
2020	52,4%	58,8%
2021	64,0%	57,6%

Forrás: TeIR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

b) *alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;*

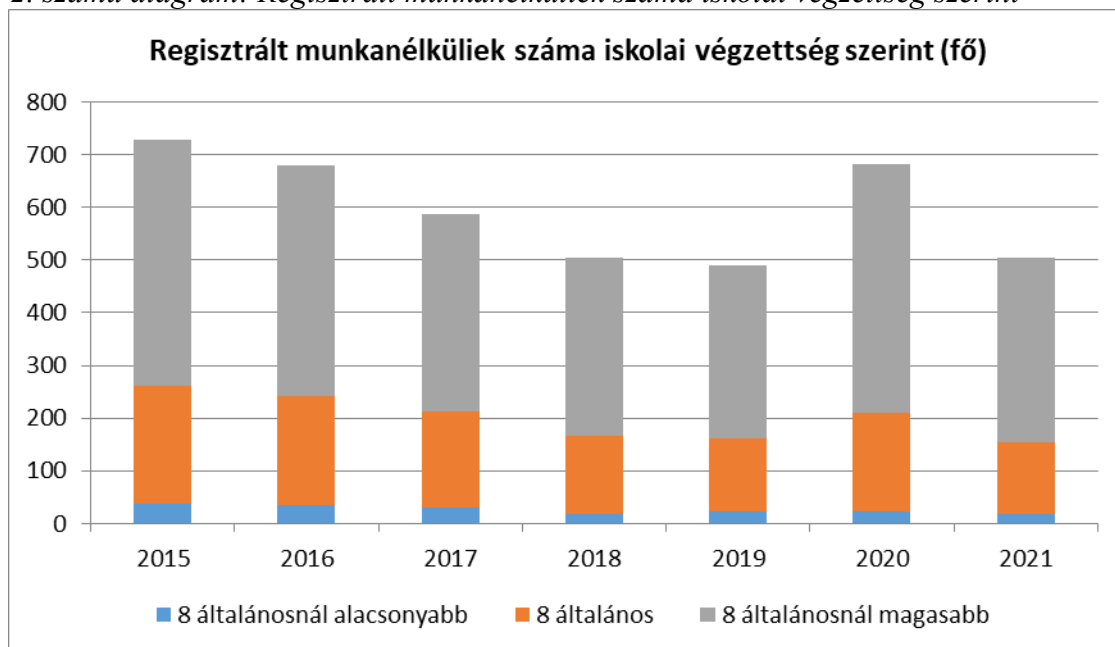
Az alábbi táblázaton a regisztrált álláskereső iskolai végzettsége látható. A munkanélküliek több mint 30 százaléka az általános iskolai vagy az alatti végzettséggel rendelkező. Az arányszám alapján nem egyértelműsíthető, hogy a munkanélküliség fő oka Gödöllőn az iskolai végzettség hiánya lenne.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	728	37	5,08%	223	30,63%	468	64,29%
2016	680	36	5,29%	206	30,29%	438	64,41%
2017	587	29	4,94%	183	31,18%	375	63,88%
2018	505	19	3,76%	147	29,11%	339	67,13%
2019	490	22	4,49%	140	28,57%	328	66,94%
2020	682	23	3,37%	186	27,27%	473	69,35%
2021	505	17	3,37%	137	27,13%	351	69,50%

Forrás: TeIR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

2. számú diagram: Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

c) *közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;*

Gödöllő város önkormányzata mindig is törekedett a közfoglalkoztatási programokban történő részvételre. A közfoglalkoztatottak elsősorban a városüzemeltetés területén dolgoztak, közterület

fenntartás, parkgondozás, strand, temető karbantartás területeken, valamint voltak, akik irodai munkára a polgármesteri hivatalban és önkormányzati intézményekben kerültek alkalmazásra.

Megállapítható, hogy a közfoglalkoztatás a település munkanélküliségi helyzetében kiemelt szerepet kap, ha azt vesszük figyelembe, hogy az elmúlt években a gazdaságilag aktív korú állandó népesség 3-3,5%-a volt regisztrált álláskereső és ugyanennek a korosztálynak a 0,5-1%-a volt a közfoglalkoztatásba bevonva. A településen ez a foglalkoztatási forma természetesen nem teljes mértékben tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket, de nagymértékben hozzájárul ehhez.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, valamint a regisztrált munkanélküli személyek vehetnek részt a közfoglalkoztatásban.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	éves átlag (fő)
2015	77	61
2016	140	62
2017	101	47
2018	45	25
2019	32	13
2020	380	10
2021	35	12

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Az országos átlaghoz képest kedvező munkanélküliségi adatokkal összevetve látható, hogy egy hazai viszonylatban kedvező, de mindenképpen vizsgálandó területről van szó.

A helyi vállalkozások mellett számos nagyvállalat, multinacionális vállalat van jelen a településen, melyek jelentős foglalkoztatóként jelennek meg az alacsonyabb képzettségű munkavállalók tekintetében is.

A főváros közelsége is kedvező. A településről a fővárosba ingázók száma magas, melyhez hozzájárul, hogy tömegközlekedési eszközök közül több is megfelelő gyakorisággal közlekedik a település és a főváros között. A HÉV szerelvények, a MÁV vonatai, valamint a Volán buszai is közlekednek. Átlagosan 40-50 járat van egy nap mind a helyközi busz, mind a vasúti közlekedésben.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Kiemelten települési szintű, önkormányzati programok nincsenek, melyek kifejezetten a fiatalok foglalkoztatását segítenék elő, azonban az országos programok, melyek elsősorban a Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül érhetőek el, mind megtalálhatóak a településen. A 3.2.6. számú táblázaton látszik, hogy az álláskeresők elég kis hányada pályakezdő. Továbbra is fenntartandó cél, hogy a fiatalabb korosztály részére szerencsés lenne egy települési gyakornoki vagy nyári-munka programot indítani, ahol a tanulmányaik befejezéséig szerezhetnének gyakorlatot.

3.2.6. számú táblázat – Pályakezdő állás keresők száma

Év	Nyilvántartott állás keresők száma	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma
	Fő	Fő
2015	728	60
2016	680	55
2017	587	33
2018	505	30
2019	490	18
2020	682	30
2021	505	27

Forrás: TeIR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

- f) *munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;*

Jelentős információhiány jellemzi a munkaerő-piaci szolgáltatások összetételét a településen. Léteznek kisebb egymástól elszigetelt programok, melyekhez a hozzáférés nagyon korlátozott, így a jövőben mindenképpen célszerű egy foglalkoztatási programokat tartalmazó aggregált adatbázis létrehozása. 2010-ben elindult kezdeményezés, pályázati projekt a Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Paktum létrehozása és működtetése, mely a foglalkoztatás területén érintett szereplők számára hozott létre egy közös platformot, szakmai fórumot. Az együttműködés jó, a szereplők közötti kommunikációs csatornák bővültek és javultak.

- g) *mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;*

Sem jövedelmi helyzetre, sem származásra vonatkozóan nem gyűjt az önkormányzat, és intézményei adatot a munkavállalóitól, ezáltal is biztosítandó a diszkriminációmentesség. A Pest megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: PMKH) Gödöllői Járási hivatal Foglalkoztatási Osztályával szoros kapcsolatban áll önkormányzatunk, közfoglalkoztatási programban az általunk nyilvántartott aktív korú tartósan munkanélküli személyeket vonjuk be a saját intézményekben történő foglalkoztatás érdekében.

- h) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;*

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

Gödöllő városában a foglalkoztatási területén nincsen tudomásunk hátrányos megkülönböztetés megjelenéséről. Hivatalos panasz nem érkezett sem az önkormányzathoz, sem az Egyenlő Bánásmód hatósághoz a gödöllői önkormányzati intézmények foglalkoztatási politikájával kapcsolatban.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A gyerekeknek iskolai keretek között, órarendbe iktatva van lehetőségük a digitális kultúrával való ismerkedésre.

Szent Imre Katolikus Általános Iskola

A gödöllői Szent Imre Katolikus Általános Iskolában minden tanteremben van hálózatról elérhető internetkapcsolat és WiFi. A tantermekben laptop és projektor segíti digitálisan az ismeretek szerzését.

Harmadik osztályban és felső tagozaton a digitális kultúra tantárgy keretei között a tanulók az informatika teremben tanulják a digitális ismeretszerzést, ahol számítógép és internetes kapcsolat egyaránt van.

A tanári irodában 7 db asztali számítógép áll a pedagógusok rendelkezésére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális biztonság megteremtése érdekében a társadalmi egyenlőtlenség mérséklésére a szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben rögzítésre kerültek azok az ellátási formák, amelyeket a szociálisan rászoruló állampolgárok számára biztosítani szükséges.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint e törvények végrehajtására hozott kormányrendeletek és a 3/2015.(II.6.) számú önkormányzati rendelet határozza meg a pénzbeli és természetben nyújtható ellátások körét. A támogatások mértéke az igénylő családok egy főre eső jövedelmétől függ, ahol nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegét, illetve ezen összeg jogszabályokban meghatározott százalékát.

A szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben biztosított ellátásokon kívül önkormányzatunk saját költségvetésének terhére egyéb ellátási formákat is bevezetett, melyeket évek óta saját költségvetésének keretére biztosít, pl.: újszülött köszöntés, szépkorú személyek köszöntése, rászorultsági étkezési támogatás. A települési támogatásként adható ápolási díj megállapításának lehetőségét a szociális törvény biztosítja, a részletes jogosultsági feltételeket helyi rendeletünkben szabályoztuk.

Mind a pénzbeli, mind a természetbeni támogatások megállapításánál a háztartás egy főre jutó jövedelmének nagysága a meghatározó. A pénzbeli és természetbeni ellátások járhatnak rendszeres, illetve eseti jelleggel. A segélyezési rendszerben kiemelt szerep jut

- az időskorúak, egyedülállóak, valamint krízishelyzetbe került családok anyagi ellehetetlenülésének megakadályozására,
- a túlzott lakásterhek enyhítésére,
- az egészségi állapot teljes leromlásának megakadályozására, valamint
- eseti krízishelyzet kezelésére.

Az elmúlt években lezajlott társadalmi és gazdasági folyamatok hatására a lakosság egyes rétegeinek életkörülményeiben, szociális helyzetében és egészségi állapotában jelentős változások következtek be.

A jövőben még nagyobb hangsúlyt kívánunk fektetni a természetbeni ellátások biztosítására, mert így a segítség közvetlenül éri el célját.

A Gödöllői Roma Nemzetiségi Önkormányzat támogatja a roma gyerekek táboroztatását a tábor önrészenek kifizetésével, az iskolai alapítványokon keresztül támogatást ad a roma gyermekek iskoláztatásához, gyermeknapot tart a roma és hátrányos helyzetű gyermekek számára és Mikuláskor a roma és hátrányos helyzetű gyermekek részére télapóműsort és ajándékosztást szervez.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	728	3,12%	127	17,45%
2016	680	2,97%	140	20,59%
2017	587	2,60%	147	25,04%
2018	505	2,29%	144	28,51%
2019	490	2,25%	158	32,24%
2020	682	3,20%	217	31,82%
2021	505	2,41%	177	35,05%

Forrás: TeIR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	184	25,27%	n. a.	-	311	42,72%
2016	166	24,41%	n. a.	-	306	45,00%
2017	154	26,24%	179	30,55%	301	51,28%
2018	113	22,38%	149	29,55%	257	50,89%
2019	107	21,84%	126	25,61%	265	54,08%
2020	71	10,41%	129	18,91%	146	21,41%
2021	93	18,42%	103	20,40%	84	16,63%

Forrás: TeIR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2017	47
2018	58
2019	55
2020	60
2021	52

Forrás: TeIR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonsággal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

Önkormányzatunk a bérlakás állományában lévő lakások bérbeadásáról pályázati eljárás keretében gondoskodik.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közütemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közütemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2015	12715	1	0,1	41,7%	88,6%	94,9%
2016	12711	6	0,5	41,7%	89,4%	95,5%
2017	12764	53	4,2	41,6%	90,3%	96,1%
2018	12840	82	6,4	41,3%	91,0%	96,4%
2019	12921	83	6,4	41,1%	91,2%	96,2%
2020	13065	175	13,4	40,5%	91,6%	96,8%
2021	13311	61	4,7	40,3%	-	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

a) bérlakás-állomány

Vagyon gyarapodás hiányában az elmúlt években nem volt jelentős változás az önkormányzati lakások állományában. Szerencsés helyzet, hogy csökkenés sem következett be, így a szükséges szintet, lakásállományt képes biztosítani az önkormányzat. Pozitív viszont, hogy az elégtelen körülményeket biztosító lakások számát csökkenteni tudta az önkormányzat.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletére vonatkozó egyes szabályokról szóló 25/2018.(X.19.) Gödöllő Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete szerint a lakásbérleti jogviszony létrehozható

- a) szociális bérbeadás céljából,
- b) munkakör ellátásának elősegítése céljából,
- c) költségelvű lakbér alkalmazásával,
- d) piaci elvű lakbér fizetése melletti bérbeadással.

A szociális célú bérbeadásra pályázatot kell hirdetni, a pályázati hirdetményt helyi lapban és a városháza hirdetőtábláján, valamint a helyi médiában és az önkormányzat honlapján közzé kell tenni.

A pályázat meghirdetésétől számított 15 napon belül pályázatot nyújthat be az a nagykorú magyar állampolgár,

- a) aki a meghirdetés időpontjában Gödöllő város közigazgatási területén életvitelszerűen lakik,
- b) akinek és a vele közös háztartásban élő családtagok egy főre jutó havi, tényleges (nettó) átlagjövedelme nem haladja meg a mindenkori minimálbér összegét,
- c) akinek vonatkozásában a vele együtt költöző közeli hozzátartozók létszámát figyelembe véve a méltányolható lakásigény alsó határát eléri, de annak felső határát nem haladja meg.
- d) aki nem rendelkezik beköltözhető állapotú lakóingatlan tulajdonjogával, vagy tulajdoni hányadával,
- e) aki nem rendelkezik Magyarország területén önkormányzati tulajdonú lakóingatlan bérleti jogával,
- f) aki vagy aki családtagjának bérleti joga önkormányzati lakásra nem szűnt meg pénzbeli térítés ellenében a pályázat benyújtását megelőző tíz éven belül,
- g) aki nem minősül lakóingatlan tulajdonjoga, vagy lakásbérleti jog folytatása ellenében kötött eltartási szerződés szerint eltartónak.

A pályázat benyújtására rendelkezésre álló határidő lejártát követően a pályázatokat a Szociális és Családügyi Bizottság értékeli, melynek során az erre a célra létrehozott szakértői csoport közreműködésével ellenőrizheti a pályázatok tartalmának valóságát, így különösen környezettanulmányt folytathat a pályázónál és személyes meghallgatásra az ülésre meghívhatja.

A Szociális és Családügyi Bizottság tesz javaslatot a képviselő-testületnek a bérlő személyére, mérlegelve a pályázók szociális rászorultságát. A bérlő személyéről, a bérleti szerződés megkötéséről a képviselő-testület dönt. Lakás szociális célú bérbeadására a bérleti szerződést legfeljebb tíz év határozott időtartamra kötheti meg a jegyző.

Szociális rászorultak elhelyezésére jelenleg 15 db lakás szolgál, melyből 67 % (10 db) komfortos, 20 % (3 db) félkomfortos és 13 % (2 db) komfort nélküli. Elégtelen lakhatási körülményeket biztosít 4 db lakás, melyek üresen állnak.

A szociális bérlakásra várók száma nem ismert, tekintettel arra, hogy pályázat az utóbbi időben nem került kiírásra.

Önkényes lakásfoglalás nem történt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Gödöllő város Önkormányzatának nincsen lakáscélra nem használt egyéb lakáscélú ingatlana.

e) lakhatást segítő támogatások

Önkormányzatunk rendkívüli települési támogatást nyújthat közüzemi szolgáltatási díjhoz, valamint közös költséghez, amennyiben a fennálló tartozása nem haladja meg a 100.000,- Ft-ot: Természetben nyújtott rendkívüli települési támogatást a rászoruló családok részére állapítottunk meg, a támogatást hivatalunk átutalta a közüzemi szolgáltatók felé (ELMÜ, NKM Földgázszolgáltató, Távhő, DMRV). A rendkívüli települési támogatás nem havi rendszerességgel kerül átutalásra a szolgáltatók felé, hanem egyszeri segítséget jelent a családoknak a közüzemi számlák megfizetéséhez.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2015	n. a.	n. a.
2016	n. a.	n. a.
2017	840	5
2018	738	0
2019	604	0
2020	598	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Gödöllő Város Önkormányzata az ITS elkészítésekor készítette el az Anti-szegregációs Tervét. A tervben a külterületi városrész, a Szárítópusztai rész került nevesítésre, mint szegregátum, ami végül felszámolásra került.

A szóban forgó terület az 1990-es évek elején, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Tangazdaságával kötött polgárjogi szerződéssel került önkormányzati tulajdonba.

A szárítópusztai településrészen önkormányzati bérlakások magasabb koncentrációjáról nem beszélhetünk. Az összes önkormányzati tulajdonú lakásból 8 db van az érintett területen.

A három lakóépületben 2+4+2 db lakás található

A mindösszesen 8 lakásból 4 db üres, 2db komfort nélküli, 2 félkomfortos.

A lakhatási körülmények javítása érdekében valamennyi lakásban a bérlővel, használókkal együttesen, írásban rögzítésre kerültek a műszaki problémák, melyek orvoslása folyamatosan megtörtént az önkormányzat részéről és költségén. Pl.: zárjavítások, üvegezési munkák elvégzése, világítótestek buráinak pótlása, tűzhelyek, kályhák pótlása, villanykapcsolók, dugaljok pótlása stb.

Az épület állapotának megőrzése céljából történt munkavégzések ugyanebben az évben: kéményvizsgálat és javítás a bádogos szerkezetekkel együtt, palafedés javítása, elektromos vezetékrendszer lakásokon belüli átvizsgálása, javítása, érintésvédelmi vizsgálat végzése voltak. Valamennyi lakóegységhez önálló árnyékszék biztosítása is megtörtént.

Az elmúlt évek alatt önkormányzati költségén végeztetett, a lakókörnyezet rehabilitációját, konszolidálását célzó munkák a következők voltak: kommunális hulladékszállítás megoldása, önkormányzati költségén lakásonként hulladéktároló edényzet biztosításával, esetenként hulladéktároló konténer biztosítása lomtalanításhoz. Szezonális jelleggel parlagfű kaszáltatás, hó eltakarítás, az egyetlen, közös használatú közkút megszüntetése, minden lakáshoz, a bejárati ajtó mellé vízmérő órával és fagyecsappal ellátott kerti csap felszereltetése, évente két alkalommal rovar- és rágcsálóirtás az épület környezetében és a lakásokban, szükség szerint egyedi kérésre további rovarmentesítések végeztetése az önkormányzat költségén, az épület előtti nyárfák gallyazása.

A lakáshasználatok módjából következően azonban, ezek az intézkedések a lakókörnyezet rehabilitációját, mint kívánt eredményt nem hozták meg. A terület menetrendszerű buszközközeléssel megközelíthető, a területre vezető földút közúthoz csatlakozásánál van a buszmegálló.

b) a telepen/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A hátrányos helyzetű gyermekek száma iskolánként eltér. A Damjanich János Általános Iskolában 16 fő hátrányos helyzetű és 8 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek tanul.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A tendenciákat vizsgálva megállapítható, hogy a száritópusztai szegregátum helyzete az elmúlt években nem változott, a lakásállomány és az ott élők száma is állandó. A telep felszámolására természetesen az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten minden lehetséges jogszabályban megengedett eszközt megragad.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról
- a védőnői ellátásról
- az iskola-egészségügyi ellátásról

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról
- biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörében intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát
- együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. a Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebtv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógyszerkezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	11	7	8	n. a.	n. a.
2016	0	11	7	8	n. a.	n. a.
2017	0	11	7	8	605	114,7
2018	0	11	7	8	636	112,5
2019	0	11	7	8	603	56,7
2020	0	11	7	8	546	59,7
2021	0	11	7	8	n. a.	n. a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Két jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

A fogyatékos személy gondozója részére a PMKH Járási Hivatal Hatósági Osztálya állapít meg ápolási díjat, emelt összegű ápolási díjat, illetve kiemelt ápolási díjat. A 18. feletti tartós személy gondozója az önkormányzattól részesülhet települési támogatásban ápolási díjként.

b) *prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés*

Gödöllő Város Önkormányzata mindig is nagy hangsúlyt fektetett a prevencióra, az egészségtudatos életmód és sport szeretetének népszerűsítésére. Az önkormányzat minden évben igyekszik egészségügyi szűréseket biztosítani a lakosság számára. Több alkalommal pályázott szűrőbuszra a Belvárosi Napok rendezvény keretében, és 2022-ben a Richter Egészségváros is ellátogatott Gödöllőre.

Több civil szervezet illetve csoport is aktív tevékenységet folytat az egészség megőrzése és a betegségek megelőzésének érdekében.

Életmód Csontritkulásos Klub

A Klub 2002-ben alakult azzal a céllal, hogy tornázással megelőzze, karbantartsa és javítsa a csontritkulást. A 140 fős tagság a hét 4 napján tornázik 20 fős csoportokban szakgyógytornászok vezetésével. Mindemellett a klubon belül Irodalmi-, Egészségügyi- és Kreatív Nagyik szakköre

működik, a klub teljes tagsága évente 3-4 alkalommal gyűlik össze különböző céllal. Tagjaik több civil szervezetben is tisztségviselők és részt vesznek ezen szervezetek programjain is. Az Életmód Klub a várost és a civil tevékenységet is megbecsülő közösséget alkot.

Gödöllői Cukorbeteg Egyesülete

A Gödöllői Cukorbeteg Egyesületének célja a diabétesz felvilágosító ismertetése, a tagoknak korszerű terápiák, gyógyszerek bemutatása, valamint az egészséges táplálkozás és rendszeres mozgás fontosságának kihangsúlyozása.

Havonta tartanak összejöveteleket, ahol meghívott szakemberek előadásait hallgatják meg. Városi rendezvényeken (Egészségnap, Civil utca, Kazinczi nap) szűréseket végeznek vércukormérés, vérnyomás mérés és EKG vizsgálat formájában. Amennyiben a normálistól nagyobb eltéréseket észlelnek, szakrendelésre irányítják az embereket. Cukormentes sütemény készítő versenyt is rendeznek nagy sikerrel.

Hetente egyszer Nordic Walking sétát szerveznek. „Magyarország gyöngyszemei” sorozatban, történelmi városokat látogatnak meg évente két alkalommal.

Részt vesznek az Cukorbeteg Országos Szövetségének továbbképzésein, rendezvényein. Minden évben „Botra fel” néven az egész ország diabétesz egyesületei, köztük a gödöllői szervezet is, meghívják a város lakosságát egy közös Nordic Walking sétára. A CEOSZ által megrendezett receptversenyen minden évben pályáznak tagjaik, a saját maguk által kreált ételeik díjakat hoznak el.

Magyar Rákellenes Liga Gödöllői Alapszervezete

A Magyar Rákellenes Liga segítségnyújtásának több színtere is van és ezt a gödöllői alapszervezete is egyre több programjával igyekszik megvalósítani mindamellet, hogy érdeknélküli közösséget épít a gyógyult és az egészségére odafigyelő tagjainak. Rendszeres „Presszó Szerda” elnevezésű klubfoglalkozásaikon szakemberek bevonásával foglalkoznak lelki támogatással, beteg tájékoztatással, rehabilitációval (pl. Bakonyszücsi terápiás tábor szervezés), alkalmi szűrésekkel (PSA, melanóma). Minden évben rendszeresen megszervezik október első szombatján – városunk polgármesterének fővédnökségével – a Gödöllő Városi Egészség- és Szűrőnapot, melyen ingyenes szájüregi és bőrrák-szűrésen vehetnek részt a városlakók a kihelyezett szűrőbuszon. Az esemény egyre több vállalkozás és civil szervezet bevonásával valósul meg, sokoldalú egészségtudatos kísérő programokkal. Sulicsapat programjukkal intézményeket keresnek fel, ahol az önvizsgálat és a megelőzés fontosságára felhívó interaktív előadásokkal ismertetik meg a diákokat az iskolai oktatás kiegészítéseként. Terveik szerint 2023-ban a Török Ignác Gimnázium Közösségi Szolgálatát bevonva magyar és angol nyelven állítják össze azt az ismeretterjesztő előadássorozatot, mellyel megpályázzák a budapesti Nemzetközi Sziget Fesztivál Civil Sziget elnevezésű programhelyszínén való megjelenést.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az egymással kapcsolatban álló egészségügyi-, szociális- és köznevelési intézményrendszerben működő segítő szakmai jelenlét biztosítja a fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférést.

A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésében jelentkező problémák, illetve a felnőttek, családok életvitelében jelentkező nehézségek feltárásért, megoldásáért az intézmények közötti

kapcsolati háló jelzőrendszerként is működik. A szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Gödöllő városában a közétkeztetést a Kalória Gödöllői Nonprofit Közhasznú Kft. látja el. A cég mindig kiemelt figyelmet fordít az egészségtudatos étkeztetésre, a megfelelő mennyiségű és minőségű zöldségek és gyümölcsök használatára az ételek elkészítésében. A PMKH Gödöllői Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya folyamatosan felügyeli a közétkeztetést, az elmúlt évtizedben egyetlen alkalommal sem fordult elő, hogy elmarasztalták volna a szolgáltatót. A Kalória Gödöllői Nonprofit Közhasznú Kft. bármikor kóstolási lehetőséget biztosít a szülőknek, valamint különös figyelmet fordít az ellátott intézményekből érkező jelzésekre, felmerülő igényekre. A Közigazgatási és szociális irodával szoros együttműködésben a társaság ügyel arra, hogy szociális és társadalmi helyzettől függetlenül a szolgáltatást minden gyermek igénybe vehesse, az önkormányzati és állami támogatásokat érvényesíthesse. A 37/2014. (IV.30.) EMMI rendeletnek megfelelően megteremtette a diétás ételkészítéshez szükséges személyi és tárgyi feltételrendszert, melynek köszönhetően az egyre növekvő diétás igények kiszolgálása is lehetséges, ma már naponta több mint 30féle diéta készítésével. A szolgáltatás minőségét és a gödöllői szociális ellátórendszer működését jellemezi, hogy a közétkeztetési szolgáltatást a gödöllői állami, önkormányzati és egyházi intézményekkel jogviszonyban álló gyermekek országos átlagból is kimagasló, több mint 86%-a veszi igénybe, holott az úgymond kötelezően étkezők (bölcsődés, óvodás gyermekek) aránya alig 30%.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Gödöllő Város Önkormányzata a közoktatási intézményekben és az általa támogatott gödöllői sportszervezetekben, az egészségmegőrzés érdekében, hosszú távon a sporttevékenységek középpontjába a gyermek és ifjúsági sportot kívánja helyezni. Ezen belül a teljesítő-képes tudást adó, mérhető, ellenőrizhető, jól szervezett, megfelelően motivált tanórai és tanórán kívüli testnevelést, a mindennapos testedzést, a szabadidősport megvalósítását, valamint az eredményes egyesületi munkát és a céltudatos utánpótlás-nevelést támogatja a sportolási feltételek megteremtésével, fokozatos javításával, és finanszírozási rendszerével.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ

Gödöllő Város Önkormányzata 1991. május 1. napján hozta létre a Forrás Szociális Segítő Szolgálatot.

A megalakult intézményhez csatolták a már 1990-től működő Népkonyhát, a Szárítópusztán kialakított Hajléktalanok átmeneti szállását, valamint az 1997. november 1-én hatályba lépett, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a Gyermekjóléti Szolgálatot.

Gödöllő Város Képviselő-testülete 2007. novemberében döntött arról, hogy új helyre kerül a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat, s a jövőben az intézmény minden szakmai csoportja itt működik majd. Az új helyen Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, női és

férfi Hajléktalanok átmeneti szállása, Éjjeli menedékhely, Nappali melegedő és Szociális konyha, került kialakításra.

Az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet 2016. január 1-jétől: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, a járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. Ennek alapján a Család-és Gyermekjóléti Központ a jelenlegi családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás bázisán, annak erőforrásai hatékonyabb elosztásával, kötelező önkormányzati feladatként jött létre.

Az intézmény feladata a működési területén élő, szociálisan hátrányos helyzetű egészségügyi, mentálhigiénés és lakhatási problémákkal küzdő, rászoruló egyének, családok intézményi szolgáltatások keretében történő ellátása, a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, nevelési tanácsadás nyújtása a szülői kötelességek teljesítéséhez, sokrétű szakmai eszközzel. Támogatás nyújtása a szülői, gondozói tevékenység ellátásához a gyermek testi, értelmi és érzelmi fejlődése, szocializációja, a családban történő nevelése érdekében.

Szociális és gyermekvédelmi feladatainak végzése során, tiszteletben tartja a családok életvitelét, hagyományait. Az intézményi ellátásban részesülők gondozásakor információkat nyújt az elérhető szolgáltatásokról, valamint támogatja a különböző ellátásokhoz való hozzájutást.

Együttműködik más szociális és gyermekjóléti feladatokat ellátó intézményekkel, civil szervezetekkel. Figyelemmel kíséri a feladatok ellátásához kapcsolódó jogszabályi változásokat. Folyamatosan részt vesz pályázatokon, valamint új programok kidolgozásában, szakmai feladatok bővítésében.

A szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az intézmény szolgáltatásait igénybevevők számára.

Az intézmény alaptevékenysége:

Családsegítés: életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok, illetve személyek szociális és mentálhigiénés ellátása.

Gyermekjóléti szolgáltatás: a gyermek testi-lelki egészségének és a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése, a családból kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozás, utógondozás.

Hajléktalanok átmeneti szállása: azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik életvitelszerű szálláshasználat és szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

Éjjeli menedékhely: az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás.

Nappali melegedő: hajléktalan személyek, valamint a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, étkezésére.

Az intézmény szakmai munkacsoportjai

- Család-és gyermekjóléti szolgálat
- Család-és gyermekjóléti központ
- Hajléktalanok átmeneti szállása / férfi-női szálló/
- Éjjeli menedékhely
- Nappali melegedő

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A családsegítés célja, feladata

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében ellátja a Szt. 64. §-ban meghatározott családsegítést és a Gyvt. 39. §-ban leírt gyermekjóléti szolgáltatást, valamint a 40. §-ban szabályozott család-és gyermekjóléti szolgálat feladatait.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára – az okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából – nyújtott szolgáltatás.

Ennek értelmében a munkatársak családsegítés keretében az alábbi feladatokat látják el:

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- meghallgatja az egyén, a család panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- segítséget nyújt az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, a szociális, gyermekvédelmi, foglalkoztatási szolgáltatásokhoz való hozzájutásban,
- családsegítéssel elősegíti a családban jelentkező krízis, működési zavarok, konfliktusok megoldását,
- tanácsadás a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, a lakhatási problémákkal küzdők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a fogyatékkal élők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik számára,
- felkérésre környezettanulmányt készít, kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi és ellátottjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- közösségfejlesztő programokat, egyéni és csoportos készségfejlesztést szervez.

A gyermekjóléti alapellátások célja, feladata

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat a gyermekek védelmének rendszeréhez kapcsolódóan alapellátás keretén belül, a gyermekjóléti szolgáltatás nyújtásával járul hozzá a gyermeki jogok védelméhez, a gyermek harmonikus testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, családban történő nevelkedéséhez, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséhez.

A gyermekek védelme, a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésre, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével, annak leküzdéséhez.

A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy az ellátási területen élőknek segítséget nyújtson a legközvetlenebbül fenyegető negatív hatások kivédésében, illetve abban, hogy képessé váljanak különböző problémáik önálló megoldására. Lényeges feladat a preventív lehetőségek kidolgozása és működtetése, a családok összetartó erejének megőrzése, támogatása, illetve az átmenetileg sérült vagy hiányzó családi funkciók helyreállításának elősegítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az ellátottak köre

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásait, a város közigazgatási területén állandó lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, illetve életvitelszerűen a városban élő személyek, családok, gyermekek vehetik igénybe.

Az igénybevétel módja

- önkéntesen: a Szolgálathoz fordulhat bárki, aki segítséget kér problémáinak megoldásához.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatást önként igénybe vevők esetében az első találkozást követően, a problémák feltárása után kerül sor az együttműködés formájának további megbeszélésére. A személyes segítség során, a kapcsolattartás a továbbiakban történhet az intézményben, az ügyfél lakásán, illetve egyéb ügyintézés helyén.

- jelzőrendszeren keresztül: a jelzőrendszer bármely tagja jelezheti a szolgálatnak, ha segítségre szoruló családról, személyről szerez tudomást.

Jelzés esetében:

- krízis helyzet jelzésekor a családsegítő munkatárs felkeresi a jelzett személyt, családot, felajánlja segítségét a probléma kezelésére, a helyszíni tapasztalatok alapján intézkedik,
- egyéb jelzéseket követően, amennyiben lehetséges telefonon felveszi a kapcsolatot, vagy személyesen felkeresi a jelzett személyt vagy családot, felajánlja segítségét a probléma kezelésére. Sikertelen személyes megkeresés esetén, a családsegítő írásos értesítőt hagy a látogatásáról, illetve kapcsolat-felvételi szándékáról.

Egyéb szolgáltatás

- Adományok fogadása
- Díjtalan közvetítési lehetőség: albérlet, munkalehetőség, gyermekfelügyelet, korrepetálás, házimunka, kisebb otthoni javítások, felajánlott háztartási gépek, bútorok, játékok közvetítése; idős emberek felügyelete, beteglátogatás közvetítése.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat minden szolgáltatása térítésmentesen vehető igénybe.

Család- és Gyermekjóléti Központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl

- elősegíti a gyermek családban történő nevelkedését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít
 - o helyi igény szerint utcai és lakótelepi szociális munkát,
 - o kapcsolattartási ügyeletet,
 - o kórházi szociális munkát,
 - o iskolai és óvodai szociális munkát,
 - o gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
 - o jogi tájékoztatás és pszichológiai tanácsadást,
 - o családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,
 - o mediációt
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében
 - o kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
 - o javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
 - o együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
 - o a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítő munkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 - o utógondozást végez – a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
 - o védelembe vett gyermek estében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít,
 - o szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Javaslat hatósági intézkedésre

A Család- és Gyermekjóléti Központ javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek

- védelembe vételére,
- megelőző pártfogására,

- ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- nevelésbe vételére,
- családba fogadására,
- harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésre,
- családba fogadó gyám kirendelésére,
- tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására,
- utána járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

Az ellátottak köre

Az ellátottak körébe azok a 0-18 év (utógondozás esetén 18-24 év) közötti gyermekek és családjaik tartoznak, akik a járás területén állandó bejelentett lakcímmel, vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkeznek. A gyermekvédelmi hatósági intézkedés esetén, a szülő és a gyermek kötelező együttműködés keretében veszi igénybe az ellátást.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében az esetmenedzser:

- elkészíti az egyéni gondozási nevelési tervet, szervezi a megvalósítását, együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel,
- közreműködik a családból kiemelt gyermek visszahelyezésében, utógondozásban,
- tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről.

Egyéni gondozási nevelési terv:

- Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe, az esetmenedzser bevonja a család és gyermekjóléti szolgálatot, a megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetében a megelőző pártfogót. A terv megvalósulását az esetmenedzser értékeli.
- Családból kiemelt gyermek visszahelyezésnek, családba fogadásának elősegítése:

A gyermek visszahelyezése érdekében az esetmenedzser együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, ennek körében támogatja a szülőket, a családba fogadó személyt a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban. A nevelésbe vételt követően, illetve felülvizsgálatkor a gyermeket gondozási helyén felkeresi.

Utógondozás:

A visszahelyezett gyermek utógondozását az esetmenedzser a gyámhivatal határozata alapján látja el. Ennek keretében segíti a gyermek családjába történő visszailleszkedését, lakókörnyezetébe történő beilleszkedését, tanulmányainak folytatását, szakképzettségének megfelelő munkahely keresését.

Speciális gyermekjóléti szolgáltatások

Kapcsolattartási ügyelet:

- a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása mellett konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, vagy az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása,

melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük a megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása.

- a nevelőszülői hálózat működtetőjével kötött külön megállapodás alapján, a szolgáltatást a nevelőszülőnél elhelyezett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult vér szerinti szülő, vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között is biztosíthatja a központ,
- a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra alkalmas helyszínt nyújt, felügyelt kapcsolattartás során a felügyelet kapcsolattartást elrendelő szervvel egyeztetve felügyeletet ellátó szakember biztosítja az érintettek kérésére illetőleg gyámhivatali kezdeményezésre gyermekvédelmi közvetítői eljárást, mediációt biztosít.

Utcai és lakótelepi szociális munka:

- a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek speciális segítése,
- a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén gyermekvédelmi intézkedés kezdeményezése, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban vagy az intézményben gyermekeknek szóló, beilleszkedésüket, szabad idejük hasznos eltöltését segítő programokat szervezése, lehetőleg bevonva a gyermekek családját is.

Kórházi szociális munka:

A Család-és Gyermekjóléti Központ az egészségügyi intézménnyel kötött együttműködési megállapodás alapján biztosítja a kórházi szociális munkát, mely megállapodás rögzíti az ellátás biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját. A Központ munkatársa a szülészeti, nőgyógyászati osztályon, a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anyát és gyermekét segíti, gyermekosztályon a gyermek elhanyagolását és bántalmazását észlelve beavatkozik. A Központ az illetékessége alá nem tartozó gyermeket, a gyermek további ellátása biztosításának érdekében az illetékes gyermekjóléti szolgálathoz vagy központhoz irányítja. Együttműködik az illetékességi területén működő kórházak felnőtteket ellátó, főként pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályaival.

Óvodai és iskolai szociális segítő munka:

Az óvodai és iskolai szociális segítő munka a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak nyújt támogatást azért, hogy egyéni és csoportos formában segíti a gyermeket a korának megfelelő, nevelésbe, oktatásba való beilleszkedéséhez, tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében. Segíti a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők feltárását és megoldását, a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában, és a gyermek családját a gyermek iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.

Készenléti szolgálat:

A Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálat munkatársa közvetlen beavatkozást nem végez, a telefonszám térítésköteles.

Krízisidőszakban az EMMI kihűléses eljárásrendje szerint értesíti a telefon kezelője az illetékes szolgálatot illetve a krízisközpontot.

Egyéb szolgáltatások

- **Jogász:** Jogi tanácsadást nyújt hetente 2 órában, a járás területén élők számára. A tanácsadás előzetes bejelentkezés alapján történik.
- **Pszichológus:** Pszichológusi tanácsadást nyújt, élethelyzeti, életvezetési nehézségek során, krízishelyzetben, nevelési problémákkal kapcsolatban. A tanácsadás heti 40 órában, előjegyzés alapján történik, a járás területén élőknek.
- **Fejlesztőpedagógus:** Tanulási zavarok, részképesség zavarok esetén segítséget nyújt heti 40 órában a járás területén élő gyermekek számára.
- **Családterápia, családkonzultáció, családi döntéshozó konferencia:** A családon belüli kapcsolaterősítés, konfliktuskezelés, családi kapcsolati problémák kezelése érdekében. Mediáció: speciális konfliktus kezelés.

Szakmai támogatás:

A Család- és Gyermekjóléti Központ a járás területén működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok szakmai támogatása érdekében

- havi rendszerességgel esetmegbeszélést tart a szolgálatok számára és szükség szerint konzultációt biztosít
- tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

Szociális diagnózis készítés: A család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.

Jelzőrendszer működtetése

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a Család- és Gyermekjóléti Központ:

- a) koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját,
- b) szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához,
- c) összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket,

- d) a család- és gyermekjóléti szolgálat 9. § (7) bekezdése szerinti megkeresése alapján segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik,
- e) segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család- és gyermekjóléti szolgálat közötti konfliktusok megoldásában,
- f) megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban,
- g) megteszi a Gyvt. 17. § (4) bekezdése szerinti jelzést, és
- h) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A Család-és Gyermekjóléti Központ minden szolgáltatása – kivéve a telefonos készenléti szolgálatot- térítésmentesen vehető igénybe.

Hajléktalanok átmeneti szállása

A feladatellátás szakmai tartalma, feltételei, biztosított szolgáltatások

- a lakók segítése, hogy rendszeresen jövedelemmel rendelkezzenek, a jövedelem az önálló életvitel alapja,
- a lakók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, orvosi ellátás kezdeményezése, szakorvosi hozzáférés megszervezése,
- szenvedélybetegségek felismertetése, mentális támogatás,
- szabadidő hasznos eltöltéséhez programok, foglalkozások szervezése,
- családi-társadalmi kapcsolatok fenntartásának, felélesztésének támogatása,
- támogatás a szociális munka eszközeivel, hogy képesek legyenek a tovább lépésre.

Az intézmény a következő feltételeket biztosítja, minden ellátott részére:

A Hajléktalanok átmeneti szállása 8 női és 20 férfi férőhellyel működik, két különálló épületben. A férfiak tíz kétágyas szobában, a nők négy kétágyas szobában kapnak elhelyezést, tisztálkodási, mosási, ételmelegítési és pihenési lehetőség biztosítása mellett. A szállón betegek elkülönítésére is van lehetőség, a betegszobában.

A Hajléktalanok átmeneti szállása biztosítja:

- a) az éjszakai pihenésre,
- b) a személyi tisztálkodásra,
- c) az étel melegítésére, étkezésre,
- d) a betegek elkülönítésére,
- e) a közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket.

Az ellátottak köre

Az átmeneti szállásra olyan hajléktalan személyek jelentkezhetnek, akik nem rendelkeznek lakhatási lehetőséggel, napjaikat (az éjszakákat is) közterületen, vagy az Éjjeli menedékhelyen töltötték. Egészségi, fizikális, mentális állapotuk megromlott, nehezen alkalmazkodnak a kötıtségekhez. A szolgáltatást igénybe vevők között vannak krízishelyzetben lévők, akik elveszítették lakhatásukat, de van munkahelyük, rendszeresen járnak dolgozni.

Az iskolai végzettség tekintetében alig fordul elő olyan kliens, aki nem szerezte meg a nyolc általános iskolai végzettséget. Sokan szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkeznek, de van felsőfokú végzettségű ellátott is. A munkaerőpiacon egyre nehezebb a hajléktalanoknak elhelyezkedni,

annak ellenére, hogy szakmával rendelkeznek. A szállóra beköltözők 70-80%-ának van jövedelme munkaviszonyból és más foglalkoztatási jogviszonyból (egyéb nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások, kormányhivatali és munkaügyi szervek által folyósított ellátások). Ezen jövedelmek összege nagyon alacsony, de még a minimálbér sem teszi lehetővé egy önálló albérlő fizetését, a hajléktalan ellátásból való kilépést.

Fontos a munkavállalási képességek fejlesztése, az aktív korúak munkaerő-piaci aktivitásának növelése, mentális támogatás a munkahely megtartásához, ösztönzés szakma vagy új szakma szerzésére.

Éjjeli menedékhely

Az Éjjeli menedékhely általános jellemzői

A szállást nyújtó intézmények közül a menedékhely tekinthető a legalacsonyabb „küszöbű” szolgáltatásnak. Igénybevétele minimális feltételekhez kötött.

Az Éjjeli menedékhely az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás.

Az intézményben az éjjeli menedékhely 4 fő férfi és 2 fő nő elhelyezésére nyújt lehetőséget.

Az Éjjeli menedékhely, az intézményen belül is integrációban, a Hajléktalanok átmeneti szállásához csatolva, alternatív megoldásként - átmeneti szállásra való bekerülést nem tudja, vagy nem akarja vállalni - választható.

A feladatellátás célja

Az Éjjeli menedékhely alapértelmezésként megfogalmazható elsődleges célja szállás, menedék biztosítása hajléktalan nők és férfiak számára az éjszaka biztonságos eltöltéséhez. Ez a feladat, a november elejétől április végéig tartó téli krízis időszakban egyértelműen az életmentés, az egészségkárosodás elkerülése irányába mutat.

Az elsődleges cél teljesülése mellett, az Éjjeli menedékhely működése során szem előtt tartja az ellátást igénybevevők helyzetének javítását, amennyiben szükséges segítik a megfelelő intézménybe való átkerülést (pl. átmeneti szállás, egyéb ellátó intézmény), az ezzel kapcsolatos információk átadását.

Az ellátottak köre

Az Éjjeli menedékhelyet az a rászoruló, krízishelyzetben lévő személyek vehetik igénybe.

A feladatellátás céljaként meghatározottak alapján, a következő csoportok jelölhetők meg a hajléktalan személyek körén belül, akik igénybe veszik az éjjeli menedékhely szolgáltatásait:

- Életveszélyes helyzetben lévők (pl. utcáról önként, vagy az utcai szociális munkások segítségével és kifejezetten a kihűlés, a fagyhalál, az egészségkárosodás elhárítása érdekében kerülnek az intézménybe, a hajléktalan személyek).
- Krízis helyzetben lévők (személyes konfliktus miatt utcára kerültek, szállásukat elvesztő nemrég utcára került emberek, utcán élők, időről-időre menedékhelyre kerülők).
- Más intézményből érkezők (főként egészségügyi, büntetés-végrehajtási, gyermekvédelmi intézmények).
- Alkalmi igénybevevők (pl. utcán élők, otthonukat személyes konfliktusok miatt rendszeresen elhagyók).
- Utcára kerültek (pl. elváltak, lakásukat elvesztők).

A szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe.

Nappali melegedő

A szakmai feladat célja

A léthez szükséges alapvető szolgáltatások biztosítása, pihenés, személyi tisztálkodás, mosás, ételmelegítés, csomagmegőrzés. Az ügyintézési szolgáltatásokhoz, egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés segítése, életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés, munkavállalás segítése.

Olyan ellátási minimumok biztosítása, amely az élethez való lehetőség garanciája lehet a rászorulóknak.

Különösen fontos, hogy a személyes segítségnyújtás keretében elérje, és igénybe vegye a településen működő szociális alapszolgáltatásokat. Tájékoztatást kapjon a bentlakásos intézmények működéséről, igénybevételi lehetőségéről.

A nyújtott szolgáltatások megóvják az életveszélyes helyzetek kialakulásától, kapcsolata megmaradjon a segítő rendszerekkel. Az információk közvetítésével, széles körű elérhetőségének biztosításával (faliújság, internet) megakadályozza a kommunikáció beszűkülését, az elszigeteltséget. Azok a személyek akik – koruk, mentális, fizikális állapotuk miatt – nem képesek az önálló életvezetésre, esetenként az önellátásra sem, más személyes gondoskodást nyújtó ellátásba kerülhetnek.

A Nappali melegedő keretében különböző közösségi programok szervezésére kerül sor, melynek célja, hogy a szolgáltatást igénybe vevők érdeklődési körének, képességének megfelelő, hasznos tevékenységet biztosítson. Tájékoztató előadások, kreatív foglalkozások, kulturális programok, kirándulások, közös ünnepek teszik tartalmassá az ellátottak szabadidejét.

A szakmai feladat célcsoportja

Gödöllőn élő, illetve a városban ideiglenesen tartózkodó átutazó hajléktalan személyek, szociálisan rászoruló nők és férfiak, akik átmenetileg, vagy tartósan a hajléktalanság veszélyzónájába kerültek. Önmaguk számára, különböző okok miatt, nem tudják biztosítani az élethez szükséges alapvető feltételeket.

A célcsoport számára nyújtott tevékenységek:

- egyéni esetkezelés, segítő beszélgetés,
- ügyintézéshez való segítségnyújtás,
- információnyújtás,
- továbbirányítás más intézményekhez,
- csoportos foglalkozások, előadások szervezése,
- szabadidős programok biztosítása,
- ruhaválogatás lehetősége.

A Nappali melegedő lehetőséget biztosít:

- közösségi együttlétre (tv nézés, társasjátékok, klubfoglalkozások, kulturális programok),
- napközbeni pihenésre,
- személyi tisztálkodásra (a szükséges textíliák és tisztálkodó szerek igény szerinti biztosításával),
- személyes ruházat tisztítására,
- igény szerint napi egyszeri, meleg étkezésre,

- postacím, értesítési cím létesítésére,
- csomagmegőrzésre.

Férőhely: 20 fő

A szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe.

Szociális étkeztetés

A Szociális étkeztetés szakmai és működési feltételeit az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, az 1/2000.(I.7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről határozza meg.

"Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani" 1993. évi III. tv. 62. § (1).)

Hétköznapiokon napi egyszeri, meleg ételt jelent, helyben fogyasztással, szombaton és ünnepnapokon melegíthető konzervet osztunk. A Szociális konyha melegítőkonyhaként működik, az ebédet külső konyháról szállítják az intézménybe.

Gödöllő Város Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról alapján „A Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermejjóléti Központ a Hajléktalanok átmeneti szállását, Éjjeli menedékhelyét és Nappali melegedőt igénybe vevő személy részére az étkezést térítésmentesen biztosítja.”

Fontos feladat a hajléktalan személy társadalomba való visszailleszkedésének elősegítése, melyre az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet.

Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény

A Gödöllői Egyesített Szociális Intézményben az engedélyezett férőhelyek száma székhely és telephelyek szerint:

2100 Gödöllő, Ady Endre sétány 56. (székhely)

- szociális otthoni ellátás (idősek otthona) 50 fő
- gondozóház 10 fő
- házi segítségnyújtás..... 72 fő
- étkeztetés

2100 Gödöllő, Blaháné út 45. sz. (telephely)

- idősek klubja 25 fő
- étkeztetés

2100 Gödöllő, Fiume út 9.

- Fogyatékosok Nappali Intézménye 20 fő
- étkeztetés

Az intézmény 1975. augusztus 20-án kezdte meg működését a Kastély épületében, 1983-ban költözött az Ady sétány 56. sz. alatt álló ingatlanba. Ez idő alatt a városban már működött az Idősek Klubja, a házi-gondozás, és a szociális étkeztetés szolgáltatás.

Idősek otthona és az Időskorúak gondozóháza keretében nyújtott szolgáltatás célja, az emberi méltóság tiszteletben tartásával, az ellátást igénybevevőknek szociális helyzet, egészségi állapot és

szükségletnek megfelelő gondoskodás, ápolás nyújtása. A teljes körű ellátás keretén belül gondoskodik az ellátottak napi, legalább háromszori étkezéséről, szükség szerinti ruházattal, illetve textíliával történő ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról.

Az intézménybe 18. életévüket betöltött személyek vehetők fel, akik betegségük, vagy fogyatékosságuk miatt önmagukról gondoskodni nem képesek, és a gondozási szükségletük a napi 4 órát meghaladja, valamint ellátásuk más típusú ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Az Idősek Otthonában és a Gondozóházban ellátottak körében növekszik a demens beteg száma illetve a halmozott krónikus betegségben szenvedő idős emberek száma. Az ellátottak 80%-ban teljes körű ápolást és gondozást igényelnek.

A férőhely kihasználtság 2021. évben, az idősek otthonában 99,46%-os. A gondozóházi részlegen 67,53%-os volt.

2021. évben az idősek otthonában 17, a gondozóházi részlegen 29 új idős ember felvételére került sor. Ez a szám, mindkét ellátási formánál viszonylag nagy mozgást tükröz, melynek oka, elsősorban az idősek otthonában elsősorban a magas életkor és a súlyos betegség miatti elhalálozás. A gondozóházban a jogviszony megszűnésének oka elhalálozás vagy az idősek otthonában történő elhelyezés.

A jelenlegi nyilvántartás alapján idősek otthonába 176 fő, gondozóházi elhelyezésre 176 fő várakozik. Ezek közül összesen 87 fő állandó gödöllői lakóhellyel rendelkezik (2021. dec. 31-i adat). A várakozók számából jól látható, hogy sok idős ember szorulna sürgős elhelyezésre.

Az intézményt nem csak az ellátás színvonala miatt kívánnák igénybe venni, hanem mert a térítési díjak megállapítása a törvényi előírásoknak megfelelően történik, (a Gondozóházban a nyugdíj 60%-az Idősek Otthonában pedig a nyugdíj 80%- kerül megállapításra) nem kell bekerüléshez egyszeri hozzájárulást fizetni ahhoz, hogy elhelyezésre kerüljenek az idős, beteg emberek.

2011-ben az UNIO-s felújítás során korszerűsödött az intézmény épülete, amellyel a Idősek Otthona részleg akadálymentesen megközelíthetővé vált.

Az Unió felújítás során az internet hozzáférés, és számítógép használat elérhetővé vált az idősek számára is. Egészségi és mentális állapotuk miatt a lakók között csak minimális az érdeklődés a szolgáltatás iránt.

Idősek Klubja

Az idősek nappali ellátása a saját otthonukban élő, személyek részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, alapvető higiénés szükségletek kielégítésére, akik egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szorulnak.

Az intézmény a nappali ellátás során:

- az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségügyi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt,
- a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak,
- biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

Az idősek klubja szolgáltatást igénybe vevők részére biztosított az étel helyben történő elfogyasztása az épület ebédlőjében.

Az idősök nappali ellátásának célja, az idős szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények közé juttatása, egyedüllétének megszüntetése, a tétlenséggel járó depresszió megelőzése, valamint egészségi és higiénés viszonyainak javítása.

Az idősök klubja foglalkoztatási célja a célszerű és rendszeres fizikai, szellemi és szórakoztató tevékenység, amely által az ellátást igénybevevők élete tartalommal tölthető meg, és ennek segítségével, képességeik felhasználásával felébreszthető és fenntartható bennük az önbecsülés és hasznosságtudat jelentősége, amely segíti a szervezet normális működését és lassítja az öregedést.

A klub naponta 9 órától 15 óráig áll az érdeklődők rendelkezésére. 2021-benben 5 új ellátott felvételére és 12 megszűnésére került sor. Záró létszám 30 fő.

Fogyatékosok Nappali Intézménye (Nefelejcs napközi)

Az Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény Gödöllő, Fiume u. 9. sz. alatti telephelyén a város fogyatékosággal élő lakosai számára munkanapokon 8-16 óra között nappali ellátást biztosít. Az ellátottak részére naponta biztosítja a kulturált étkezés lehetőségét és meleg ebédet, a személyi higiéné megőrzését, testi – szellemi képességek kibontakoztatását, szabadidős, kulturális és sportprogramokon való részvételt, az idő hasznos, értelmes eltöltését, információkhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítését.

A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékkal élő, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A Napköziben történő foglalkoztatás célja, az ellátottak aktivitásának megőrzése, fejlesztése, a szomatikus és pszichés állapot szinten tartása, a meglévő készségek, képességek fejlesztése, a hanyatlás megelőzése, valamint a társas kapcsolatok építése, illetve megtartása. A Napközi segítséget nyújt a sérültet nevelő családnak abban, hogy minél tovább tudja gondozni speciális igényű családtagját, és a sérült minél tovább élhessen családja körében.

A napközi szakmai közössége rendkívül jó kapcsolatot ápol a szülőkkel, a Máltai Szeretetszolgálattal, a gödöllői Montágh Imre Ált. Iskolával, a Fele-Más Egyesülettel, és két országos alapítvánnyal, a Kézenfogva és a Down alapítvánnyal, valamint a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat Alapszolgáltatási Központtal. A sérült fiatalok napközibe való bejutását napi szinten elsősorban a szülők, hozzátartozók oldják meg, de Gödöllőn a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által működtetett Támogató Szolgálat rendelkezik olyan speciálisan átalakított kisbusszal, mellyel fogyatékos személyek szállítását végzik.

A gödöllői MMSz Támogató Szolgálata 5 sérült fiatalot szállít a napközibe reggelenként, hazaszállításban heti 1 alkalommal 1 főt szállít és tanszüneti napokon még 2 sérült ellátott jut haza a támogató szolgálat közreműködésével.

Ennél sokkal nagyobb lenne az igény a napközibe való be és hazaszállításra, de a Támogató Szolgálat kapacitása jelenleg ennyit tesz lehetővé.

2021. évi nyitólétszám 22 fő, záró létszám 21 fő. 2 megállapodás szűnt meg és 1 új ellátás indult.

A 20 férőhelyes napközi bővítésére rövidesen nagy szükség lenne. Néhány ellátottjuk a 2000 júniusi nyitás óta ennek a közösségnek a tagja, és amíg az ellátásuk családi szinten megoldható és életben vannak, addig ez így is fog maradni. A Montágh Iskola következő éveiben ballagók, vagy

a városban élő, de speciális oktatási intézménybe nem itt járó fogyatékos tanulóinak számára az iskolai ellátásuk megszűnése után nem tud a napközi férőhelyet biztosítani a nappali ellátásban.

A fogyatékos gyermeket nevelő szülők számára nagy biztonságot adna, ha gyermekük végleges elhelyezéséről még életükben maguk gondoskodhatnának és ezzel gyermekeiket nem kellene kiszakítani a megszokott közösségükből. Egy fogyatékos személyek lakhatását biztosító városi intézmény kialakítása nagyon fontos cél a napközivel szorosan együttműködő Fele-Más Sérült Gyermekekért Egyesülettel együtt, amit alacsony összeg ellenében, vagy akár térítésmentesen lehetne igénybe venni, mivel a fogyatékos gyermeket nevelő családok legtöbbször elszegényedik, komoly anyagi problémákkal küzd.

Gödöllői Fele-Más Egyesület a Sérült Gyermekekért

Az Egyesület 1999 óta vesz részt a város civil életében. Gödöllő és vonzáskörzetében fejti ki tevékenységét. Célja a testileg és/vagy szellemileg sérült, tartósan beteg gyermekek és fiatalok, illetve az őket gondozó családok segítése, támogatása, mentális segítségnyújtás, a napközbeni ellátás fejlesztése, támogatott lakhatás létrehozásának szorgalmazása, kulturális, sportolási és más szabadidős tevékenységeket biztosító lehetőségek feltárása, hasonló célú nonprofit szervezetekkel való együttműködés, munkahelyteremtés, és a munkalehetőségek felkutatása, szakemberekkel, szakirányú intézményekkel való folyamatos kapcsolattartás, forrásteremtés, adományozók, pályázatok felkutatása.

Az egyesület legnagyobb volumenű tervei között szerepel egy támogatott lakhatás és átmeneti otthon kialakításának kezdeményezése Gödöllőn. Szeretnék megtalálni azokat a fórumokat, együttműködő partnereket, akiknek segítségével ez a projekt elindítható. A városban működő ellátórendszerből ez a lépcső hiányzik, hatalmas problémát okozva a gyermeküket családban nevelő szülőknek. A fiatalok a speciális szakiskolából kikerülve elveszítik azt a közeget, ahol fejlesztést és felügyeletet kaptak. Több sorstársuknak nagy segítséget nyújtana az átmeneti elhelyezés elérhető lehetősége, ahol a gyermekeket, fiatalokat biztonságban tudhatnák a szülők, amíg ők egy-két hetet pihenve, regenerálódva, újult erővel láthatnák el nehéz, de nemes feladatukat.

Az egyesület igyekszik úgy végezni munkáját, hogy a Gödöllő és környékén különböző fogyatékosággal élő emberek "testre és lélekre" szabottan egyenlő eséllyel élhessék életüket.

Házi Segítségnyújtás

A szolgáltatás célja:

A személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás, a szociális segítségnyújtás keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet biztosít.

A szolgáltatás biztosításával, a megállapodással rendelkezők számára az intézmény alapvető ápolási-gondozási feladatok elvégzését, segítségnyújtást biztosít, segítséget nyújt az ellátott és lakóközössége higiénés körülményeinek megtartásában, valamint közreműködést veszélyhelyzetek megelőzésében, illetve azok elhárításában.

A szolgáltatás célja, hogy biztosítsa a saját lakáson való ellátás lehető leghosszabb ideig történő fenntartásának feltételeit, és a szükségleteknek leginkább megfelelő gyakoriságú és magas szakmai színvonalú munkával jellemezhető szolgáltatást nyújtson.

Az Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény a házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában biztosítja ellátottjai részére. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást igénylőt az

intézményvezető, illetve a gondozási központ vezetője tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről. Ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig napi 4 órában történő házi segítségnyújtásra jogosult. Jelenleg a két óránál nagyobb gondozási igényeket az intézmény, a kapacitásának függvényében tud biztosítani.

A 2021. évben az ellátás iránti igényeket, minden esetben ki tudták elégíteni, várakozót nem tartottak nyilván. Összesen 5237 volt a napi egyszeri látogatások száma.

Az országosan 300 önkéntes segítségével működő Otthon Segítünk Alapítvány, amelyet a Nagycsaládosok Országos Egyesülete alapított, több mint 20 éve hasznos kiegészítője a városban szervezett módon már kialakított rendszernek.

Szociális étkeztetés

Étkeztetés célja: Az étkeztetés szolgáltatás biztosításával az intézmény célja, hogy a város területén élő idősök és más okból rászorulóknak számára változatos, kiegyensúlyozott étkezési lehetőséget biztosítson.

Az intézmény az étkeztetés keretein belül napi egyszeri meleg ételmezőt biztosít azok számára, akik a településen élnek és hátrányos helyzetük miatt ezt önmaguk részére nem képesek biztosítani.

Gödöllő város a rászorultság feltételeit az alábbiakban állapítja meg:

- a) 65 év feletti életkorúak
- b) átmeneti vagy krónikus betegség miatt megromlott egészségi állapotúak
- c) fogyatékkal élőek
- d) pszichiátriai betegségben szenvedők
- e) szenvedélybetegségben szenvedők

A fent megjelölt tételek közül egy feltételnek kell megfelelni, melyet az egészségügyi állapotra vonatkozóan a kérelmező háziorvosa igazol a szolgáltatást vezető által megküldött, ill. átadott nyomtatványon.

Megkönnyíti a szolgáltatáshoz jutást, hogy az intézmény telephelyeinek vezetői a rászorulókat otthonukban keresik fel, - a kérelmező egészségi állapotára tekintettel, akár tájékoztatás céljából is, - és az igénybevételhez szükséges dokumentumokat helyben töltik ki. A mozgásukban korlátozott személyek számára nagy segítséget jelent az ebéd kiszállításának lehetősége is.

Az Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény az étkeztetést a Gödöllő, Ady E. sétány 56. sz. alatti telephelyének főzőkonyhájáról biztosítja. Ez a konyha szolgálja ki az intézmény bentlakásos részlegét is.

Az étkeztetés igénybevételének lehetőségei a helyi lakosság igényeinek megfelelően a következőképpen kerül megszervezésre:

- **Kiszállítással:** Az intézmény tulajdonában lévő gépjárművel, gondozónő segítségével történik, munkanapokon 12 és 14 óra között. A szállítás igénybevételéhez csere ételhordóval szükséges rendelkeznie az ellátottnak.
- **Elvitellel:** Az intézmény mindhárom telephelyén lehetőség van arra, hogy az igénybe vevő az ételt munkanapokon 11.30 és 14 óra között elvigye. Munkaszüneti- és ünnepnapokon az Ady E. sétány 56. sz. alatti telephelyről biztosított az étel elvitelének a lehetősége.

Helyben fogyasztással: Az intézmény Blaháné u. 45. sz. alatti telephelyén kiszolgálással fogyaszthatják el a kérelmezők az ételt munkanapokon 12 és 13 óra között. Az étkező kapacitása 25 fő. Az épületben kézmosási lehetőség, nemenként elkülönített illemhely, evőeszköz illetve étkezészet biztosított.

Az étkezés minőségének a jellemzői:

- napi egyszeri meleg étel (ebéd) biztosított
- diétás étkezés keretén belül diabetikus, epés, tejmentes, vöröshús-mentes diétát biztosít az intézmény

Étkeztetés iránti kérelmet nem utasított el az intézmény. Átlagosan a napi igénybe vevők száma 2021-ben 158 fő volt.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A gödöllői Szent Imre Katolikus Általános Iskolában az iskolaorvos és védőnő heti rendszerességgel jelen van. A gyerekek szűrővizsgálatát végzik, az oltásokat a tanulók megkapják. Fogászati szűrésen évi két alkalommal vesznek részt az osztályok. A védőnő prevenciós előadásokat tart. Az iskola is szervez szenvedélybetegségek kialakulását megelőző prevenciós foglalkozásokat.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A rászorultak száma egyre nő, miközben a források egyre apadnak. A gazdasági körülmények nehezedése, a szociális olló szétnyílása szükségessé teszi, hogy mind nagyobb figyelmet fordítsunk a szociálisan hátrányos helyzetbe került családok megsegítésére. A városban szociális, illetve karitatív tevékenységet folytató szervezetek tevékenységének összehangolása érdekében Önkormányzatunk létrehozta a Társadalmi Felzárkóztatási Programot.

A Program alapvető célja a társadalmi különbségek csökkentése, a szociálisan rászorulóknak felkutatása és tényleges segítségnyújtás. Fontos megteremteni az egyén, a család és a kisebb közösségek biztonságérzetét. Végső soron pedig a közösségépítést tűztük ki célul.

Első lépésként a Polgármesteri Hivatal Közigazgatási és Szociális Irodája – egyeztetve az egyházakkal és más karitatív szervezetekkel – elkészítette Gödöllő szociális térképét, melyben felkutattuk a városban élő rászorulókat.

Az önkormányzat a lakótelepeken a közös képviselőkre, a családi házas övezetekben az területi képviselőkre építve olyan (szociális) hálót alakít ki, melyben az önkénteseken keresztül megvalósítható a valódi segítségnyújtás. Az önkéntesek tudják, mely családoknál keletkezik felesleg, és hogy hol van szükség a segítségre. A rendszerben biztosítva van, hogy az adomány valóban oda kerül, ahol a legnagyobb szükség van rá.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Önkormányzatunk minden évben pályázati lehetőséget biztosít a civil szervezetek részére annak érdekében, hogy többek között szociális, illetve mentálhigiénés programjaik megvalósításához az önkormányzattól pénzbeli támogatásban részesüljenek.

3.6.2. számú táblázat - Szociális étkeztetés

Év	Szociális étkeztetés keretein belül kiosztott ételadagok száma (db)
2015	36874
2016	31993
2017	28591
2018	29738
2019	29521
2020	27778
2021	26793

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Gödöllő város Önkormányzata igen széles körű és sokrétű kapcsolatot ápol a helyi nonprofit szervezetekkel. Civil házat működtet, ahol különböző egyesületek, alapítványok, önkéntes csoportok kapnak helyet ügyfélfogadás, közös összejövetelek, programjaik céljából. Az Önkormányzat ösztönzésére és a civil szervezetek igényéből fakadóan 2014-ben létrejött a Gödöllői Civil Kerekasztal Egyesület ernyőszervezet, melynek fő célja – többek között – az Önkormányzattal való párbeszéd elősegítése, közös érdekképviselés, a Civil Ház működtetése, közös városi szintű programok szervezése, valamint a szervezetek munkájának összehangolása. Szerződéses viszonyban, szoros együttműködésben a Pest Megyei Civil Községi Szolgáltató Központtal nyújt segítséget a Gödöllőn és körzetében működő civil szervezeteknek. Tevékenysége bővebben megismerhető honlapján: www.godolloi-civilek.hu. Már önmagában ez is támogatási forma. Gödöllőn közel 70 aktív civil szervezet munkálkodik különböző érdekek, értékek mentén, mint pl. kultúra, hagyományörzés, turizmus, természeti és lakókörnyezet, szociális, egészségügy, esélyegyenlőség, generációs kapcsolatok. De ezen túl aktív tevékenységet folytatnak még a városrészi egyesületek is lakóhelyhez kapcsolódóan és számos sportegyesület is működik még városunkban.

Ezek mind összetartó, stabil közösségek, ami komoly mentálhigiénés és szociális jelentőséggel bír, hiszen a tagok a közös tevékenységeken túl odafigyelnek egymásra, segítik bajba jutott, beteg társaikat. Munkájukat segíti az önkormányzat alkalmazásában egy félállású civil referens, valamint – ugyancsak fél állásban – egy civil koordinátor, aki főképpen a Civil Házban biztosít napi szintű ügyeletet, végzi a Civil Kerekasztal adminisztrációját és közreműködik nagyobb programok szervezésében.

Az önkormányzat kapcsolatban áll minden olyan szervezettel, amely a város hírnevét jobbra, a polgárok életét pedig könnyebbé teszik. Ám ez a kapcsolat nem csak egy irányú, kikérik a véleményüket a civileknek, és segítséget is kapnak tőlük. Így kölcsönös segítségnyújtással próbálnak például a növekvő munkanélküliség ellen harcolni. A városban működik a Diverzitás Alapítvány, amely többek között a foglalkoztatás helyzetén próbál javítani az esélyegyenlőség szellemében.

A Megújult Nemzedékért Alapítvánnyal a Magyar Élelmiszerbank által kezdeményezett támogatási programhoz történt csatlakozást követően a Gödöllői Fészek Nagycsaládosok Egyesületével együtt megszervezték a boltokban maradt, meg nem vásárolt, de még fogyasztható élelmiszerek eljuttatását a rászorulókhhoz. A rendszeresen felajánlott élelmiszer a helyi nagyobb

áruházakból és a helyi kisebb boltokból kerül az MNA alapítványhoz és a Gödöllői Fészek Nagycsaládosok Egyesületéhez, ahol a rászorultak felmérése után az élelmiszerek kiosztásra kerülnek. A rászorultak felmérése a Gödöllői Polgármesteri Hivatal Közigazgatási és Szociális Irodája, a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ, valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közreműködésével jött létre.

Az önkormányzat, és az általa fenntartott szociális intézmények a legélénkebb kapcsolatot a Máltai Szeretetszolgálattal ápolja. Ők végzik a Támogató szolgálatot, és a Községi ellátást a városban, de számos más feladattal is ellátják őket.

A Szociális törvény a 10.000 főnél nagyobb lakosságszámú városoknak előírta a támogató szolgáltatás és a községi ellátás működtetését. Gödöllő város Önkormányzata a Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi régiójának egyik szervezetével megállapodást kötött a feladatellátásra. 2006. novemberétől működik a „Fogadó” Támogató Szolgálat és Szenvedélybeteg Segítő Központ Gödöllőn. A gödöllői önkormányzat ingyenesen biztosítja a Fogadó Szolgálat részére azt az ingatlant, amely jelenleg is a szervezet központjaként funkcionál. A fenntartással járó költségekhez minden évben támogatást biztosít önkormányzatunk.

A Támogató Szolgálat keretében a szervezet a fogyatékkal élő embereknek próbál segíteni abban, hogy függetlenné, és önállóvá válhassanak. Segítik őket abban, hogy községi életet élhessenek. Így a fogyatékkal élőket napközibe, fejlesztő iskolába, illetve fejlesztő programokra szállítják. Az erre használt jármű akadálymentesített és az utazásokat személyi segítő kíséretében teszik meg az ellátott személyek.

További feladatuk a sérült személyek lakóköznyezetükben történő ellátása. Nem csak fizikai gondozást végeznek, a lelki támogatást is ugyanolyan fontosnak tartják, de nem csak a fogyatékkal élő személynek, hanem a családjának is megpróbálnak segítséget nyújtani.

A rendszeres információnyújtás, a személyt érintő szolgáltatásokról, eseményekről, juttatásokról szintén a feladatkörükbe tartozik. Továbbá, hogyha ők nem illetékesek egy ügy elintézésében, akkor segítenek felkutatni azt a személyt, aki a segítség nyújtására már képes.

A Máltai Szeretetszolgálat az önkormányzat által működtetett szociális intézményekkel is szoros kapcsolatokat ápol. Így többek között a Gödöllői Montágh Imre Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskolával, Nefelejcs Napközi Otthonnal, a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központtal, Hajléktalan Szállóval, Tessedik S. Családok Átmeneti Otthonával.

Ezek közül a legszorosabb kapcsolatot a Nefelejcs Napköziotthonnal ápolják. Kölsönösen segítve egymás munkáját könnyítik meg az értelmi-fogyatékosok, és családjuk életét.

A Máltai Szeretetszolgálat elsődleges feladata, hogy a környékről érkező sérült személyeket a Napközibe szállítsák, illetve, hogy onnan haza vigyék őket. Ez azért jelent nagy előnyt a napközi számára, mert amíg ez a szolgáltatás nem volt igénybe vehető Gödöllőn, addig csupán 10-12 személy ellátását végezték, mára azonban már a megengedett keretet kihasználva, maximális létszám mellett működnek.

A Szeretetszolgálat végzi a sérült személyek otthoni gondozását. Az értelmi fogyatékosok közül, akiket ők is ellátnak, sokan járnak a Napközibe, így nem kell mindennap ugyanarról a személyről gondoskodniuk, tehát több személy ellátását tudják elvégezni. A családok szempontjából pedig ez a fajta „lefedettség” azért előnyös, mert ha az egyik személy megbetegszik, és nem tud a napközibe elmenni, a Szeretetszolgálat megy ki vigyázni rá, így a családtagoknak nem kell átszervezniük aznapi köteleességeiket.

A napi ingázáson kívül, ha lehetőség adódik, akkor a Máltai Szeretetszolgálat viszi a napközibe járó személyeket kirándulni, amire egészen az együttműködés megkezdéséig nem volt lehetőség.

Hetente egyszer pedig csoportfoglalkozást tartanak, ami azt jelenti, hogy minden egyes alkalommal, valamely fontos dolgot beszélnek meg az ellátottakkal. Így többek között, hogy évszakonként, hogyan kell öltözködni, vagy milyen megfelelő tisztálkodási módok léteznek. További szolgáltatás, amelyet nyújtanak a napközibe járók számára, az a gyógytornász, aki hetente látogat el hozzájuk. A tornára azonban van még egy lehetőség, Gödöllői Montágh Imre Általános Iskolából érkezik minden héten egyszer egy konduktor, aki a megfelelő szakmai tapasztalattal a háta mögött mozgatja át az intézmény látogatóit.

A másik szolgáltatás, amelyet a Máltai Szeretetszolgálat magára vállalt a Községi ellátás. A községi ellátás során a szenvedélybetegeknek nyújtanak segítő kezet, hogy kilábaljanak betegségükből, és újra visszatérhessenek az élet normális kerékvágásába, azonban már függőség nélkül. Ehhez azonban nehéz és rögzös út vezet. Sajnos gyakori eset, hogy az ellátásuk alatt lévő személy „eltűnik” a látószögükből. Azonban mindent megtesznek a betegek gyógyulásáért, de nem csak az egyént kezelik, hanem a családot is, hiszen a függő személy környezetére is mély hatással van. Nem csak egyéni esetkezelésre, hanem családterápiára is lehetőség adódik. Továbbá csoportfoglalkozások tartásával is próbálnak segíteni az elesett személyeken, ahol a szenvedélybetegségben élők szembesülhetnek azzal, hogy nem ők az egyetlenek, akik hasonló problémákkal küzdenek, és erősödik bennük az az érzés, hogy ők is tartoznak valahová.

Az önkormányzat maximálisan meg van elégedve a Máltai Szeretetszolgálat munkájával, az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a szervezet minden tőle telhetőt megtesz az ellátott személyekért. A Máltai Szeretetszolgálat az állami normatíván, és önkormányzati támogatáson kívül, más bevételi forrás megszerzésére is jogosultak. Így például pályázati úton próbálnak plusz bevételhez jutni, amellyel az ellátás minőségének színvonalát magasabbra tehetik.

Az önkormányzat az ingatlanhasználaton kívül, évente pénzbeli támogatásban is részesíti a Fogadó szolgálatot.

Civil szervezetek a szolidaritás, a szociális megsegítés és az esélyegyenlőség terén

Fontosnak tartjuk még megemlíteni azoknak a civil szervezeteknek a tevékenységét, amelyek figyelemre méltó munkát végeznek a szolidaritás, a szociális megsegítés és az esélyegyenlőség terén.

1990 óta működik a Gödöllői Városi Nyugdíjasok Egyesülete, mely 5 klub összefogásával, valamint társszervezeteivel együtt több mint 1000 fő tagságot foglal magába. Számtalan színvonalas kulturális és szabadidős programmal, a "lélektől lélekig" program keretében a betegek, elesett társaik látogatásával mintegy gondoskodnak a nyugdíjas korosztályról, akiknek közös célt, tartalmas életet, egymásra figyelő, összetartó közösséget biztosít.

A fogyatékkal élők esélyeinek, életkörülményeik javítása érdekében tevékenykedik a GÖTLE (Gödöllői Látássérültek Egyesülete) rendszeres ügyfélfogadás biztosításával, közös programokat szervezésével. Érzékenyítő programjaival (Sötét bolt) kívánja erősíteni az irántuk való szolidaritás, segítségnyújtás lehetőségét. Ugyancsak a testi fogyatékkal élők számára működtet a Mozgáskorlátozottak Közép-Magyarországi Regionális Egyesület Gödöllői területi csoportja rendszeres fogadóórákat, közösségteremtés céljából pedig szabadidős programokat szervez.

1999-ben alakult a Fele-Más Egyesület, mely Gödöllő város fogyatékkal élő gyermekek szülői közösségét fogta össze. Az Egyesület közös programokat szervez a Nefelejcs Napközivel karöltve a város és térségében élők számára, amiket Gödöllő Város támogatásából, pályázati pénzből, adózásból befolyt 1 %-ból, szülői és iskolai önkéntesek munkájával és adománygyűjtésből finanszíroznak. Programjaikról részletesen a 7.4. pontban található leírás.

Az Életért Alapítvány 2007 óta, minden év májusában megrendezi Esélyegyenlőségi Hét programsorozatát. Bár a programot a pandémia ideje alatt néhány évig nem tudták megrendezni, de tervezik a folytatást, a város civil szervezeteinek, egyházi, szociális és oktatási intézményeinek még nagyobb összefogásával.

Célja a társadalom, ezen belül - kiemelten - a diákok akadálymentes szemléletének elmélyítése, kialakítása, idős és fogyatékos személyek nehézségeivel kapcsolatos figyelemfelkeltés. Pozitív sorstársi példák bemutatása az érintettek felé, valamint a segítő munkában résztvevők szakemberek kiégését megelőző, érzékenyítő programok megrendezése, amely összekapcsolható a diákok érzelmi intelligenciájának fejlesztésével is.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
20	van	145653	16

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatgyűjtés

b) *közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;*

Gödöllő város önkormányzat mindig is jó kapcsolatot tartott fenn és tart fenn folyamatosan a Gödöllői Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. Közös programok, pályázatok lebonyolítását több alkalommal végezték közösen, azonban jelentős adatbázisokkal, rendelkezésre álló információkkal csekély mértékben rendelkeznek. Városunkban kijelenthető, hogy nincs etnikai konfliktus, a lakosság egymást elfogadva él a lakókörnyezetében.

c) *helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;*

A Társadalmi Felzárkóztatási Program keretében önkormányzatunk összehangolja az önkormányzati fenntartású intézmények, civil szervezetek, valamint az egyházak adománygyűjtő és elosztó tevékenységét.

A koordinációs tevékenység lehetőséget teremt a párhuzamosságok elkerülésére, valamint a segítségre szoruló egyének, családok feltérképezésére. Az önkéntes munka koordinálását is felvállalta önkormányzatunk. Évek óta együttműködő kapcsolat alakult ki a szociális intézmények, valamint a középiskolák között. Ennek keretében középiskolai diákok közreműködnek az általunk, valamint a Fővárosi Önkormányzat Gödöllői Idősek Otthonában élő időskorú személyek gondozásában, szabadidős programjaik megszervezésében.

d) *a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;*

A Gödöllői Egyesített Óvoda pedagógiai programjában nem készült speciális etnikai alprogram, mivel nincs külön igény a roma kultúra kiemelt ápolására program szinten. A településen jellemző a roma családok asszimilálódása.

A Damjanich János Általános Iskola pedagógiai programjába beépítették a néptáncot, ahol a roma tanulók bemutathatják saját táncaikat az osztály többi tanulójának.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A gödöllői Szent Imre Katolikus Általános Iskola diákjainak nagy része (80%) csatlakozik a felekezetének megfelelő (római katolikus, görög katolikus, református, evangélikus, baptista) egyházi közösségekhez.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Gödöllő város Önkormányzata évek óta együttműködő kapcsolatot tart fenn, valamennyi kisebbségi önkormányzattal, köztük a Gödöllői Roma Nemzetiségi Önkormányzattal is. Közös programok, pályázatok lebonyolítását több alkalommal végezték együtt.

A nemzetiségi önkormányzat számos eredménnyel büszkélkedhet, aktív szervezet, több pályázaton sikeresen indult. Működésének tapasztalatai alapján átfogó képpel rendelkezik a gödöllői roma lakosság nagyságrendjéről, összetételéről, képzettségi szintjéről.

Sajnálatos, hogy hivatalos adatbázissal nem rendelkezik, mely általános országos probléma és a személyiségi jogok védelme érdekében nem is rendelkezhet. A hivatalos adathiány a tervezést nehezítő tényező, azonban a nemzetiségi önkormányzat több évtizedes tapasztalataira a program alkotás során nagymértékben lehetett támaszkodni.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy alacsony a roma és a mélyszegénységben élő munkavállalók aránya az önkormányzati intézményekben	Felmérés az önkormányzati intézmények tekintetében.
Nincsenek (és nem is lehetnek) megfelelő adatbázisok, a mélyszegénységben élők és a romák számáról, ami megnehezíti a pontos tervezést, programozást	Önkormányzati adatbázis létrehozása, reprezentativitásra törekvő felméréssel
Szakképzettség hiánya, piaci igényekhez nem alkalmazkodó képzések	Képzési programok
Iskolázottság hiánya	Ált. iskola 7-8 osztály elvégzésének biztosítása
Roma kultúra ismeretének hiánya	Bemutató programsorozat a roma kultúra bemutatására és a nemzetiségi önkormányzat több évtizedes tapasztalataira támaszkodva
HH tanulók tanulási hajlandósága alacsony	Motivációs program bevezetése
Gyermekek sport/ szabadidős programok fejlesztése	HH részére sportprogramok szervezése pályázati forrás esetén
A tanulás otthoni feltételeinek hiánya	Napközis foglalkozások teljes körű biztosítása
HH gyermekek megfelelő ruházatának hiánya	Természetbeni támogatások részarányának növelése
A település egyes részein nagy területű üdülőterületi rész, ahol rossz útviszonyok, egyéb tényezők (pl. kóbor kutyák) nehezítik a védőnői munkát	Külterületi körzetek megközelítésének biztosítása
Szegregációval veszélyeztetett területek létezése	Szegregációval veszélyeztetett területek felszámolása
Fiatal álláskereső aránya magas	Gyakornoki program indítása
Hátrányos helyzetű csoportok részére kevés munkalehetőség	Foglalkoztatási inkubátorház létrehozása
Hajléktalan ellátás feltételeire vonatkozó fejlesztési igény	Hajléktalan ellátás fejlesztése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben foglalt rendelkezések alapján a gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhatóság, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálatként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal (a továbbiakban: pártfogó felügyelői szolgálat), más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenképp felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el.

Az (1) bekezdésben foglaltak szerint eljáró szervezetek és személyek tevékenységük során együttműködnek a családdal és – jogszabályban meghatározottak szerint – elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését.

A gyermek családban történő nevelkedését segítő ellátást a gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan kell nyújtani.

A családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, korához és szükségleteihez igazodó gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését biztosítani kell.

A jogszabályban meghatározott ellátások igénybevétele általában önkéntes. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője csak törvényben meghatározott esetekben kötelezhető valamely ellátás igénybevitelére. A gyermekek védelme során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Pénzübeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése: **2022. évtől a gyermektartásdíj állam általi megelőlegezésében döntő változást jelent, hogy a jogosultsághoz nem szükséges a családban élő személyek egy főre jutó jövedelmének vizsgálata, így a jogosultak köre jelentősen bővült.**
- d) az otthonteremtési támogatás régóta meglévő pénzübeli ellátás, amit a köztudatban gyakran tévesztenek össze egyéb lakáscélú támogatással. **Az otthonteremtési támogatás célja, hogy a nevelésbe vételből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse.**

Személyes gondoskodás keretébe tartozó **gyermekjóléti alapellátások:**

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása,
- d) gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

Személyes gondoskodás keretébe tartozó **gyermekvédelmi szakellátások:**

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedések:**

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családbafogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve letartóztatásba helyezett fiatakorúak javítóintézeti ellátása. A fiatakorúak javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

A gyermekvédelmi törvényben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, valamint a gyámhatóság gyakorolja.

Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a helyi önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörébe tartozó eljárásoknál az illetékességet a gyermek szülői felügyeletet gyakorló szülőjének, gyámjának lakóhelye határozza meg.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben foglalt rendelkezések alapján gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- c) a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,
- l) a javítóintézet,

- m) a gyermekjogi képviselő,
- n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv
- p) valamint a 2018-as jogszabályi rendelkezéshez képest változásként
 - a települési önkormányzat jegyzője
 - a büntetés-végrehajtási intézet
 - a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

A fentiekben meghatározott intézmények és személyek (jelzőrendszer tagjai) kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek ön maga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Szintén kiemelendő és a bejelentésekkel kapcsolatos fenntartásokat megszüntetheti, hogy a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság **a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli.**

Fontos megkülönböztetni a veszélyeztetettség és a súlyos veszélyeztetettség fogalmát.

A **veszélyeztetettség** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést, végső esetben a családból való kiemelését megalapozó **súlyos veszélyeztetettségnek** minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat. **Egyéb jelzés hiányában is súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a gyermeket gondozó szülő, más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval – háziorvossal, házi gyermekorvossal, védőnővel –, illetve a gyermek gondozása tekintetében a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, köznevelési intézménnyel, illetve szakképző intézménnyel.**

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások **önkéntes igénybevételével** megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi, a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében **kötelezettséget ír elő**, egyéb intézkedést tesz, így különösen

- a) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, az Nktv. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
- b) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
- c) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,
- d) kezdeményezi a háziorvosnál – súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál – a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
- e) intézkedik – az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető

körülmények megszüntetéséről,

- f) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- g) figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására, figyelmezteti továbbá a szülőt az (5) bekezdés szerinti jogkövetkezményre,
- h) kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást,
- i) kötelezi a kapcsolattartásra jogosult szülőt, hogy keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
- j) figyelmezteti a kapcsolattartásra jogosult szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, felszólítja annak megváltoztatására, valamint tájékoztatja a kapcsolattartás korlátozásának, szüneteltetésének és megvonásának jogszabályi feltételeiről.

A gyámhatóság haladéktalanul megteszi a szükséges intézkedést, ha

- a) a védelembe vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése vagy
- b) a védelembe vétel már két éve fennáll és a védelembe vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni.

Az 1997. évi XXXI. törvény 67/A. §-ában foglalt rendelkezések alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentiekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 4.§.25.pontjában foglalt rendelkezések alapján **sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

A Gyermekvédelmi törvényben foglalt rendelkezések alapján természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a bölcsődében, mini bölcsődében,
- az óvodában,
- a nyári napközis otthonban,
- az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,
- az általános iskolai és – ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik – a középiskolai iskolai menzai ellátás keretében,
- a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],
- a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

- ac. olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- ad. olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- ae. nevelésbe vették;
- b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - ba. rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - bb. nevelésbe vették;
- c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - da. nevelésbe vették, vagy
 - db. utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

2016. január 1-től hatályos rendelkezések alapján a Gyvt. **21/C. § (1)** bekezdés szerint a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést

- a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
- b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára
 - ba. a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
 - bb. az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

bc. köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Városunkban a hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére kerül megszervezésre a szünidei gyermekétkeztetés.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak, nők)	15 018	16 622	31640	47,47%	52,53%
0-2 évesek (összes száma, aránya)	835			2,64%	
0-14 éves (férfiak, aránya; nők, aránya)	2 520	2 362	4882	7,96%	7,47%
15-17 éves (férfiak, aránya; nők, aránya)	555	533	1088	1,75%	1,68%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatok

Gödöllő város a gyermekek számának és arányának alakulása tekintetében az országos átlaghoz képest kedvező helyzetben van, ugyanakkor a trendeket vizsgálva jól látható, hogy az elmúlt években csökkent a gyerekek aránya, annak ellenére, hogy a teljes állandó lakosság száma stagnált. A korábbi, 3. számú táblázat is jól mutatja a gödöllői öregedési indexet, mely alapján látható, hogy az eltelt pár évben a fiatalok és öregek arányában bekövetkezett változás nem kedvező.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A gyermekvédelmi törvényben szabályozott gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást – lehetőség szerint – a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését – gondozását végző intézmény. Ennek tükrében bölcsődéink feladata a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátása, gondozása, testi-

szellemi fejlődését elősegítő nevelése, segítése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

A bölcsődei nevelés célja, hogy a családdal együttműködve nevelje és segítse a gyermekeket személyiségük kibontakoztatásában, lehetőséget adva arra, hogy egészségesen fejlődjenek, és tapasztalatokat szerezzenek.

A célok megvalósítása a gondozási műveletek, valamint a játéktevékenységek során, a természetes kíváncsiságra épülve valósulnak meg.

Az intézmények kihasználtsága a beíratott gyermekek tekintetében átlagban 86,7 %. Ennek oka, hogy a beszoktatás időszakában jóval kevesebb gyermek tartózkodik az intézményekben, illetve az 1-3 éves korosztály életkori sajátosságából adódóan (immunrendszer kevésbé fejlett), a megbetegedések száma magas, ezért sok a hiányzás. A fentiek értelmében az önkormányzat 169 férőhelyen biztosít ellátást azon gödöllői gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az intézmények a hatályos törvények, az érvényben lévő szakmai módszertani útmutatások, valamint a szakmai programokban megfogalmazottak szerint a bölcsődék egyéni arculatát megtartva, hagyományaikat ápolva, a fenntartóval, a szülőkkel valamint a jelzőrendszer tagjaival aktívan és hatékonyan végzik feladataikat.

- a) *veszélyeztetett és védelemben vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;*

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2015	31	211
2016	54	298
2017	120	427
2018	99	321
2019	67	355
2020	75	226
2021	77	213

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatgyűjtés

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széles körű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A jogszabály szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot – gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, a gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért

nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillettetik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor abban az esetben nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása.

Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik.

A helyzetelemzés során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak pontos regisztrációjáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáféréseinek vizsgálata miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2015	n. a.
2016	n. a.
2017	337,5
2018	264,0
2019	218,1
2020	201,5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	105	86	191
2016	99	77	176
2017	77	67	144
2018	70	72	142
2019	67	71	138
2020	73	76	149

Forrás: TeIR, KST-TSTAR

d) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A gödöllői Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Óvoda intézményében 490 gyermek nevelésével és oktatásával foglalkoznak.

Az óvodások létszáma 67 fő, ingyenesen étkezik 58 fő. Az iskolások létszáma 423 fő, ebből kedvezményesen étkezik 227 fő.

Az óvodában és az iskolában ingyenesen és kedvezményesen étkezők három vagy több gyermekes családok gyermekei, vagyis nagycsaládosok. Az érintett családok között vannak, akik nehezebb anyagi helyzettel rendelkeznek, de a többség biztonságos háttérrel rendelkezik. Az érintett tanulók szüleinek van munkája, általában felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.

2022 őszi félévben 3 tanuló van, akik a háború következtében költöztek át Kárpátaljáról. A család munkát keresett, dolgoznak, albérletben laknak.

4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szociális védőháló kiemelt figyelmet fordít a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek családban történő nevelésének biztosítása érdekében. Szoros együttműködést alakítottak ki a családok szociális körülményeit feltérképező családgondozókkal, akik egyéni gondozási terv alapján végzik az érintett gyermekek családjának mentorálását.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Megállapítható, hogy a védőnői ellátás biztosított a településen, jelenleg 10 fő területi és 5 fő iskola-védőnői státusz van. A védőnői létszám már évek óta hiányos, változó, de helyettesítéssel az üres státuszok is betöltöttek minősülnek. A Gödöllői Tormay Károly Egészségügyi Központ védőnői hálózata a kötelező védőnői feladatellátása mellett aktívan együttműködik a házi gyermekorvosokkal, valamint a jelzőrendszer tagjaként a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központtal. Feladatuk rendkívül széleskörű, amelyből külön kiemelendő a gyermekek egészségi

állapotának figyelemmel kísérése, tanácsadás, életkorhoz kötött státuszvizsgálatok, családlátogatások. A védőnői ellátás különleges szakértelmet igényel, kizárólag a védőnői szakmára irányuló főiskolai végzettséggel látható el. Napjainkra hiányszakma lett, amely azt eredményezi, hogy a jelenleg alkalmazásban lévő védőnők saját munkakörük mellett tartós helyettesítést vállalva látják el a napi feladataikat. A Védőnői Szolgálat kiemelt figyelmet fordít a csecsemők anyatejes táplálásának hangsúlyozására. Minden évben az Anyatej Világnapja alkalmából magas szakmai színvonalú városi rendezvényt szervez a gyermeküket anyatejjel tápláló édesanyák részére.

4.3.1. számú táblázat – Területi védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	10	2 525	253
2019	10	2 510	251
2020	10	2 591	259
2021	10	2 780	278
2022	10	2 786	279

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Tormay Károly Egészségügyi Központ

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen jelenleg 1 házi gyermekorvosi praxis betöltetlen, helyettesítéssel látják el a feladatot, a terület felkészült, lelkiismeretes orvosokkal kötött feladat-ellátási szerződés alapján teljes körűen ellátott. A házi gyermekorvosok a védőnőkkel együttműködve látják le tevékenységüket. Kiemelt figyelmet fordítanak a prevencióra tanácsadás keretében, a kötelező védőoltások fontosságára is felhívják a figyelmet a gyermekek egészséges fejlődése érdekében. A házi gyermekorvosok önkormányzatunkkal együttműködve végzi iskolaorvosi tevékenységüket a városi köznevelési intézményekben.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
	db	db	db
2015	0	11	7
2016	0	11	7
2017	0	11	7
2018	0	11	7
2019	0	11	7
2020	0	11	7
2021	0	11	7
2022	0	11	7

Forrás: TeIR, KST-TSTAR, Önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

2013. szeptemberében megalakultak a megyei pedagógiai szakszolgálatok, járásonként egy-egy tagintézménnyel, feladataik bővültek és átszervezésre kerültek. A 0-6 éves kor közötti gyermekek számára a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás a pedagógiai szakszolgálatok feladata lett.

A gödöllői gyermekek és családjaik számára ezt az ellátást a Ceglédi Tankerületi Központ által fenntartott Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Gödöllői Tagintézménye a Veregyházi és a Gödöllői Telephelyükön biztosítják speciális végzettségű szakembereikkel.

A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás feladata a komplex koragyermekkorai intervenció és prevenció, azaz az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás, a társas, a kommunikációs és nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.

Az utóbbi időben megnövekedett azok az önként, illetve védőnők által javasolt igénylő, jelentkező családok száma, akik tanácsadást, fejlettségi szintfelmérést kérnek a 3 év alatti gyermekük részére.

Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, akkor vehet részt továbbra is korai fejlesztésben és gondozásban, ha a szakértői bizottság szakértő véleménye alapján nem kapcsolódhat be az óvodai nevelésbe.

Azon sajátos nevelési igényű gyermekek számára, akik a szakértői bizottsági vélemény alapján integráltan nevelhetőek az óvodában, a fenntartó, vagyis Gödöllő Város Önkormányzata, biztosít/foglalkoztat speciális képzettségű utazó gyógypedagógust, aki az előírt fejlesztést a gyermek intézményében végzi.

A családok részéről igényként merült fel azon sajátos nevelési igényű gyermekek számára, akik nem tudnak részt venni óvodai integrált nevelésben, hogy olyan hatékony csoportok szerveződjenek számukra is, ahol komplex problémáikra fejlesztést és a közösséghez való tartozás érzését megkaphatják.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ a hátrányos helyzetű családokkal akkor kerül kapcsolatba, ha a gyermeket gondozó-nevelő intézmények (védőnői szolgálat, bölcsőde, óvoda, iskola) jelzést küldenek, illetve a család kérésére. Az intézményi jelzések alapján a gyermekjóléti szolgálat családgondozói felkeresik az érintett családot, tájékoztatják a problémával kapcsolatban és a szülőkkel közösen készítenek megoldási tervet a probléma megoldására vonatkozóan. A gyermekjóléti szolgálat alapellátásban azokat a családokat gondozza, akik a probléma megoldásában önként vállalják az együttműködést a gyermekjóléti szolgálattal.

e) *gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;*

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	169	155
2016	169	169
2017	169	167
2018	164	161
2019	164	161
2020	164	142
2021	156	143

Forrás: Gödöllői Egyesített Palotakert Bölcsőde

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	21	21	0	0	190	188
2018	0	0	21	24	0	0	185	185
2019	0	0	21	24	0	0	185	185
2020	0	0	21	20	0	0	185	162
2021	0	0	21	19	0	0	177	162

Forrás: TeIR, Gödöllői Egyesített Palotakert Bölcsőde

f) *gyermekvédelem;*

Amennyiben az alapellátásban történő családgondozás nem vezet eredményre, hatósági eljárás válik szükségessé a gyermek érdekében. A PMKH Gödöllői Járási Hivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztályán kezdeményezhet eljárást a gyermekjóléti szolgálat, a köznevelési intézmény, vagy az érintett család tagjai is. A kiskorú gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos eljárást az illetékes gyámhivatal folytatja le, a gyermeket szükség esetén védelembe veszi, illetve más, a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedést rendelhet el.

Az elmúlt év során a jellemző problémák között továbbra is említhetők a gyermekek nem megfelelő életkörülményei, a családon belüli bántalmazások. A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

A legtöbb felfedezett és regisztrált gyermekbántalmazás eset a fizikális abúzus eseteiből kerül ki. Szexuális bántalmazásra ennél ritkábban derül fény, részben azért, mert maga a sértett is

szégyelli a vele történeteket, és nem mer segítséget kérni. Az érzelmi bántalmazás még ennél is ritkábban kerül felszínre, e bántalmazásforma sokkal kevésbé van köztudatban, de még a szakember „tudatában” is, mint a fizikai bántalmazás.

Az elhanyagolás során, amely szintén a bántalmazás körébe tartozik, a gyermek hiányt szenved azokban a szükségletekben, amelyek testi, lelki, szociális fejlődését elősegítenék, így károsodás érheti a gyermeket az adott időben vagy hosszú távon is.

Mindazon túl, hogy a bántalmazás akut egészségkárosodást okoz, és életet veszélyeztető lehet, igen jelentősek a bántalmazás és elhanyagolás hosszú távú következményei is, melyek a testi, lelki személyiségbeli fejlődés zavarával, elmaradásával járnak. Poszttraumás stressz szindróma, önértékelési zavar, elégtelen problémamegoldó képesség, személyiségzavar lehet a hosszú távú következmény a bántalmazott gyermek, az egyén életében.

A károsodások azonban túlmutatnak a bántalmazott gyermek életén is a következő generációra vetülve. A bántalmazott gyermekek jelentős része felnőttként ő maga is bántalmazóvá válik, így adva tovább és tovább a hibás mintát.

Gyerekbántalmazásnak nevezzük, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt – noha tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti. A gyerekbántalmazás érheti családon belül, illetve családon kívül.

A gyerekbántalmazás magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélést, az elhanyagolást vagy hanyag bánásmódot, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, amely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, a bizalmon vagy a hatalmon alapul.

Elhanyagolás: Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, mely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központnál ingyenes jogi tanácsadásra, pszichológusi segítségnyújtásra van lehetőség. A gyermekjóléti szolgálat családgondozói közreműködésével juthatnak el a rászoruló anyaothonba/családok átmeneti otthonába, illetve a családon belüli erőszak áldozatai védett házba. A Pest Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatának Jogi Segítségnyújtó Szolgálat havonta tart kihelyezett ügyfélfogadást az intézményben.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A hátrányos helyzetű gyermekek számára is elérhetők városunk színes sportéletének egyesületei. Az egyesületek több esetben eltekintenek a tagdíjak befizetésétől, ha a sportban tehetséges gyermekek járnak hozzájuk ezekből a csoportokból.

Az önkormányzat minden évben megszervezi a gödöllői iskolák igazgatóival és pedagógusaival együttműködve a nyári napközis tábor, melyen nagy számmal vesznek részt a városi általános iskolák hátrányos helyzetű tanulói. A tábor működtetésében közreműködő pedagógusok évről-évre színvonalas tevékenységekkel és programokkal várják a gyermekeket.

i) *gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);*

A nyári szünidőben önkormányzatunk évek óta megszervezi a szociális nyári gyermekétkeztetést, melynek keretein belül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok számára a nyári szünet teljes időtartamára napi egyszeri meleg ételt biztosít, és az ebéd időpontjában a gyermekjóléti szolgálat szabadidős programokat is nyújt.

j) *eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;*

Iskolai és osztályprogramok:

A Damjanich János Általános Iskolában több kulturális programot is szerveznek a gyerekek számára:

- osztályfarsangok
- felsős farsangi bál
- Kiske báb égetés
- busójárás
- március 15-i ünnepség
- Gergely-járás néphagyománya
- diák-önkormányzati fordított nap
- papírgyűjtés
- anyák napi műsorok
- Madarak és fák napja programok
- családi napok
- iskolai ünnepélyekre készülések
- színház és mozi-látogatások
- gyereknapi programok
- Állatok világnapja
- szüreti bál
- Márton napi fáklyás felvonulás
- Mikulás ünnepség
- közös ajándékkészítés
- Karácsonyi bazár
- szakkörök.

k) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;*

Ezzel kapcsolatos panaszbejelentésről önkormányzatunknak nincs tudomása. Az önkormányzat és a civil szervezetek közötti szorosabb és szélesebb spektrumú együttműködés hatékonyabbá teszi a rászoruló családok támogatási lehetőségeinek megvalósulását.

l) *előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.*

Önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű és a fogyatékkal élő gyermekekre. A város köznevelési intézményeiben folyamatosan figyelemmel kísérik ezeket a

gyermeket, szükség esetén önkormányzati támogatást kérnek iskolai programokra. Például önkormányzatunk évek óta kiemelten támogatja a Gödöllői Montágh I. Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola által szervezett nyári táborozásán résztvevők költségeit.

Az önkormányzat szociális irodáján az ügyintézés során is inkább a pozitív diszkrimináció a jellemző. Példaként említhető, hogy önkormányzati rendeletünk alapján, a középiskolában tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gödöllői diákok számára az 50%-os normatív étkezési támogatáson felül, további 50%-os rászorultsági étkezési támogatást nyújtunk.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Gödöllői intézményekben nem tapasztalhatóak jelentős problémák a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása tekintetében.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (SNI): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A különleges gondozás a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékoságot megállapító szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés- és oktatás keretében van megszervezve.

A Gödöllőn fogyatékosággal élő gyermekek ellátása a korai fejlesztés keretében kezdődik, a pedagógiai szakszolgálat szervezésében. A fejlesztő pedagógusok a szakértői véleményekben foglalt óraszámban, egyéni fejlesztési terv alapján, fejlesztik a gyermekeket a helyszínen.

Az iskolákban az integráltan tanuló gyermekek fejlesztését, rehabilitációs óra keretében, vagy saját intézményi gyógypedagógus, vagy utazó gyógypedagógus biztosítja. Az utazó gyógypedagógus hálózat megszervezése a Dunakeszi Tankerületben, így Gödöllőn is, a Veresegyházi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény feladata. Gödöllő városban a sajátos nevelési igényű gyermekek számára, tanköteles kortól, kettő magas szakmai színvonalú oktatási intézmény/tagozat is működik (Gödöllői Montágh Imre Általános iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola, Gödöllői Erkel Ferenc Általános Iskola Logopédiai Tagozata).

A családok részéről igényként merül fel az óvodai életszakaszban is a nem integrálhatóan nevelhető gyermekek intézményes, közösségi ellátása.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (BTMN): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

A szakértői véleményben megfogalmazott javaslat szakszerű ellátáshoz indokolt lenne a fejlesztést igénylő gyermekek, tanulók számára létszámarányos óraszámokban, szakképzett fejlesztő pedagógusok alkalmazása az óvodákban is, iskolákban pedig fejlesztőpedagógus státusz bővítésre.

A BTMN és az SNI státusz megerősítése vagy kizárása a szakértői bizottságok feladata. A szakértői vizsgálati kérelmet a pedagógiai szakszolgálat lakóhely szerinti járási szakértői bizottságához kell benyújtani. A nyomtatványon a szülőnek lehetősége van nyilatkozni a gyermeke halmozottan hátrányos helyzetéről és kérelmezheti, hogy a vizsgálatokon esélyegyenlőségi szakember is vegyen részt. Az elmúlt öt évben ilyen irányú kérés nem érkezett szülő részéről.

Gödöllői Erkel Ferenc Általános Iskola

A Gödöllői Erkel Ferenc Általános Iskola Esélyegyenlőségi Intézkedési tervében megfogalmazott célja a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő, valamint a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének megteremtése, számukra az egyenlő bánásmód elvének biztosítása az iskola minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál, felvételinél,
- a tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- a tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában, és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaaorientációban,
- a szabadidős tevékenységek szervezésében és megvalósításában,
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Fontos feladatuknak tartják a ***sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémával küzdő tanulók*** ellátását, hátrányaik kompenzálását, a ***hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók*** esélyegyenlőségét, képességeik kibontakoztatását.

Tevékenységeik:

- szakértői vizsgálatok elindítása, kontroll vizsgálatok figyelemmel kísérése
- szakértői és vizsgálati vélemények elemzése
- szűrési és mérési eredményeken és egyéni fejlesztési terven alapuló egyéni és kiscsoportos fejlesztés
- szöveges és szóbeli személyre szabott értékelés alkalmazása
- fejlesztő értékelés alkalmazása
- konstruktív kapcsolattartás és együttműködés az osztálytanítókkal, osztályfőnökökkel, napközis nevelőkkel és a társintézményekkel

- egyéni esetmegbeszélések tartása
- kapcsolattartás, tanácsadás szülőknek
- első osztályosok bemeneti mérései (iskolaérettség vizsgálata, DIFFER mérés minden tanulónál, logopédiai vizsgálat)
- első osztályosok év végi olvasás vizsgálata
- nyomon követés – elballagott sajátos nevelési igényű beilleszkedésének, tanulmányi előrehaladásának követése
- a fejlesztő foglalkozások keretében mozgásfejlesztés alkalmazása
- mozgásfejlődés nyomon követése, home tréning segítése
- egyéni pszichés megsegítés

Szakértői véleménnyel rendelkező tanulók fejlesztése

Fejlesztésük szervezésére, figyelemmel kísérésükre és a szakértői vizsgálatok indítására **logopédiai és fejlesztő pedagógiai munkaközösséget** működtetnek.

Integrált BTMN és SNI tanulók ellátása alsó és felső tagozaton: a szakértői vélemény alapján a tanulók logopédiai, gyógypedagógiai, fejlesztőpedagógiai és alapozó terápiában részesülnek a fejlesztő munkaközösség pedagógusainak az irányításával.

A logopédiai tagozaton beszéd fogyatékos gyerekek fejlesztése folyik a szakértői vélemények alapján. A tanulók logopédiai terápiában és fejlesztésben részesülnek az előírt óraszámban.

Kapcsolattartás

Rendszeres kapcsolatot tart az iskola a **szakértői bizottságokkal, pedagógiai szakszolgálatokkal, gyermekvédelmi szervezetekkel** (gödöllői és vidéki szolgálatokkal is), **Családok Átmeneti Otthonával**, szükség esetén a **Gyámhivatallal**.

Közösségi programok

Osztály-, tagozatszintű programokat egyaránt szervez az iskola, melyek a közös élményszerzésre alapozva segítik a közösségformálást, összetartozást. Felelősei elsősorban az osztályfőnökök, illetve tagozati eseményeknél az éves munkatervben megjelölt pedagógusok. Rendszeres a Szülői Közösség bekapcsolódása is ezeknek a programoknak a szervezésébe, ami a programok színesítéséhez nagymértékben hozzájárul.

Alulteljesítés megszüntetése, megelőzése

Fejlesztő torna elemeinek beépítése a mindenkori első osztályok testnevelés óráiba. Így lehetővé válik a beérkező tanulók elemi mozgásrendezésének optimalizálása, a hiányosságok pótlása. Azoknál a gyerekeknél, akinél a tanító komolyabb problémákat vél felfedezni, egyéni vizsgálatot, és erre épülő terápiát alkalmaz az iskola.

Szenzoros integrációs csoportos terápia: a logopédiai tagozat három osztályfokán kiscsoportos formában szenzoros terápiát tud biztosítani az iskola mindazoknak a gyermekeknek, akiknek a Beszédvizsgáló Országos Szakértői Bizottság ezt a fejlesztést előírja.

Egyéni terápiás eljárások alkalmazása home-tréning formájában

Alapozó terápia: egyéni mozgás terápiás eljárások alkalmazása. Az osztályfőnök vagy a szülő kérésére a gyermeket az adott módszerrel megvizsgáljuk, terápiás tervet készítünk, mellyel a szülőt megismertetjük.

Tanórai keretben a logopédiai tagozaton az alapozó terápia feladatsorai beépülnek a mindennapos testnevelésbe. Rászorulóknak külön terápiás kiscsoportok létrehozása valósult meg. Alsó tagozaton a mindenkor első osztály testnevelésébe beépítve valósulnak meg a mozgássorokat alkalmazó feladatok. Ehhez a tanárok megkapják a kész feladatsort havi bontásban, ill. sor került annak betanítására.

Sindelar terápia: a Kognitív struktúra fejlesztésére irányuló vizsgálat és tréning hasonlóképpen működik, mint az alapozó terápiánál.

Tehetséggondozó programok

Szakköröket, sportfoglalkozást, tehetséggondozó foglalkozást alsó és felső tagozaton is szervez az iskola, változatos tantárgyakból. Énekelni szerető tanulók **kórusfoglalkozásokra** járhatnak (nem tagozatos kórust is működtet az iskola), a legnagyobb fiúk csengettyűs együttesben játszhatnak.

Táblajáték szakkörön „Témahónapok” keretében ismerkednek meg a tanulók a különböző táblajátékokkal a szabadidős foglalkozásba illesztve. A program a szociális és gondolkodási képességeket is fejleszti.

- **Gondolkodni jó!** szakkör
- **Idegen nyelvi** szakkör
- **Kerámia** szakkör
- **Rajz** szakkör
- **Társas játészó** szakkör

Tanuljunk meg tanulni! program

Célja a tanuláshoz szükséges képességek fejlesztése, a tanulási motiváció, a helyes tanulási technikák, és szokások kialakítása.

Legfontosabb témái:

- Az egyéni tanulási stílus megismerése
- A tanulási stílusra épülő hatékony tanulási technikák
- A tanulást segítő külső és belső körülmények
- A tervezés fontossága
- A figyelem és a teljesítmény összefüggései; Hatékony technikák a figyelem fejlesztésére
- A megértés fontossága; Technikák a megértés fejlesztésére
- A gondolatérték módszer
- A CÁKOFÉ módszer

Boldogságóra

A program a tanév minden hónapjában olyan témát jár körül, mely segíti és támogatja a gyerekeket a hétköznapi problémákkal való megküzdésben, és a folyamatos önismereti fejlesztéssel és boldogságérzetet fokozó technikák bemutatásával személyes, lelki egészségüket is tápláló kompetenciáikat fejleszti. Fejlődik az osztályközösség, csökken az agresszivitás,

erősödnek a baráti kötelékek. A tanulók optimistábbak, magabiztosabbak, csökken a szorongásuk. Erősödik a figyelemkoncentráció, szélesedik a gondolkodásmód.

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül
	Fő	Fő	%
2015	1272	42	3,3%
2016	1269	37	2,9%
2017	1288	42	3,3%
2018	1310	27	2,1%
2019	1359	19	1,4%
2020	1332	16	1,2%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Gödöllői Óvoda

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2015	3 308	172	5,2%
2016	3 270	121	3,7%
2017	3 286	115	3,5%
2018	3 231	84	2,6%
2019	3 286	69	2,1%
2020	3 211	61	1,9%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	1	0,1%	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
2016	8	0,4%	61	11,3%	18	6,4%
2017	1	0,1%	39	10,4%	14	5,5%
2018	4	0,2%	25	6,1%	12	4,4%
2019	1	0,1%	8	2,2%	4	1,5%
2020	0	0,0%	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2015	187	81
2016	195	44
2017	143	70
2018	126	49
2019	112	42
2020	n. a.	n. a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvoda és iskolapszichológiai ellátás folyamatosan bővül. A Dunakeszi Tankerületi Központ minden köznevelési intézményében biztosított az iskolapszichológusi ellátás a jogszabály szerinti minimális mértékben. Az óvodapszichológiai ellátás fejlesztésre szorul városunkban.

A pedagógiai szakszolgálat egyik feladataként szakmai segítséget nyújt az óvoda-és iskolapszichológusoknak egyéni tanácsadás vagy csoportos konzultáció formájában.

A pedagógiai szakszolgálat munkatársai az alábbiakban tudnak segíteni:

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás 0-6 éves korú eltérő fejlődésű gyermekek és szüleik részére
- szakértői bizottsági tevékenység
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás, alapellátás keretében
- konduktív pedagógiai ellátás
- gyógytestnevelés
- iskolapszichológus, óvodapszichológus koordináció
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

A pedagógiai szakszolgálat a hatékony munkavégzés érdekében rendszeres kapcsolatot tart a bölcsődékkel, óvodákkal, iskolákkal, védőnői szolgálattal, gyermekorvosokkal, Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermejkölési Központtal, gyámhivatallal, járási hivatallal, önkormányzattal, más pedagógiai szakszolgálatokkal, szakértői bizottságokkal, a kapcsolatra a kölcsönös együttműködés, támogatás szakmai konzultáció a jellemző.

A Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Gödöllői Tagintézményének ellátási körzete Gödöllő Járás 15 települése.

Ezen a területen a legnagyobb probléma a szakemberhiány. Érdemes lehet a szakemberszükségletet rögzíteni, hogy a nevelési és oktatási intézményekbe, létszám illetve csoport/osztályonként milyen pedagógiai munkát segítő személyek jelenlétére van szükség. Valamint ezen személyek (logopédus, mozgásterapeuta, SNI speciális fejlesztő, stb.) intézményi foglalkoztatásba kerülése is előnyös lenne.

Az oktatók, nevelők képzésének támogatása is pozitív hatással lenne olyan módszerekkel, mint például fejlesztő, mentálhigiénés, stb. szakirányú képzés helyi szervezése vagy akkreditált képzéseken való részvételre ösztönzés (például anyagi munka alóli felmentéssel vagy helyettesítés

biztosításával). Érdemes lenne a szakmaközi fórumok és esetmegbeszélések előre kiszámítható, ciklikus rendszerének kidolgozása, hogy a munkabeosztást ehhez lehessen igazítani. Ezeken a fórumokon pedig létre kellene hozni HH és HHH gyermekekkel foglalkozó pedagógusokból és pedagógiai munkát segítőkből egy intézményi szinten átívelő munkacsoportot.

A rászoruló családok feltérképezése és a nevelési rendszerbe integrálása jól működik városi szinten, viszont a rendszerben maradás és a helyváltotatásból adódó utánkövetés problémás. A gyermekek problémáinak feltárása elindul bölcsődében és óvodában, de egy költözést követően ez a folyamat megszakad.

Mindezekon felül hiányoznak a tárgyi és személyi feltételei az alacsony iskolázottsággal rendelkezők gyermekeinek beiratkozásához, iskolaérettségének megítéléséhez és az ezekhez kapcsolódó informatikai felületeken való eligazodáshoz. Az alacsony iskolázottsággal rendelkező, informatikai eszközöket nem használó szülők információhoz jutása, abban való eligazodása nagy nehézség az intézmények dolgozóinak.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	6	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	12	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	1 042	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	35	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30	17:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	28	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	71	13
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	71	13
Gyógypedagógusok létszáma	3	0
Dajka/gondozónő	36	0
Kisegítő személyzet	4	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Gödöllői Óvoda

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	fő
2015	1 328	57	1343	13	1272	22
2016	1 288	57	1343	13	1269	22
2017	1 255	58	1343	13	1288	22
2018	1 260	59	1454	14	1310	22
2019	1 292	59	1454	14	1359	23
2020	1 289	58	1436	14	1332	24
2021	1 273	54	1411	14	1290	26

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladat-ellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	db	db	db	fő
2014/2015	13	137	9	24
2015/2016	14	138	9	24
2016/2017	14	140	9	24
2017/2018	15	141	9	23
2018/2019	16	141	9	23
2019/2020	16	117	7	23
2020/2021	15	115	7	23

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Dunakeszi Tankerületi Központ

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2014/2015	489
2015/2016	485
2016/2017	488
2017/2018	483
2018/2019	503
2019/2020	290
2020/2021	297

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Dunakeszi Tankerületi Központ

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A gödöllői köznevelési intézményekben évekkel ezelőtt felszámoltuk a szegregációra utaló jeleket. Nincsen olyan óvodai csoport vagy iskolai osztály, ahol csak hátrányos helyzetűek vagy fogyatékos gyermekek tanulnának.

A hátrányos helyzetűek nem szervezhetők külön osztályba/csoportba, ugyanakkor a csak szegregáltan oktatható SNI-s tanulók számára biztosítottak a lehetőségek: a Gödöllői Erkel Ferenc Általános Iskolában a beszéd fogyatékosok számára, a Gödöllői Montágh Imre Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola és a Veresegyházi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény osztályai többféle fogyatékkal élő gyermek számára biztosítják az ellátást.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

Az iskolai eredményesség az országos kompetenciamérés adatiból látható. A hátrányos helyzetű gyermekek számával arányban van az iskola eredményessége. Városunkban évek óta az országos átlag körül vagy felette teljesítenek a tanulók mind szövegértésből, mind matematikából.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A magas létszámú hátrányos helyzetű tanulóval működő iskolák megpróbálnak élni különböző pályázati lehetőségekkel pl.: táborozás szervezése, Arany János Tehetséggondozó Programban való részvétel.

Az iskolák és óvodák gyermekvédelmi felelősei tájékoztatást nyújtanak az igényelhető támogatásokról úgy, mint gyermekvédelmi kedvezmény, óvodáztatási támogatás, az önkormányzat által adható rendkívüli segélyek, stb. Az önkormányzat szociális irodáján is folyik az ügyfelek felvilágosítása, folyamatos tájékoztatása az igényelhető támogatási lehetőségekről.

A logopédiai osztályokban tanulók részére évek óta biztosított iskolaotthonos ellátás és a rehabilitációs, valamint további képességfejlesztő foglalkozások.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
SNI-s és BTMN-es gyermekek száma növekszik	Óvodapszichológusok és fejlesztő pedagógusok alkalmazása óvodákban, kis létszámú óvodai csoport létrehozása, működtetése SNI-s és BTMN-es gyermekek számára, az iskolákban fejlesztőpedagógus státusz bővítése
HH és HHH adatok közötti nagymértékű különbség (óvodába íratott gyermekek 19%-a HH és 2%-a HHH) feltételezhető, hogy nem működik megfelelően a nyilatkoztatás nincsenek megbízható adatok a HHH gyermekekről	Tájékoztatás kiszélesítése (védőnők, pedagógusok, családsegítő, hivatal) adatgyűjtés és folyamatos aktualizálás
Tanulmányok megszakítása (pl. korai szülés miatt)	Felvilágosító oktatások
Betegségek (alultápláltság) előfordulása magasabb a HHH közösségekben	Fokozott orvosi ellenőrzés
Szülői erőszak megjelenése	Szigorúbb gyermekjóléti, gyámügyi fellépés
Kevés védőnő, helyettesítéssel ellátott körzetek hátrányosabb helyzetbe kerülnek	Létszámbővítés a helyettesítések idejére
Az érettségi előtt kötelező 50 órás önkéntesség megoldási lehetőségeinek hiánya	Katalógus készítése a fogadóhelyekről településfejlesztési célok érdekében
Nem integrálható, óvodás korú fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének igénye a családok részéről	Óvodai csoportok kialakítása, családok pénzügyi támogatása alapítványi óvodai térítési díjhoz, utazási költséghez, a gyermekek utaztatásának megszervezése a speciális intézménybe

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény VX. cikke rögzíti, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Látható, hogy nem jelentkezik kiemelkedő problémaként a munkanélküliség terén a nők arányának növekedése. A közel fele-fele arányban munkanélküli nők és férfiak esetében alapvetően egyformán szükséges kezelni a problémát nemektől függetlenül. Természetesen esetleges képzések terén figyelmet kell fordítani a női és férfi szakmák képzésére is, amennyiben azok a munkaerő-piaci igényekhez alkalmazkodnak. A kérdéskör elemzése kérdőíves megkérdezéssel lenne vizsgálható alaposabban.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2015	3,20%	3,60%	3,40%
2016	2,70%	3,70%	3,20%
2017	2,40%	3,20%	2,80%
2018	2,20%	2,70%	2,45%
2019	2,00%	2,70%	2,35%
2020	2,90%	3,70%	3,30%
2021	2,30%	2,70%	2,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

5.1.2. számú táblázat - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2015	61,80%	55,60%
2016	60,00%	58,80%
2017	58,80%	59,10%
2018	58,00%	58,00%
2019	52,70%	62,40%
2020	52,40%	58,80%
2021	64,00%	57,60%

Forrás: TeIR, KST-TSTAR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2015	728	60
2016	680	55
2017	587	33
2018	505	30
2019	490	18
2020	682	30
2021	505	27

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem állnak rendelkezésre olyan adatok, adatbázisok, melyek a nők foglalkoztatását segítő programokról szólnak.

A munkanélküliség arányoknál látható volt, hogy nincs eltérés a nemek között a munkanélküliek körében, így alapvetően munkanélküliekre vonatkozó programok népszerűsítése célszerű, nem kiemelten a női munkanélküliek körét.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Gödöllőn a munkanélküliekre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok iskolai végzettség és nemenkénti bontásban.

Látható, hogy az alacsony iskolai végzettségűek (8 általános vagy kevesebb), az érettségizettek és a felsőfokúak aránya egyaránt 30% körül van. A szakiskolai, szakmunkásképzői végzettségűek mindössze 8 százalékban vannak jelen a településen.

Jól látható, hogy az álláskereső megoszlás nem egyezik meg a Gödöllőn élő nők iskolai végzettségének megoszlásával. Álláskereső között a felsőfokú és a 8 általánosnál kevesebb végzettséggel rendelkezők nem jelentős számban jelennek meg.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

A vizsgálat azt kutatja, hogy hány esetben tettek panaszt a településen hátrányos megkülönböztetés miatt. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. Nem állnak rendelkezésünkre információk a munkaerő-piacon történt nők sérelmére elkövetett hátrányos megkülönböztetéssel járó programokról, eljárásokról.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermek napközbeni ellátást lehetővé tevő intézményi háttér jónak mondható Gödöllőn. Az önkormányzati bölcsődék 100 százalékos kihasználtsággal működnek. Magán intézmények és önkormányzati bölcsődék mellett még civil szervezet is tart fenn gyermekmegőrzőt, mellyel hozzájárul a lehetőség bővítéséhez.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	10	2525	252,5
2019	10	2510	251
2020	10	2591	259,1
2021	10	2780	278

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Tormay Károly Egészségügyi Központ

5.2.2. a) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	169	155
2016	169	169
2017	169	167
2018	164	161
2019	164	161
2020	164	142

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Gödöllői Egyesített Palotakerti Bölcsőde

5.2.2. b) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	21	21	0	0	190	188
2018	0	0	21	24	0	0	185	185
2019	0	0	21	24	0	0	185	185
2020	0	0	21	20	0	0	185	162
2021	0	0	21	19	0	0	177	162

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Gödöllői Egyesített Palotakerti Bölcsőde

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja.

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

Gödöllő város területén a védőnői szolgálat jól, működik a feladatot az önkormányzat saját intézménye a Gödöllői Tormay Károly Egészségügyi Központon keresztül látja el.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A rendőri intézkedésekkel kapcsolatban, melyek során eljárás nem indult, statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre a Rendőrkapitányságnak. Az eljárással érintett esetek vonatkozásában külön nők elleni erőszakkal kapcsolatban statisztikát nem vezet a kapitányság. Bírósági ítéletek eredményéről adatokkal a Gödöllői Járásbíróság rendelkezik, azonban a nyilvántartásuk nem alkalmas az adatok leválogatására, így nem tudnak adatot szolgáltatni.

Az adatok áttanulmányozása alapján megállapítható, hogy az elkövetők többsége férfi, az áldozati oldalt tekintve a sértettek többsége nő. A férfiak többnyire inkább a személy elleni bűncselekmények áldozataivá válnak, volt párjuk (elenyésző esetben), annak új párja, fiútestvérük bántalmazza őket.

A jelzőrendszerben résztvevő szervezetek által több esetben érkezett értesítések alapján a szükséges intézkedéseket a rendőrség végrehajtotta. Az elmúlt év során a jellemző problémák között továbbra is említhetők a gyermekek nem megfelelő életkörülményei, a családon belüli bántalmazások, továbbá az, hogy a fiatalok nem rendszeresen látogatják az iskolai foglalkozásokat, valamint továbbra is az elkövető alkoholisták életvitelét.

A családon belüli erőszak fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs, ex-partner élettárs kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél (családtag, élettárs stb.) fölött hatalmat – testi, anyagi vagy jogi dominanciát – tud gyakorolni.

A családon belüli erőszak körébe sorolható, ha harmadik személy erőszakot követ el a család egy tagja ellen csupán a családban betöltött szerepe miatt.

A családon belüli erőszakról nincs egységes definíció, ám a jelenség ismertetőjegyei alapján egyértelműen meghatározható ez az erőszak-típus. A családon belüli erőszak egyik eleme, hogy a bántalmazott és bántalmazó mindig ismerik egymást, leggyakrabban a család, vagy intim viszony köti –kötötte össze őket.

Másik eleme az erőszakos magatartás vagy annak előkészülete-kísérlete a bántalmazó részéről. A különböző definíciók eltérő módon határozzák meg, hogy mikor beszélhetünk családon belüli erőszakról: egyszeri bántalmazás már elegendő ennek megállapításához, vagy az erőszaknak többször kell előfordulnia, huzamosabb idő szükséges.

Az erőszakot tágan kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalmkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, beleértve az egyszülős családokat. A családon belüli erőszak elkövetőit és a bántalmazás elszennvedőit nem és korcsoport szerinti megoszlás szerint vizsgálják.

A családon belüli erőszak számtalan módon megvalósulhat, leggyakrabban fizikai-, szexuális, érzelmi-, lelki-erőszakként, a bántalmazott személy pénzügyi-, családi, baráti-, kapcsolatának korlátozásaként jelentkezhet.

A különböző erőszak-formákat, uralmi-formákat az erőszakos magatartások módszere (fizikai-, lelki-, szexuális erőszak), gyakorisága (rendszeres, eseti) és nagysága alapján lehet elhatárolni. Az erőszak széles skálán mozoghat kezdve a nem személyre irányuló erőszak-formáktól (tárgyak összetörése, rugdosása, háziállatok kínzása) egészen a legsúlyosabb fizikai sértésekig (erőszakos közöszlész, emberölés).

A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőt nemük miatt érő erőszakos tett mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz, vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való

fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszakos cselekményeket „nők elleni erőszaknak” nevezték el, utalva arra, hogy az áldozatok döntő többsége nő, míg az erőszak gyakorlója az esetek legnagyobb részében a férfi.

A családon belüli erőszak még mai modern társadalmunkban is tabunak számít, mind az erőszak alkalmazója, mind annak elszenvedője igyekszik eltitkolni az erőszak létét. A külső környezet sem segíti a családon belüli erőszak feltárását, a társadalom nagy része úgy tekint a jelenségre, mint valamely családi problémára, mely nem rá tartozik.

A családon belüli erőszak visszaszorítását nehezíti az a körülmény, hogy a megtörtént erőszakos esetek csupán töredéke jut a hatóságok tudomására.

Elsősorban a nők elleni cselekményeknél gyakori. Magába foglalhatja a különböző fenyegetéseket (verés kilátásba helyezése, emberöléssel, vagy például gyermek életének kioltásával kapcsolatos fenyegetések) zsarolást, függő viszony kialakítását (munkalehetőség korlátozása, baráti-családi kapcsolatok megszakításának kieroszakolása), ellenőrzést az elnyomott személy felett, információk eltitkolását.

Gyakori, hogy a bántalmazó a saját erőszakos cselekményét a partner-családtag állapotával, magatartásával magyarázza, felelősséget ébreszt a bántalmazottban – az áldozat is tehet a saját bántalmazásáról. Az elszigetelés az egyik alapcselekménye a bántalmazónak: megpróbálja elérni, hogy a bántalmazott ne találkozzon, vagy korlátozza kapcsolattartását a családtagjaival, barátaival, kollegáival, ne forduljon a hatóságokhoz, ha bántalmazás történik.

A bántalmazó nemcsak érzelmileg, hanem pénzügyileg is igyekszik függőségbe hozni az áldozatot: az önálló megélhetést, mint lehetőséget megszünteti, ellenőrzést gyakorol a bántalmazott pénze és vagyontárgya fölött. Az elnyomott személynek „engedélyt” kell kérnie még a saját vagyonával való rendelkezéséhez is (koldulnia kell a bántalmazójától).

A bántalmazott kinevetése, kigúnyolása, nevetségessé tételétől rövid út vezet a mindennapi, állandó verbális támadásokig, folytonos káromkodásig, az áldozat szidalmazásáig, megszégyenítéséig emberi méltóságának eltiprásáig. A gyűlölettel teli beszéd, ordibálás kiabálása tovább a non-verbális fenyegetések (támadó mimika, agresszív gesztusok, félelemkeltő testhelyzetek) mind előfordulhatnak a családon belüli erőszak esetkörében.

A testre ható bármely külső ráhatás – akár érintés is beletartozhat ebbe a kategóriába, ez az erőszak-típus a legnagyobb fájdalmat okozó, legsúlyosabb, mivel magát a személy fizikai létét-egészségét veszélyezteti.

A többi erőszak-cselekményhez képest kisebb számban fordul elő, ám hatása, intenzitása jóval nagyobb a fentiekénél. A testi sértéstől az áldozat gyakran sérülést szenved, előfordul, hogy súlyos egészségromlás vagy súlyos testi sértés is bekövetkezik, és nem ritka (Gödöllő Rendőrkapitányság illetékességi területén nem jellemző) az emberölés vagy életveszélyt okozó testi sértés sem. Az esetek nagy részben eszköz nélküli a cselekmény (ütés, rúgás, hajkitépés, megtaposás, pofonozás) de előfordul, hogy a bántalmazó kést, botot stb. használ.

Az esetek többségében megállapítható, hogy a bántalmazott, az adott napon és időben elszenvedett bántalmazás miatt kéri az eljárás lefolytatását, azonban az idő múlásával esetleges rendeződött kapcsolatuk miatt, vagy fenyegetés hatására kéri az eljárás megszüntetését. A családon belüli erőszak vonatkozásában a hatóság minden esetben jelzést küld az illetékes Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálat részére, akik minden esetben felveszik a kapcsolatot az érintett személyekkel annak érdekében, hogy nem csak jogi úton, hanem személyes elbeszélgetés alapján is rendezni tudják a család életét.

Indokolt esetben a hatóság ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését kezdeményezi.

A pszichológusok az alábbi karakterisztikumokat állapították meg azoknál a személyeknél, akik gyakran bántalmazták partnerüket, más családtagokat:

- Mások problémáira közömbösek
- Korlátolt gondolkodásúak
- Az állatokkal és a gyermekekkel szemben gyakran kegyetlenek
- Hiperérzékenyek
- Féltékenyek
- Bűnösséget ébresztenek áldozatukban
- Bagatellizálják az erőszakot
- Tárgyasítják a nőt, ill. a férfiakat
- Gyakran fenyegetnek erőszak alkalmazásával
- Áldozatként tüntetik fel magukat önigazolásként
- Gyűlöletet keltenek áldozatukkal szemben
- Emberi kapcsolat megvonással zsarolnak
- Megvalósíthatatlan elvárásaik vannak
- Beszédük durva, bántó
- Hisztériás kitörések

A családon belüli erőszak nem szüntethető meg pusztán a jogszabályok jobb alkalmazásával, vagy akár újabb törvények létrehozásával. Mindenkinek tennie kell ellene, hiszen ilyen vagy olyan formában szinte mindenki találkozik vele. A családon belüli erőszak megszüntethető és megelőzhető azzal, ha:

- Az áldozat ismerőseként vagy családtagjaként nem huny szemet az erőszak fölött, hanem támogatja és segíti az áldozatot.
- Az elkövető ismerőseként vagy családtagjaként nem huny szemet az erőszak fölött, hanem nyíltan elítéli.
- Nyomást gyakorol a törvényalkotókra (képviselek, minisztériumok, ombudsmanok) és a törvények alkalmazóira (rendőrség, ügyészség, bíróság, Igazságügy minisztérium) a hatékonyabb fellépés érdekében.
- Szóvá teszi, ha valamely újság, reklám, kép vagy film azt sugallja, hogy a nők bántása, szexuális zaklatása természetes, férfias vagy vicces dolog. A legtöbb médiatermék készítője könnyen elérhető telefonon, e-mailen.

Számtalan oka lehet annak, hogy a nők nem lépnek ki egy erőszakos kapcsolatból. Az alábbiakban a leggyakoribb okokat és indokokat ismertetjük:

A gyerekek: „A gyerekeknek szükségük van apára. Egy erőszakos apa is jobb a semminél.”

Házastársi eskü: „Mégfogadom, hogy a felesége maradok, míg a halál el nem választ. A rossz tulajdonságait is el kell fogadnom.”

Szerelem: „Szeretem. Amikor nem durva, boldog vagyok. Ha vele maradok, talán a szerelmem megváltoztatja.”

A valóság letagadása: „Nem is igazi erőszak, amit velem csinál. Ki lehet bírni. Más nőknek sokkal rosszabb”

Szégyenérzet: „Jobb, ha nem tud erről senki. Nem bírnám elviselni, ha kiderülne, miket csinál velem.”

Az önbecsülés hiánya: „Úgysem találnék nála jobbat. Azt mondja, hogy csúnya vagyok, és ráadásul rossz anya és feleség.”

Félelem: *„Megfenyegetett, hogy ha elhagyom, utánam jön, és megöl engem is, meg a gyerekeket is.”*

Beletörődés: *„Úgysem tudok változtatni a helyzetemen. Ő az erősebb. Senki sem segíthet rajtam.”*

Felelősségérzet vagy társadalmi nyomás: *„A családnak mindenképpen együtt kell maradnia. A család összetartása a nők dolga.”*

Anyagi biztonság vagy gazdasági függés: *„Nem tudnám egyedül eltartani magamat és a gyerekeket. Egyébként is, hová mehetnék?”*

Érzelmi zsarolás: *„Azt mondta, nem tud nélkülem élni. Azt mondta, öngyilkos lesz, ha elhagyom.”*

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Gödöllő város területén alapítványi fenntartásban működik a Tessedik Sámuel Alapítvány, Családok Átmeneti Otthona, melyet krízis helyzetben lévő nők vehetnek igénybe. Az otthon célja: átmeneti gondozás keretében, elsősorban ellátási területéről fogadnak rászoruló családokat, akinek ez a segítség lehetővé teszi, hogy együtt maradjanak és gondjaikat szakemberek segítségével, közösen rendezzék. A gondozottak így elkerülhetik családjuk széthullását, gyermekeik gyermekvédelmi gondoskodásba kerülését, azt, hogy életükben szinte visszafordíthatatlan változások következzenek be. Az ellátási célcsoportot jelenleg elsősorban azok a halmozottan hátrányos helyzetű fiatal felnőtt anyák és gyermekeik jelentik, akik szociális vagy családi krízis, esetleg életvezetési problémák miatt, vagy védelmet keresve kerülnek az otthonba.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Gödöllő Város területén a közéletben kellő hangsúlyban, arányban vannak a nők. Döntéshozó vezetői rétegben megfelelően reprezentáltak. Gödöllő város önkormányzata a vezetői, illetve a munkatársak kiválasztásakor egyaránt kiemelt figyelmet fordít, hogy mindenki szakmai kompetenciái, képességei alapján kerüljön kiválasztásra teljes mértékben függetlenül attól, hogy férfi vagy nő az illető jelölt.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Kiemelten nőket érintő társadalmi problémák, melyek nem országos társadalmi jelenségek nem jelentek meg Gödöllő város területén. A munkaerőpiacra történő visszakerülés gyermekgondozást (TGYÁS /GYES / GYED) követően az ország valamennyi településén jelenthet problémát a kismamáknak. Gödöllőn a polgármesteri hivatalban és az önkormányzati intézményekben a gyermekgondozáson otthon lévő munkatársakkal történő kapcsolattartás folyamatos és intézkedési terv készül a visszailleszkedés segítésére.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adathiány a nemenkénti eltérések esetében az álláskeresőket tekintetében	Munkanélküliek kérdőíves megkeresése
Alacsony mértékű az atipikus foglalkoztatási formák száma	Atipikus foglalkoztatási formákról ismeretterjesztés munkáltatók részére
Családon belüli erőszak esetében magas a feljelentéssel nem végződő esetek száma	Információs kampány szervezése rendőrség bevonásával, protokoll létrehozása a jelzőrendszer szervezetei számára a családon belüli erőszak esetén történő eljárásról

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Gödöllő Város Területén is jellemző a hazai társadalmi jellemvonás, hogy az idősebb korosztályban a nők aránya magasabb. 2. számú táblázatból látható, hogy a gödöllői állandó lakosok közül a nők 15%-a 60 év feletti, míg a férfiak esetében ez a szám mindössze 10%.

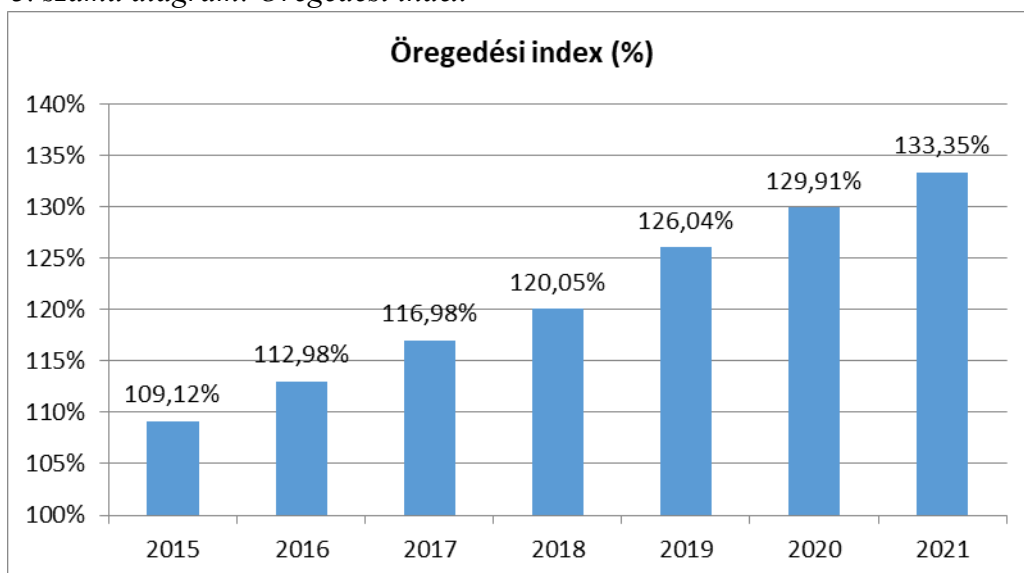
Az öregedési indexet vizsgálva az index jelentős romlása miatt a településen hosszú távon az idősökkel kapcsolatos hátrányok lehetséges kiküszöbölésére törekedni kell. Az utóbbi 6 évben az index Gödöllőn 20 százalékot emelkedett, ezért az idősök helyzete jelentős figyelmet igényel és hosszú távon mindekképpen szükséges intézkedéseket igényel.

6.1. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2015	5 586	5 119	109,12%
2016	5 805	5 138	112,98%
2017	5 951	5 087	116,98%
2018	6 102	5 083	120,05%
2019	6 312	5 008	126,04%
2020	6 450	4 965	129,91%
2021	6 510	4 882	133,35%

Forrás: TeIR, KST-TSTAR, Gödöllői adatgyűjtés

3. számú diagram: Öregedési index

Az idősök jövedelmi helyzetére vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk, azonban az idősebb korosztályt megillető juttatások vizsgálata, a nyugdíjasok száma, valamint az időskorúak járadékában részesülők száma rávilágíthat a jövedelmi viszonyokra.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú, és
- hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj
- az árvaellátás
- a szülői nyugdíj
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint
- özvegyi járadék

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2015	3002	4913	7915
2016	3019	4921	7940
2017	2961	4903	7864
2018	2947	4896	7843
2019	2946	4938	7884
2020	2906	4863	7769

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2015	95	76	2377	4191	9	101	n. a.
2016	84	15	2412	4289	12	89	n. a.
2017	89	14	2380	4295	12	84	12,4
2018	90	13	2385	4322	9	77	16,8
2019	80	9	2419	4386	10	68	18,3
2020	76	9	2403	4316	10	66	16,9

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Gödöllőn nem rendelkezünk kiterjedt települési szintű információkkal az idősebb korosztály foglalkoztatására nézve.

b) *tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

A PMKH Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és az önkormányzat sem rendelkezik megfelelő adatbázisokkal az idősebb korosztály számára szervezett projektekről, programokról.

c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.*

A 6.2. számú táblázat mutatja az 55 év feletti munkanélküliek arányát. Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt évek tanulságai alapján a duplájára nőtt. Bár a teljes munkanélküliség, és azon belül is a tartós munkanélküliek száma csökkent, figyelembe kell venni, hogy az idősebbek elhelyezkedési esélyei rosszabbak, mint a fiatalabb munkavállalóké.

6.2. számú táblázat - *Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén*

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	728	680	587	535	490	682	505
41-45 év	Fő	103	85	79	61	79	95	57
	%	14,15%	12,50%	13,46%	11,40%	16,12%	13,93%	11,29%
46-50 év	Fő	86	81	78	87	62	78	75
	%	11,81%	11,91%	13,29%	16,26%	12,65%	11,44%	14,85%
51-55 év	Fő	87	76	63	50	43	73	54
	%	11,95%	11,18%	10,73%	9,35%	8,78%	10,70%	10,69%
56-60 év	Fő	107	97	79	77	75	86	56
	%	14,70%	14,26%	13,46%	14,39%	15,31%	12,61%	11,09%
61 éves, vagy afeletti	Fő	56	73	77	76	62	87	124
	%	7,69%	10,74%	13,12%	14,21%	12,65%	12,76%	24,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) *az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;*

A Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény a szociális alap és szakellátás központja, amely magában foglalja a Házi Segítségnyújtás, a Nappali ellátást nyújtó intézmények, amelyen belül található az Idősek klubja és a Fogyatékosok Napközi Otthona továbbá Idősek Otthona és a Gondozóház működtetését. 2000-ben alapították meg az intézményt, 2003 óta végzik a házi gondozást az idős személyek részére.

Az Idősek Otthona jelenleg 50 fő ellátására alkalmas. Az intézmény fenntartását az önkormányzat önként vállalta magára, mivel jelentős létszámú igény volt rá. A várakozó létszámból megállapítható, hogy a jelenlegi kapacitásnál jóval többre is lenne igény.

Az Időskorúak gondozóháza 10 fő befogadására alkalmas, itt ideiglenes jelleggel látják el az idősek ápolását, maximum egy évig vehetik igénybe a szolgáltatást. Azonban itt is bővítésre lenne szükség, ami szintén a jövőbeni tervek közé sorolható.

A városban egy Idősek Klubja működik önkormányzati fenntartásban, amely 25 fő engedélyezett férőhellyel működik. Ugyanúgy, mint az előzőekben itt is az igények növekedése figyelhető meg. A Nefelejcs Napközi Otthona az értelmi fogyatékos személyek nappali ellátását végzi, jelenleg 20 fő ellátására alkalmas. Az intézmény azokat a személyeket fogadja, akik oktatási képzésben nem vehetnek részt. Az intézmény létrejöttével a szülőknek lehetőség nyílik, hogy újra munkába állhassanak, ezzel is javítva életkörülményeiket.

A Napközi is széleskörű kapcsolatokat ápol a civilekkel, amely a tapasztalatok alapján elengedhetetlenné vált. A támogató szolgálatot és a Községi ellátást együttműködési szerződés keretében a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép- Magyarországi régiója végzi.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2015	3002	4913	7915
2016	3019	4921	7940
2017	2961	4903	7864
2018	2947	4896	7843
2019	2946	4938	7884
2020	2906	4863	7769

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Gödöllő város területén a teljes intézményi hálózat, a rendkívül széles körű kulturális és közművelődési programszervezők mind nyitottak az idősebb korosztály felé. Minden rendezvény, program esemény úgy kerül megszervezésre, hogy azt idősebb korosztály, esetleg közlekedésben akadályozottabbak is megközelíthesse, részt vehessen rajta.

c) idősek informatikai jártassága;

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Felnőttképző Intézete kedvezményes lehetőségeket biztosít idősebb korosztály részére is informatikai tanfolyamok elvégzésére.

d) a generációk közötti programok.

A Gödöllői Egyesített Szociális Intézményben kiemelt hangsúlyt fektetnek az integrációs programok jelenlétére.

2012/13-as évben került bevezetésre az iskolai közösségi szolgálat, ami számos lehetőséget kínál az intézmény számára egyrészt, hogy részt vállalhasson a fiatalok szemléletformálásában, empátikus magatartásuk finomításában, másrészt a diákok jelenléte lakóink számára nyújt érzelmi többletforrást a foglalkoztatási munka mellett.

Intézményi rendezvények, ünnepkörök alkalmával a helyi általános iskolák diákjainak műsorai meghitt és vidám perceknek adnak az intézmény lakói számára.

Friss és rendkívül előremutató kezdeményezés az Unoka alapítvány idősek otthonában szerveződő baba–mama klubja, ami az országban jelenleg Veszprémben és Gödöllőn működik. A

program célja, hogy baba-mama klubfoglalkozás keretében, interaktív formában szerveződik a közös foglalkozás gyerekeknek és időseknek egyaránt. Ez az interaktív forma nemcsak a lakók érzelmeire, hanem a kicsikre is jótékonyan hat. A foglalkozásokon való együttlét, kapcsolódás az otthon falain belül rengeteg boldog pillanatot okoz kicsiknek és időseknek egyaránt.

A Damjanich János Általános Iskolában a szülők és nagyszülők részvételével családi napokat és iskolahívogató rendezvényeket tartanak.

Több civil szervezet is példaértékű tevékenységet folytat a generációkon átívelő kapcsolatok terén.

Gödöllői Kertbarátkör

A szervezet 1992 óta ápol kapcsolatot a Petőfi Sándor Általános Iskolával, az együttműködés azonban a Civil Házban található magaságysok közös megmunkálásával vált kézzel foghatóvá, amit a Kertbarátkör önkéntesei 2019-ben építettek meg. Az iskola és diákok, pedagógusok örömmel fogadták a lehetőséget, majd idővel bevonták a szülőket is, hogy megtapasztalják, milyen hasznos mindez. Az „iskolakertként” funkcionáló magaságysokba évente közel 25 féle növényt ültetnek közösen a diákokkal, de előtte ezekről ismeretterjesztő előadásokat, beszélgetéseket szerveznek. A közös kerti munkákra főképpen tavasszal és ősszel kerül sor, de diákok maguk nevelnek télen palántákat is. Az együttműködés azért is jelentős, mert a Kertbarátok tagjai főképpen idősebb korúak, akik tovább adják a tapasztalataikat a fiatalok számára. Ezen túl közös szabadidős programokat is szerveznek (bográcsozást, városismertető, műemlék bemutató sétákat, kastélylátogatást stb.) 2019-ben a televízió M5 csatornáján élő közvetítés mutatta be az iskolakertet, a két generáció találkozását. A programban résztvevő első, már elballagott osztályt végül tiszteletbeli „kertbarátokká” avatták, az együttműködést egy másik osztály folytatta, a Kertbarátok pedig megkapták a „Petőfisekért díjat”. A projekt működtetését, fenntartását az Önkormányzat mellett több vállalkozás és magánszemély is támogatja.

PEDIBUSZ program

A PEDIBUSZ kezdeményezést a Gödöllői Polgármesteri Hivatal Főépítési Irodája indította 2021-ben külföldi mintára, melynek lényege röviden, hogy a diákok gyalogosan, szervezett csoportokban, felnőttek kíséretében jussanak el reggelente az iskolában. A kezdeményezés több fontos – pedagógiai, szociális és környezetvédelmi – célt is szolgál: a gyermekek szabad levegőn mozognak a tanítás előtt, ami elősegíti a koncentrációs képességük fejlődését és a séta közben társas kapcsolatokat létesítenek egymással. Ezen túl a gyalogos járatok tehermentesítik a reggeli csúcsforgalmat, ami igen nagy problémát jelent a közlekedésben a tanítási napokon, mivel nagyon sok szülő autóval szállítja gyermekét az iskolába. A diákok kísérését önkéntesek végzik, akik főképpen a Gödöllői Városi Nyugdíjas Egyesület és társszervezeteinek sorából jelentkeztek. Idővel nagyon jó kapcsolat alakult ki a nyugdíjasok és a gyermekek között, mely ugyancsak szép példája a generációk közötti együttműködésnek. 2022-re három útvonalat, illetve járatot sikerült kialakítani a Hajós Alfréd, Erkel Ferenc és a Szent Imre Katolikus Általános iskolák bevonásával, ahonnan szülők is segítik önkéntesen a gyermekek kísérését. A tervek között szerepel még további útvonalak kialakítása is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi Idősek Klubja és a Gödöllői Városi Nyugdíjasok Egyesülete társszervezetivel együtt számos alkalommal szervez programokat kifejezetten idősebb korosztály részére. Tapasztalatok alapján igen nagy az érdeklődés a programok iránt, sokszor jóval a határidők előtt megtelnek a jelentkezések.

Gödöllő Városi Nyugdíjasok Egyesülete

At 1990 óta működő egyesület, mely 5 klub összefogásával (Általános Nyugdíjas klub, Pedagógus Nyugdíjasok Klubja, Szent István Egyetem nyugdíjas klubja, Őszikék nyugdíjas klub, Honvédségi Klub), valamint társszervezeteivel együtt – Gödöllői Kertbarát Kör, Gödöllői Cukorbeteges Egyesülete, Életmód Csontritkulásos Klub – több mint 1000 fő tagságot foglal magába. Megalakulása óta választott vezetőséggel és tisztségviselőkkel működik az alapszabálya szerint. A hozzá tartozó klubok szuverenitásukat megtartva önálló programmal, vezetővel dolgoznak és az egyesület szempontjait figyelembe véve együtt tevékenykednek azzal a céllal, hogy Gödöllő nyugdíjasai részére értelmes és tartalmas elfoglaltságot, látogatható közösséget, és tartalmas elfoglaltságot tudjon biztosítani.

Az egyesület számára fontos szempont kezdetektől fogva, hogy az idősebb generáció felhalmozott szellemi értékét közkinccsé tegye.

Fontos városunk múltjának, híres lakóinak megismertetése és hogy a jelen feladatainak közösen való elvégzése mellett lehetőséget biztosítson utazásokra kül- és belföldön, gondoskodjon a szervezett színházlátogatásokról.

Különös program a Lélektől-lélekig humanitárius tevékenység, mely legfőbb eseménye városunk 90. életévét betöltött polgárainak köszöntése nagyszabású ünnepség és program keretében (Nyugdíjasok Napja), továbbá betegek meglátogatása, telefonos kapcsolattartás, karácsonyi ajándécsomagok szervezése.

A legkedveltebb rendezvény nyugdíjasaink körében a Juniális és a szilveszteri táncos, zenés, pezsgős vacsorával egybekötött összejövétel (régbben farsangi bál is volt).

Az Egyesület legfőbb rendezvénye az ugyancsak több évtizede működő Gödöllői Akadémia, ami ismeretterjesztő programként indult, de azóta is olyan gödöllői vagy országos híré előadókat sorakoztat a nyugdíjasok elé – orvosokat, egyetemi tanárokat, gödöllői kitüntetetteket –, akik tudnak új, figyelemreméltó gondolatokat, tudnivalókat közölni és új színfolt, hogy a gödöllői nyugdíjasok vagy nyugdíjas klubok is lehetőséget kapnak tudásuk átadására.

Aktívan vesznek részt Gödöllő város életében szorosan együttműködve más civil szervezetekkel, tagja a Gödöllői Civil Kerekasztal Egyesületnek, tevékenyen részt vesznek közös nagy programok megrendezésében, rendszeresen gondozzák a Civil Ház kertjét, környezetét. A Civil Utcán önállóan jelennek meg évek óta, divatbemutatókat tartanak, Hobbi kiállítást rendeznek.

Bűnmegelőzési programok

Az elkövetői tendenciák közül a trükkös lopások („terményt hoztunk az Önkormányzattól” stb.) rablás, valamint betöréses lopások fordulnak elő nagyobb számban.

A nyomozás eredményességét nagymértékben befolyásolja, hogy általában egyedül élő idős személyek válnak áldozattá, akik nem tudnak pontos személyleírást adni az elkövetőről.

Bűnmegelőzési előadások keretében tájékoztatják és tájékoztatták az időskorú személyeket az áldozattá válást elősegítő körülményekről. Felhívják a figyelmük az erőszakos bűncselekményekkel szembeni preventív magatartásformákra, bemutatásra kerültek a jellemző áldozati magatartások, valamint a bűncselekmények létrejöttét elősegítő okok és körülmények.

Kiemelt figyelmet fordít a rendőrség az egyedül, vagy otthonban élő idős, fogyatékos emberek tájékoztatására felvilágosítására.

Az otthonok vezetőit arra kértük, hogy amennyiben az idősekkel kapcsolatban olyan tény, körülmény merülne fel, amely arra utal, hogy velük kapcsolatban bűncselekmény történt, vagy történhet, haladéktalanul értesítsék a kapitányság bűnmegelőzési csoportját.

A bűnmegelőzési előadók felvették a kapcsolatot a települési önkormányzatok szociális ügyekkel foglalkozó közigazgatási szervezetivel, bűnmegelőzési szakreferenseivel, valamint a családsegítő szolgálat vezetőjével.

A jövőben igyekszik a rendőrség még nagyobb hangsúlyt fektetni az időskorúak tájékoztatására, felvilágosítására mindezt az őket leginkább érintő bűncselekmények vonatkozásában.

A 27 településen megjelenő helyi újságok hírt adnak a rendőrség munkájáról. Sajtóreferensnek köszönhetően biztosított a sajtó megfelelő tájékoztatása a sikeresen felderített bűnügyek bemutatásában, az illetékességi területünkön bekövetkezett releváns eseményekkel kapcsolatban, valamint, kifejezetten az időskorú lakosság részére a sajtón keresztül tájékoztatást adtak.

Demencia

Világszerte nő a szellemi leépüléssel, demenciával küzdő idősök aránya. Jelenleg nincs a problémára rendszerszintű válasz, kialakult intézményrendszer, országszerte nem biztosított az információhoz való hozzájutás lehetősége. A nemzetközi gyakorlatban és Magyarországon is több ponton alakultak ALZHEIMER CAFÉ-k a demenciával küzdő érintettek és hozzátartozóik támogatására, informálására. Gödöllőn a Fővárosi Önkormányzat Gödöllői Idősek Otthonának Ozory háza (szellemileg leépült időseket 100 férőhelyen ellátó intézményi telephely) ad otthont ennek a klubjellegű programnak, nyitottan Gödöllő városában élő érintettek fogadására.

Havonta megrendezésre kerülő programjaikon a témát érintő előadásokat követően párbeszédre, probléma megosztásra, érzelmi ventilálásra nyílik lehetőség.

Hosszú távú terv lehet Gödöllő demenciabarát várossá válása, ahol a közintézmények, szolgáltatók munkatársai felkészülten, ismeretekkel felvértezve várhatják az érintettekkel való találkozást, ismerik a demensekkel való kommunikáció, segítségnyújtás lehetőségeit, reagálni tudnak a hétköznapi felmerülő helyzetekre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Öregedési index romlása	Időkorúak ellátásának hosszú távú tervezése
Az Idősek Otthonában és a Gondozóházban ellátottak körében növekszik a demens beteg száma	Demens idők ellátási feltételeinek vizsgálata
Informatikai ismertek hiányossága, jelentkező igény	Időkori internet és informatikai oktatási program
Idők ellen irányuló ún. „trükkös” lopások számának emelkedése	Tájékoztató kampányok

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemeként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2015	349	406	755
2016	339	395	734
2017	326	388	714
2018	317	361	678
2019	295	343	638
2020	271	337	608

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2015	18
2016	20
2017	21
2018	21
2019	21
2020	22
2021	22

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége, társadalmi integrációja tekintetében kiemelt szerepe van a foglalkoztatásnak, egyrészt a társadalom számára hasznos tevékenység végzése révén, másrészt a munkabérhez, önálló bevételhez jutás csökkenti a fogyatékos személyek anyagi függőségét.

Gödöllőn jelenleg több akkreditált rehabilitációs foglalkoztatási lehetőség van. A csömöri központú Összefogás Nonprofit Közhasznú Kft. által működtetett foglalkoztató műhely a város központjában, a Rézgombos Szolgáltatóházban található, ahol egyszerű, ülő betanított munka végzésére van lehetőség a megváltozott munkaképességűek, ezen belül fogyatékos személyek számára. A Patrónus Házban takarító, kerti munkás, adminisztrátor és segítő munkakörökben alkalmaznak megváltozott munkaképességűeket. A Diverzitás Alapítvány akkreditált SZIA Agroökológia Szociális Kertjében kertészeti segédmunkás munkakörben foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkatársakat.

A Fot. 15-16 §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

A megváltozott munkaképességű személy jogi definícióját az 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról (Ft.) határozza meg (58.szakasz 5. bekezdés m) pont).

E szerint megváltozott munkaképességű személy „aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahely-megtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek”.

Önkormányzatunk által fenntartott Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény keretein belül működtetett Nefejejs Napközi Otthona az értelmi fogyatékos személyek nappali ellátását végzi, jelenleg 20 fő ellátására alkalmas.

Az intézmény azokat a személyeket fogadja, akik oktatási képzésben nem vehetnek részt. Az intézmény létrejöttével a szülőknek lehetőség nyílik, hogy újra munkába állhassanak, ezzel is javítva életkörülményeiket.

A Napközi is széleskörű kapcsolatokat ápol a civilekkel, amely a tapasztalatok alapján elengedhetlenné vált. A támogató szolgálatot és a Községi ellátást együttműködési szerződés keretében a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép- Magyarországi régiója végzi, valamint szorosan együttműködik a Fele-Más Sérült Gyermekekért Egyesülettel, tevékenységük bemutatását a 3.6 pontban fejtettük ki bővebben.

Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat

Az intézmény bemutatása

A Tessedik Sámuel Alapítvány 1994. április 30.-án nyitotta meg a Tessedik Sámuel Anyaotthont, ez volt az első civil szakellátást nyújtó intézmény. Napjainkra egy nagy, integrált intézménnyé bővült, és Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat néven működik. A szerény kezdetből mára nemcsak gyermekvédelmi alap- és szakellátást, hanem szociális alap és szakellátást is végeznek. Az 1994-ben nyitott anyaotthon 2006-ban alakult át családok átmeneti otthonává (törvényi változások következtében), 2007-ben megnyitották az idősek otthonát, 2011-ben az alapszolgáltatási központot, itt jelenleg szociális étkeztetést és fogyatékosok nappali ellátását működtetnek. Majd, 2019-ben elindították a nevelőszülői hálózatot. Ma 65 munkatárssal és 240 elláttal végzik ezt a szolgálatot.

Tessedik Sámuel Idősek Otthona

2100 Gödöllő Berente u 13-15.

Az otthon vezetőinek és minden munkatársának legfontosabb feladata, hogy a lakóknak biztonságos és nyugodt életfeltételeket teremtsen, személyre szóló ápolást, gondozást biztosítson, szükség szerint szakápolást nyújtson, tevékeny, aktív életre ösztönözzön, a meglévő képességeket megőrizze és fejlessze, és az ehhez szükséges szolgáltatásokat magas színvonalon nyújtsa.

Az otthon keresztény szellemiségű, de ez semmiképp sem jelenti a másként gondolkodók kirekesztését, amennyiben hagyományaikat és belső szabályzóikat önként elfogadják. A jogszabályokba foglalt kötelező szolgáltatások maradéktalan ellátása mellett szilárd erkölcsi alapot biztosító keresztény értékeket közvetít lakói és családtagjaik felé. Bár egyházi fenntartású intézmény, szívesen fogadnak más felekezetből, más világnézettel rendelkező személyeket is.

Tessedik Sámuel Alapszolgáltatási Központ

2100 Gödöllő Lumniczer u 4.

Az Alapszolgáltatási központ által biztosított szolgáltatások 2022-ben a következők: Szociális Étkeztetés, Fogyatékos személyek nappali ellátása.

Tessedik Sámuel Családok Átmeneti Otthona

2100 Gödöllő Berente u 11.

Az otthon célja: átmeneti gondozás keretében fogadnak az egész ország területéről rászoruló családokat, akiknek ez a segítség lehetővé teszi, hogy együtt maradjanak és gondjaikat szakemberek segítségével, közösen rendezzék. A gondozottak így elkerülhetik családjuk széthullását, gyermekeik gyermekvédelmi gondoskodásba kerülését, azt, hogy életükben szinte visszafordíthatatlan változások következzenek be. Tevékenységük legfontosabb alapelve a megelőzés. Szándékuk saját eszközökkel hozzájárulni a gyermeki jogok érvényesítéséhez, veszélyeztetésük megelőzéséhez, illetve megszüntetéséhez. Segíteni a szülőket kötelezettségeik teljesítésében, elősegíteni, hogy a gyermekek saját családjukban nevelkedhessenek fel.

A nevelőszülői hálózat célja, hogy a gyermekvédelmi szakellátásba került, nevelésbe vett gyermekek számára családpótló ellátást nyújtson. Fontosnak tartják, hogy a gyermekek a nevelőszülői családokban szeretetteljes, biztonságos légkörben nevelkedjenek. Ebben segítik a nevelőszülői családokat és a gyermekeket egyaránt. Céljuk, hogy nevelőszülői család megfelelő mintául szolgáljon a gyermekek szocializációjában, társadalmi szerepek elsajátításában. Miután az országban hozzávetőleg 14 ezer gyermek van szakellátásban és várnak családba való elhelyezésre, bőven van mit tenniük ezen a területen. A nevelőszülői ellátás legnagyobb problémája, hogy nagyon kevés a nevelőszülő. Ezért tűzték ki célul, hogy keresztény közösségek megszólításával toborozzanak új nevelőszülőket, a felállítandó nevelőszülői hálózatuk számára.

A hatályos magyar jogszabályok értelmében működésüket mindenfajta ideológiáktól mentesen végzik, missziói és vallási nézetektől semlegesen.

Patrónus Ház Nonprofit Kft.

A Patrónus Ház Nonprofit Kft. 2019-ben nyitotta meg 12 fős támogatott lakhatású otthonát autizmus spektrum zavarral élő, közép súlyos értelmi fogyatékos lakói számára.

Az otthonban élők a lakhatáson kívül teljes körű ellátást, fejlesztést kapnak egyéni szolgáltatási terveknek megfelelően. A szolgáltatás térítési díj ellenében vehető igénybe.

A szervezet 2019-ben szerezte meg rehabilitációs foglalkoztató engedélyét, így védett munkahelyként 2022-ben 8 fő megváltozott munkaképességű kollégát is foglalkoztat.

Szolgáltatásai bővítése céljával 2022-ben indította el Élettér Központja I. épületének kivitelezését, melybe tervei szerint, mint védett munkahely, 2023-tól bővíteni tudja a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását. Új szolgáltatási elemként pedig a speciális nevelési igényű iskolákat elhagyók és/vagy munkalehetőséggel nem rendelkező megváltozott munkaképességű felnőttek munkára való felkészítését tervezi.

A szervezet hosszú távú céljai az Élettér Központ II.-III. épületének kivitelezése után:

- Nappali ellátás biztosítása fogyatékkal élők számára – ezáltal a napközbeni programok, fejlesztések, közösségi tér biztosítása, továbbá a fogyatékkal élő emberek családjainak segítése, tehermentesítése, esetleges munkaerő-piaci kondícióik javítása.
- Képesség, készség fejlesztés, önálló életre nevelés különböző terápiákon, fejlesztő foglalkozásokon keresztül óvodás kortól felnőttkoron át speciális nevelési igényű gyermekeknek, valamint felnőtteknek.
- Oktatási, ismeretterjesztő programok szervezése pedagógusok, szakemberek és kortárs tanulók számára.
- Tanácsadás, otthoni teendők képzése szülők számára.

Lakosság érzékenyítése, társadalmi tudatosság növelése rendezvények, előadások szervezésével.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Gödöllő Város Önkormányzatához, információk szerint az egyenlő Bánásmód Hatósághoz sem érkezett megkeresés olyan ügyben, amikor hátrányos megkülönböztetés érte volna a foglalkoztatás vagy egyéb más területen a fogyatékkal élő személyeket.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A Gödöllői Montágh Imre Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskolában 39 fő gödöllői, 7 és 23 év közötti enyhe-, közép súlyos értelmi sérült, autizmussal élő tanuló jár. Biztosítják az általános és középfokú iskolai oktatást, a szak- és készségfejlesztő iskolában parkgondozói képzés zajlik. A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) és az iskola együttműködési megállapodása alapján folyik az egyetemi keretrendszerben a gyakorlati képzés, saját szakoktatóikkal. Az OKJ-s végzettséget szerzett enyhén értelmileg sérült gyermekek egy része el tud helyezkedni a munkaerőpiacon. A súlyosabban sérültek nem lesznek képesek önálló életvitelre, ők családban vagy szociális intézményei keretek között kerülnek ellátásra (Nefelejcs Napközi, Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat – Fogyatékos személyek nappali ellátása).

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők eltérő típusú pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülnek, melyek többségét a Magyar Államkincstárnál igénylik a jogosultak, így információkkal nem rendelkezünk az ellátottak számáról.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A Tormay Károly Egészségügyi Központban az egészségügyi ellátások akadálymentesítetten elérhetőek (kivéve a pszichiátria, amely épület csak részben akadálymentesített). Az egészségügyi szakellátások közül gyógytorna, fizikoterápia, gyógymasszázs segíti a gyorsabb gyógyulást, a munkába való visszatérést.

Egészségügyi ellátást a Tormay Károly Egészségügyi Központ szakdolgozói biztosítanak a Montágh Imre Általános iskola tanulói számára az alábbiak szerint:

Az iskolaorvos, védőnő, iskola fogorvos rendszeres szűrésekkel méri egészségi állapotukat, melyekről folyamatos tájékoztatást biztosítanak a szülők felé. Egészségügyi problémák észlelése esetén megfelelő szakrendelésre irányítják őket. Évente egyszer fizikai állapotfelmérés keretében megállapítják a gyógytestnevelésben részesülők körét.

A rehabilitációs foglalkozásokat a szakértői bizottságok által kiírt óraszámokban igyekszik az iskola egyéni vagy csoportos fejlesztés formájában biztosítani. Ezek a foglalkozások főleg a tanuláshoz szükséges képességek fejlesztését célozzák.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A kulturális, oktatási, köznevelési, egészségügyi és egyéb önkormányzati intézmények részben akadálymentesítettek, azonban részletes elemzés nem áll rendelkezésre. Megtörtént a felmérés önkormányzati intézmények akadálymentesítettségét illetően, azonban kiemelt figyelmet kell fordítani a gazdaságosságra, mert vannak olyan intézmények, ahol az épület jellegéből adódóan nem gazdaságos az akadálymentesítés elvégzése.

- c) *közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;*

A kulturális intézményeink akadálymentesítésére is kiemelt figyelmet fordít önkormányzatunk.

- d) *munkahelyek akadálymentesítettsége;*

Gazdasági szervezetek jelentős munkáltatók, nagy létszámú foglalkoztatottat alkalmazó cégek vannak a településen, azonban a telephelyek, vállalati épületek akadálymentesítettségéről adatok nem állnak rendelkezésre.

- e) *közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;*

Gödöllő város területén a közterületek akadálymentesítettsége megfelelő állapotban van. A városközpont rehabilitációjakor a főtér újjáépítéskor kiemelt figyelmet fordítottak a tervezők és a település vezetői egyaránt az akadálymentes környezet kialakítására.

- f) *fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);*

Tömegközlekedés akadálymentesítése nem önkormányzati feladat, annak várható megvalósulásáról információk nem állnak rendelkezésre.

- g) *előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).*

A Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény kiemelt figyelmet fordít a fogyatékkal élők helyzetének javítására, ellátási kötelezettsége maximális odaadással kerül teljesítésre.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A közeli években, főként a pandémia hatásait ellensúlyozva számos olyan kezdeményezést indított a Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény városi civil szervezetekkel és más támogatókkal, melyek a meglévő esélyegyenlőségi értékeket támogatták, vagy új lehetőséget biztosítottak Gödöllő város fogyatékkal élő családjai közösségének. A társadalmi szerepvállalás az összefogás, közösségépítés keretében nyilvánul meg, akár ép, akár fogyatékkal élő fiatalról beszélünk.

A Gödöllői ESZI – Nefelejcs Napköziotthon a Városi Önkormányzat, az Első Budapest-Gödöllő Lions Club, az Együttérzés Közhasznú Alapítvány, a Diverzitás Alapítvány, a Decathlon Csömör – Tízpróba Magyarország Kft., a Gödöllői Békés Otthon Egyesület, a Gödöllői Fele-Más Egyesület, a MATE Sport Kft., a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, a Tesco Áruházak – Gödöllő összefogásával a következő programok valósultak meg:

- Hidat emelnek ép és fogyatékkal élők között: II-III. Nefelejcs Akadályverseny
- Kézművelődés – kerámia kézműves foglalkozás program, mely szülők és ép iskolás fiatalok együttműködésével valósult meg
- uszodai terápiás foglalkozás a Gödöllő Városi és Térségi Uszodában
- A Diverzitás Alapítvány Kézműves foglalkozás sorozata, rendszeresen a Gödöllői Civil Házban.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Társadalmi problémaként említhetjük a sérült gyermekek elfogadásának, integrálásának nehézségeit. A Montágh Imre Általános Iskolában érzékenyítő programként évente egy alkalommal (2022-ben már 11 éve) meghívják a város többségi általános iskoláinak egy-egy csoportját sportprogramra. A rendezvényen bemutatják a gyerekek iskolai életét és együtt sportolnak épek és sérültek.

A Damjanich János Általános Iskolában különböző érzékenyítő programokat tartanak a fogyatékossgal élők elfogadásáról.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élő gyermekek nem mehetnek a nyári napközis „Blahai” táborba	Táboroztatási lehetőség segítése, szakképzett pedagógusok biztosítása
Sok intézmény nem akadálymentesített	Intézmények, szolgáltatók akadálymentesítettség állapotáról felmérés
Egyes óvodás korú fogyatékos gyermekek intézményi keretek közötti óvodai fejlesztése nincs megoldva	Igény lenne a fogyatékos gyermekeket gondozó kis létszámú óvodai csoport indítására, ahol felkészülhetnek a többségi óvodai intézménybe való későbbi integrálásra.
Gödöllön és vonzáskörzetében élő fogyatékosok családjai munkavállalásának, megélhetésének és mindennapi életének segítése, könnyítése, és sérült családtagjuk számára biztonságos jövőkép kialakítása	Igény lenne egy fogyatékos személyeket gondozó - nappali ellátás bővítésére - napközi 8 órás nyitva tartásának bővítésére 7-17 óráig - minimum 20 férőhelyes bentlakásos intézmény kialakítására fogyatékos személyek számára
Nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy alacsony a fogyatékkal élő munkavállalók aránya az önkormányzati intézményekben	Felmérés az önkormányzati intézmények tekintetében. Foglalkoztatási arányuk növelése. Otthonról végezhető munkák felkutatása, bevezetése.
Fogyatékkal élő, ill. autista gyermekek integrált oktatása nem teljes körűen megoldott	Lehetőség megteremtése az integrált nevelés, oktatás érdekében
Információkhoz történő hozzáférés korlátozott a fogyatékkal élők részére	Esélyegyenlőségi információs pont létrehozása
Együttműködések nem kellően aktívak, koordináltak	Esélyegyenlőségi nap(ok) szervezése, esetleg települési esélyegyenlőségi referens biztosítása
Egyaránt kevés az integrált és a védett foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára	Szakmai műhelysorozat szervezése a fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása témájában a foglalkoztatás helyi szereplőinek részvételével

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);*

Több területen hozott létre partnerséget az önkormányzat. Jó célok, elvek érdekében Gödöllő város Önkormányzata nyitott a partnerségre.

Az elemzésben érintett célcsoportokat illetően is több együttműködés valósult meg, jött létre Gödöllő város és a Gödöllői kistérség területén egyaránt.

2010. szeptember 22-én jött létre a Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Paktum 60 partnerszervezettel. Megalakult a Paktum Irányító Csoportja, melyben minden munkaerő-piaci szektor képviselteti magát. Az Irányító Csoport a paktum „motorja”, fő felelős a paktumban foglaltak végrehajtásáért.

Az önkormányzat elsősorban a hátrányos helyzetben élő családok megsegítésére létrehozta a Társadalmi Felzárkóztatási Programot, melynek elsősorban a szociális szektor szereplői alkották a tagságát. A HEP elkészítésekor is létrejött egy munkacsoport, mely széleskörű partnerségen alapult.

A HEP elkészítésének egyik talán legjelentősebb eredménye, hogy a többségében ugyanazon szereplőkből álló, párhuzamosan működő szakmai csoportok között együttműködés alakult ki és időközönként közös szakmai fórumot, konferenciát tartottak.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;*

Az említett partnerségi együttműködésekben széles körű együttműködés alakult ki mind a nemzetiségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, foglalkoztatókkal, közintézményekkel.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;*

Gödöllő város a székhelye a jelenleg is működő Gödöllői Többcélú Kistérségi Társulásnak, melyben a gödöllői kistérség 9 települése vesz részt.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége*

Gödöllő város Önkormányzata évek óta együttműködő kapcsolatot tart fenn valamennyi kisebbségi, így a Gödöllői Roma Nemzetiségi Önkormányzattal is. Közös programok, pályázatok lebonyolítását több alkalommal végezték együtt.

A nemzetiségi önkormányzat számos eredménnyel büszkélkedhet, aktív szervezet, több pályázaton sikeresen indult. Működésének tapasztalatai alapján átfogó képpel rendelkezik a gödöllői roma lakosság nagyságrendjéről, összetételéről, képzettségi szintjéről.

Sajnálatos, hogy hivatalos adatbázissal nem rendelkezik, mely általános országos probléma és a személyiségi jogok védelme érdekében nem is rendelkezhet. A hivatalos adathiány a tervezést nehezítő tényező, azonban a nemzetiségi önkormányzat több évtizedes tapasztalataira a program alkotás során nagymértékben lehetett támaszkodni.

Gödöllő városában a roma nemzetiségi önkormányzat mellett működik, lengyel és német nemzetiségi önkormányzat is, melyek természetesen minden lehetséges és rendelkezésükre álló eszközzel mindent megtesznek az esélyegyenlőség biztosítás érdekében.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Számos civil szervezet működik Gödöllő város területén. A civil szerveződések általában valamely közös elv, eszme mentén jönnek létre, melyek sok esetben valamely hátrányos tulajdonság, hátrányos helyzet segítésére alakulnak.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Gödöllő város területén a gazdaságis szereplők jelentős része a szolgáltató szektorba tartozik, sok esetben magas élőmunka felhasználásával. A nagy foglalkoztatók mind törekednek a hátrányos helyzetű célcsoportok megfelelő arányú alkalmazására az esélyek egyenlő mértékű biztosítására minden polgár számára.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;*

A 3. fejezetben bemutatásra kerülő fórum Gödöllő városában is megalakításra került. A teljes programalkotás folyamatában részt vettek a fórum tagja. A fórumon nem megjelent szereplők írásban tehetik és folyamatosan tehetik meg véleményüket. A felülvizsgálat során is bevonásra került a Helyi Esélyegyenlőségi munkacsoport.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.*

A vélemények megfogalmazására, a lehetséges visszacsatolásokra számos lehetőséget biztosít Gödöllő Város Önkormányzata. A település saját honlapján folyamatosan megtalálható elérhetőségeken várja a visszajelzéseket az programmal és a megvalósításra vonatkozóan is.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.*

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a város egyenlő rangú polgárai.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete lehetőségeikhez képes minél jobban javuljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, és hogy jövőjük biztosítva legyen.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek társadalomban való folyamatos részvételére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő lehetőségek biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők társadalomba történő integrálására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Összehangolás az Integrált Településfejlesztési Stratégiával	A város számos fejlesztést tervez a jövőben, melyekhez mind szükséges figyelembe venni a HEP szempontjait	A fejlesztési célok tekintetében a HEP-ben meghatározott esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia		Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában lefektetett fejlesztési célok összehangolása a HEP-ben meghatározott esélyegyenlőségi szempontokkal	Gödöllő Város Önkormányzata	2027. 12. 31.	Az egyes fejlesztések vizsgálata a HEP szempontjából	Humán, Pénzügyi	Folyamatos	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Felmérés az önkormányzati intézmények tekintetében	Nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy alacsony a roma és a mélyszegénységben élő munkavállalók aránya az önkormányzati intézményekben és a hivatalban.	Megfelelő arányú HH és roma foglalkoztatás	Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Stratégia		Felmérés készítése a polgármesteri hivatal és az önkormányzati intézmények tekintetében	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Felmérés elkészülte (igen/nem)	Humán	Folyamatos	
2	Önkormányzati adatbázis létrehozása,	Nincsenek (és nem is lehetnek) megfelelő adatbázisok a	Adatok álljanak rendelkezésre a programozáshoz	Integrált Településfejlesztési Stratégia		Reprezentatív, anonim kérdőíves felmérés	Gödöllő Város Önkormányzata és Megújult	2027.12.31.	Adatbázis elkészülte (igen/nem)	Pénzügyi	Folyamatos	

	reprezentativitásra törekvő felméréssel	mélységénységben élők és a romák számára, ami megnehezíti a pontos tervezést, programozást					Nemzedékért Alapítvány					
3	Képzési programok	Szakképzettség hiánya, piaci igényekhez alkalmazkodó képzések	Piaci igényekhez igazodó képzések	Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Paktum		Piac szereplők körében elvégzett felmérés a keresett szakmák tekintetében, eredménynek megfelelő képzések indítása állás keresőknek	Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	2027.12.31.	Képzettek száma	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
4	Általános iskola 7-8 osztály elvégzésének biztosítása	Iskolázottság hiánya	Alapfokú végzettséggel rendelkezők száma növekedjen	Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Paktum		8 általános végzettséggel nem rendelkezők képzése	Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	2027.12.31.	Képzések száma	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
5	Bemutató programsorozat a roma kultúra ismertetésére	Roma kultúra ismeretének hiánya, és ebből fakadó előítéletek megjelenése	Roma kultúra megismerése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Programsorozat iskolákban, ahol a roma kultúrát ismerhetik meg a fiatalok	Gödöllői Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2027.12.31.	Előadások száma	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
6	Motivációs program bevezetése	Hátrányos helyzetű fiatalok tanulási hajlandóságának alacsony szintje	Hátrányos helyzetű fiatalok tanulási hajlandóságának növelése	Integrált Településfejlesztési Stratégia		HH fiatalok körében motivációs program bevezetése, eredményesség esetén nyári táboroztatási lehetőség biztosításával	Gödöllői Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2027.12.31.	Tanulók száma	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
7	HH részére sportprogramok szervezése pályázati forrás esetén	HH/ HHH Gyermekek részére a sport/ szabadidős programok nem megfelelő száma	HH/HHH gyerekek részére elfoglaltság, életcélok, életmód minták bemutatása	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Programok, sportfoglalkozások szervezése, forráskeresés	Oktatási intézmények	2027.12.31.	Résztvevők száma	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
8	Napközis foglalkozások teljes körű biztosítása	A tanulás otthoni feltételeinek hiánya	HH gyermekek tanórán kívüli felkészítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia		HH gyermekek napközis foglalkozásokon történő felkészítése a	Oktatási intézmények	2027.12.31.	Napközis HH/HHH gyermekek száma	Pénzügyi, humán	Folyamatos	

						tanórákra						
9	Iskolai ruházat biztosítása	HH gyermekek megfelelő ruházatának hiánya	Megfelelő ruházat biztosítása HH/ HHH gyermekek részére	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Nem megfelelő ruházatú gyermekek részére tiszta ruházat biztosítása az oktatási intézményekben	Oktatási intézmények	2027.12.31.	Forráshiány, jelentkezés hiánya	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
10	Külterületi körzetek megközelítésének biztosítása	A település egyes részein nagy kiterjedésű üdülőterületi rész, ahol rossz útviszonyok, egyéb tényezők (pl. kóbor kutyák) nehezítik a védőnői munkát	Megközelíthető védőnői körzetek	Anti Szegregációs Terv, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Együttműködés kialakítása családsegítő gyermekjóléti, közterület felügyelői és más szereplőkkel az eléérés biztosítása érdekében	Védőnői Szolgálat és Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Felkeresett ügyfelek száma	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
11	Települési gyakornoki program	Magas a fiatal álláskeresők aránya	Gyakornoki adatbázis létrehozása	Gödöllői Foglalkoztatási Paktum		Adatbázis létrehozása webes felülettel, gyakornoki helyet biztosítók felkeresése.	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Adatbázis elkészülte (igen/nem)	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
12	Foglalkoztatási inkubátorház	Hátrányos helyzetű csoportok részére kevés munkalehetőség	Foglalkoztatási inkubátorház létrehozása a hátrányos helyzetű célcsoportokba tartozó potenciális munkavállalók részére	Gödöllői Foglalkoztatási Paktum		Foglalkoztatási inkubátorház létrehozása. Megváltozott munkaképességű és hátrányos helyzetű munkavállalók alkalmazása által egy rentábilis intézmény létrehozása, működtetése	Gödöllő Város Önkormányzata és külső partnerek, különösen a Diverzitás Alapítvány	2027.12.31.	Inkubátorház létrejötté (igen/nem)	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
13	Hajléktalan-ellátás fejlesztése	Hajléktalan-ellátás feltételeire vonatkozó fejlesztési igény	Hajléktalan-ellátás minőségének javulása	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Hajléktalan-ellátó intézmény(ek) folyamatos fejlesztése	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Ellátottak megelégedettsége	Pénzügyi, humán	Folyamatos	

II. A gyermekek esélyegyenlősége													
1	Több fejlesztő pedagógus alkalmazása	SNI-s gyermekek száma növekszik	SNI-s gyermekek ellátása	Gödöllői Kistérségi Oktatási Intézkedési terv		Megfelelő számú fejlesztő pedagógus alkalmazása	Dunakeszi Tankerületi Központ	2027.12.31.	Ellátott SNI-s gyermekek száma	Pénzügyi, humán	Folyamatos		
2	Felvilágosító oktatások	Tanulmányok megszakítása (pl. korai szülés miatt)	Korai iskolaelhagyók számának csökkentése	Gödöllői Kistérségi Oktatási Intézkedési terv		Középiskolai, általános iskolai felvilágosító oktatások megtartása, "Rossz példa" bemutatása	Oktatási intézmények	2027.12.31.	Iskolaelhagyók száma	Humán	Folyamatos		
3	Fokozott orvosi ellenőrzések, szűrések	Betegségek (alultápláltság) előfordulása magasabb a HHH közösségekben	Közegészségügyi állapot javulása	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		HHH gyermekek orvosi ellenőrzési gyakoriságának növelése.	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Megbetegedések száma	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos		
4	Gyermekbántalmazás elleni kampány, szigorúbb gyámügyi fellépés	Gyermekbántalmazási esetek előfordulása a rendőrségi praxisban, szülői erőszak megjelenése	Gyermekbántalmazási esetek csökkenése, csökkenő családon belüli erőszak	Integrált Településfejlesztési Stratégia		Kampány helyi médiumokban a gyermekbántalmazás ellen, figyelemfelhívás az egymásra figyelésre, védőnői, gyámügyi szakemberek gyakoribb helyszíni látogatása jelzés esetén	Gödöllő Város Önkormányzata és Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ	2027.12.31.	Konferenciák, kampányok száma, esetek számának csökkenése	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos		
5	Létszámbővítés a helyettesítések idejére	Kevés védőnő, helyettesítéssel ellátott körzetek hátrányosabb helyzetbe kerülnek	Elégséges ellátási szint elérése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Hiányok esetén helyettesítés optimális rendszerének kiépítése, más intézményekben védőnői végzettség felmérése esetleges helyettesítés esetére	Védőnői Szolgálat	2027.12.31.	Ellátott esetszám	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos		

6	Önkéntes fogadóhelyek katalógusának elkészítése	Az érettségi előtt kötelező 50 órás önkéntesség megoldási lehetőségeinek hiánya	Katalógus készítése a fogadóhelyekről település-fejlesztési célok érdekében	Gödöllői Kistérségi Oktatási Központ Intézkedési terv		Katalógus készítése a középiskolások részére fogadóhelyekről, ahol az önkéntességi kötelezettségeiknek eleget tehetnek elsősorban a település fejlesztése érdekében	Oktatási intézmények és Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Katalógus elkészülte (igen/nem)	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
---	---	---	---	---	--	---	---	-------------	---------------------------------	-----------------	------------	--

III. A nők esélyegyenlősége

1	Munkanélküliek kérdőíves megkeresése	Adathiány a nemenkénti eltérések esetében az álláskeresők tekintetében	Adatbázis kiépítése	Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Paktum		Kérdőíves reprezentatív felmérés	Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	2027.12.31.	Adatbázisok száma	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	
2	Atipikus foglalkoztatási formákról ismeretterjesztés munkáltatók részére	Alacsony mértékű az atipikus foglalkoztatási formák száma	Kampány az atipikus foglalkoztatási formákról	Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Paktum		Célzott (DM) kampány a foglalkoztatók részére az atipikus foglalkoztatási formákról és előnyeiről	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Atipikus foglalkoztatású munkakörök száma	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	
3	Információs kampány szervezése rendőrség bevonásával	Családon belüli erőszak esetében magas a feljelentéssel nem végződő esetek száma	Családon belüli erőszak számának csökkentése	Integrált Településfejlesztési Stratégia		Információs kampány az áldozatok tájékoztatására	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Családon belüli erőszakos cselekmények számának csökkenése	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	

IV. Az idősök esélyegyenlősége

1	Időskori foglalkoztatás megteremtése	Időskori foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Foglalkoztatottsági szint növelése	Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Paktum		Időskorú lakosság részére rész munkaidős, vagy atipikus foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, és foglalkoztatás	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Munkahelyek száma	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
---	--------------------------------------	---	------------------------------------	--	--	--	-----------------------------	-------------	-------------------	-----------------	------------	--

2	Időskorúak ellátásának hosszú távú tervezése	Öregedési index romlása (6 év alatt 20%-os emelkedés)	Ellátások megtervezése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Komplex program, időügyi koncepció kidolgozása	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Koncepció elkészülte (igen/nem)	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	
3	Ideiglenes időskori felügyelet megteremtése	A családtagok által ápolott idősök ideiglenes, rövid távú felügyeletének nincs megfelelő lehetősége	Intézmények fejlesztése az idősök ideiglenes, rövid távú ellátására	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Intézményi szolgáltatás létrehozása idősök ideiglenes, rövid távú ellátására	Gödöllő Város Önkormányzata és Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény	2027.12.31.	Ideiglenes ellátottak száma	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	
4	Demens idősök ellátási feltételeinek vizsgálata	Az idősök otthonában és a gondozóházban ellátottak körében növekszik a demens betegek száma	Szakellátás fejlesztése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Demens idősorúak ellátási színvonalának javítása többlet erőforrás biztosításával	Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény	2027.12.31.	Ellátottak számának növekedése	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	
5	Időskori internet program	Informatikai ismeretek hiánya, jelentkező igényekkel	Időskori informatikai oktatás szervezése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Képzések szervezése időskorúak részére	Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ és Gödöllői Egyesített Szociális Intézmény	2027.12.31.	Képzettek száma	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	
6	„Trükkös lopások” megfékezése	Idősök ellen irányuló un. „trükkös” lopások számának emelkedése	„Trükkös” lopások számának csökkentése	Integrált Településfejlesztési Stratégia		Információs kampány a potenciális áldozatok tájékoztatására	Gödöllői Rendőrkapitányság és Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Lopások számának csökkenése	Pénzügyi, humán	Folyamatos	

V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége

1	Táboroztatási lehetőség megteremtése	A fogyatékkal élő gyermekek nem nyári „Blahai” napközis táborba	Akadálymentesítés kiépítése, személyzet biztosításával	Integrált Településfejlesztési Stratégia		A tábor megfelelő kialakítása, szükséges személyzet biztosítása	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Résztvevők száma	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	
2	Intézmények, szolgáltatók akadálymentesítettég állapotáról felmérés	Sok intézmény nem akadálymentesített	Akadálymentesítése terv kidolgozása	Integrált Településfejlesztési Stratégia		Települési intézményhálózat felmérése, terv kidolgozása	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Elkészült tervek száma	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	

3	Intézmény fejlesztés – kis létszámú bentlakásos intézmény	Gödöllőn és vonzáskörzetében élő fogyatékosok családjai segítése, könnyítése	Igény lenne egy fogyatékos személyeket gondozó kis létszámú bentlakásos intézményre	Integrált Településfejlesztési Stratégia		Intézményfejlesztési program kidolgozása, forráskeresés	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Tervek elkészülte, intézményfejlesztés	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	
4	Intézményekben nappali ellátás bővítése	Azon fogyatékos gyermekek ellátása, akiket a szülők nem szeretnének bentlakásos intézménybe adni, de szeretnék, ha közösségben lennének.	Intézmények nappali ellátáshoz szükséges kapacitásának bővítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia		Intézményfejlesztési program kidolgozása, forráskeresés	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Tervek elkészülte, intézményfejlesztés	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos	
5	Felmérés az önkormányzati intézmények tekintetében	Nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy alacsony a fogyatékkal élő munkavállalók aránya az önkormányzati intézményekben	Foglalkoztatási arányuk növelése. Otthonról végezhető munkák felkutatása, megfelelő arányú fogyatékkal élő foglalkoztatása	Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Stratégia		Felmérés készítése a polgármesteri hivatal és az önkormányzati intézmények tekintetében, fogyatékkal élők részére munkakörök	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Felmérés elkészülte (igen/nem), kialakított munkahelyek	Humán	Folyamatos	
6	Iskolát elhagyó fogyatékkal élők támogatása	Fogyatékkal élők az iskola elhagyása után körülményes a munkahelykeresés	A fogyatékkal élők segítése a munkahelykeresésben az iskola elhagyása után	Gödöllői Kistérségi Foglalkoztatási Stratégia		Munkahelyteremtő program kialakítása a környékbeli cégek bevonásával	Gödöllő Város Önkormányzata, Civil Szervezetek, Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	2027.12.31.	Fogyatékkal élők munkahely számának növekedése	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
7	Integrált oktatás, nevelés	Fogyatékkal élő, illetve autista gyermekek integrált oktatása nem teljes körűen megoldott	Lehetőség megteremtése az integrált nevelés, oktatás érdekében, pedagógusok felkészítése, képzése	Gödöllői Kistérségi Köznevelési Integrált Intézkedési terv		Köznevelési és közoktatási intézményekben a fogyatékkal élő gyermekek részére integrált oktatás megvalósítása	Gödöllő Város Önkormányzata és Dunakeszi Tankerületi Központ	2027.12.31.	Integrált csoportok, osztályok (igen/nem)	Pénzügyi, humán	Folyamatos	
8	Információs központ	Információkhoz történő hozzáférés korlátozott a fogyatékkal élők részére	Esélyegyenlőségi információs pont létrehozása	Gödöllői Integrált Településfejlesztési Stratégia		Városi információs központ létrehozás, ahol a fogyatékkal élők és az	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Információs központ létrejötte	Pénzügyi, humán	Folyamatos	

						esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók is általános információkhoz juthatnak						
9	„Esély-napok”	Együtműködések nem kellően aktívak, koordináltak	Esélyegyenlőségi nap(ok) szervezése, esetleg települési esélyegyenlőségi referens biztosítása	Gödöllői Integrált Településfejlesztési Stratégia		Gödöllői esélyegyenlőségi napok szervezése, ahol a szakmai szervezetek körüljárhatják az adott téma több vetületét, meg tárgyalhatják a szükséges tevékenységeket	Gödöllő Város Önkormányzata és Civil Szervezetek	2027.12.31.	Esély napok megszervezése	Humán	Folyamatos	
10	Társadalmi érzékenyítés	A lakosság sok esetben nincs felkészítve a fogyatékos emberekkel való együtt élésre	Társadalmi érzékenyítő programok, workshopok szervezése	Gödöllői Integrált Településfejlesztési Stratégia		Érzékenyítő programok, workshopok szervezése, ahol a lakosság aktívabban részt vehet a fogyatékkal élőkkel való együtt élésben	Gödöllő Város Önkormányzata és civil szervezetek	2027.12.31.	Programok megszervezése	Humán	Folyamatos	
11	Mozgássérült WC-k hozzáférhetősége	A mozgássérült WC-k biztonsági okokból zárva vannak, csak megadott személyzet nyithatja ki	Egységes kulcs bevezetése a mozgássérültek részére, amivel minden WC nyitható (EU kulcs mintájára)	Gödöllői Integrált Településfejlesztési Stratégia		A mozgássérült WC-k zárjainak kialakítása és az egységes kulcs kiosztása	Gödöllő Város Önkormányzata, és érintett intézmények	2027.12.31.	WC-k átalakítása és kulcsok száma	Pénzügyi, technikai	Folyamatosa n	
12	Beruházások tervezése	Az egyes beruházásoknál nem mindig fordítanak elég figyelmet a mozgáskorlátozottak igényire	Minden beruházásnál figyelembe venni a mozgáskorlátozottak érintettségét, és hogy milyen igényeik lehetnek az adott beruházásnál	Gödöllői Integrált Településfejlesztési Stratégia		A mozgáskorlátozottak érdekeinek nagyobb arányú érvényesítése az egyes beruházások alkalmával	Gödöllő Város Önkormányzata	2027.12.31.	Beruházások kivitelezése	Humán, technikai	Folyamatosa n	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

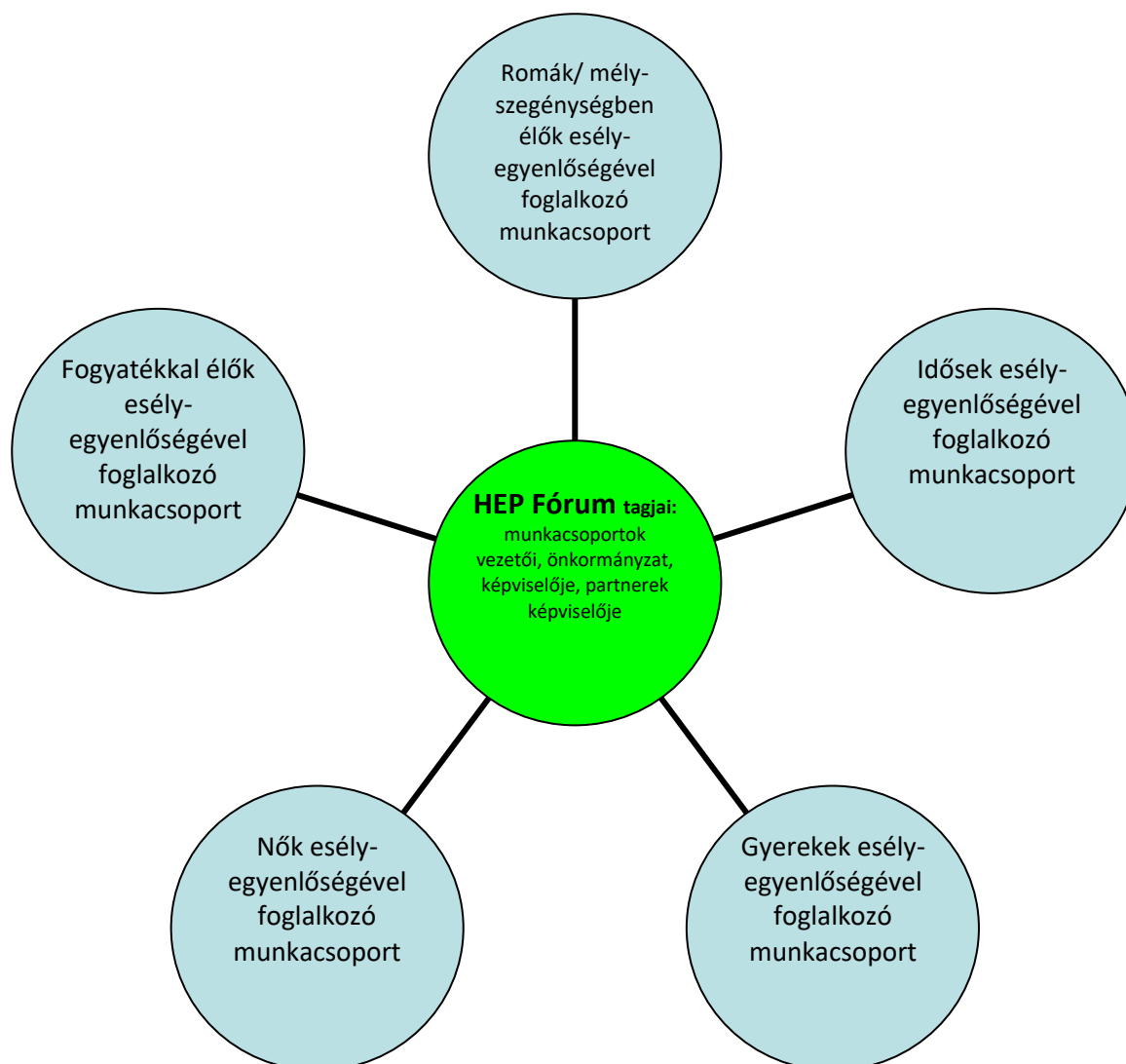
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Gödöllő város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gödöllő város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás